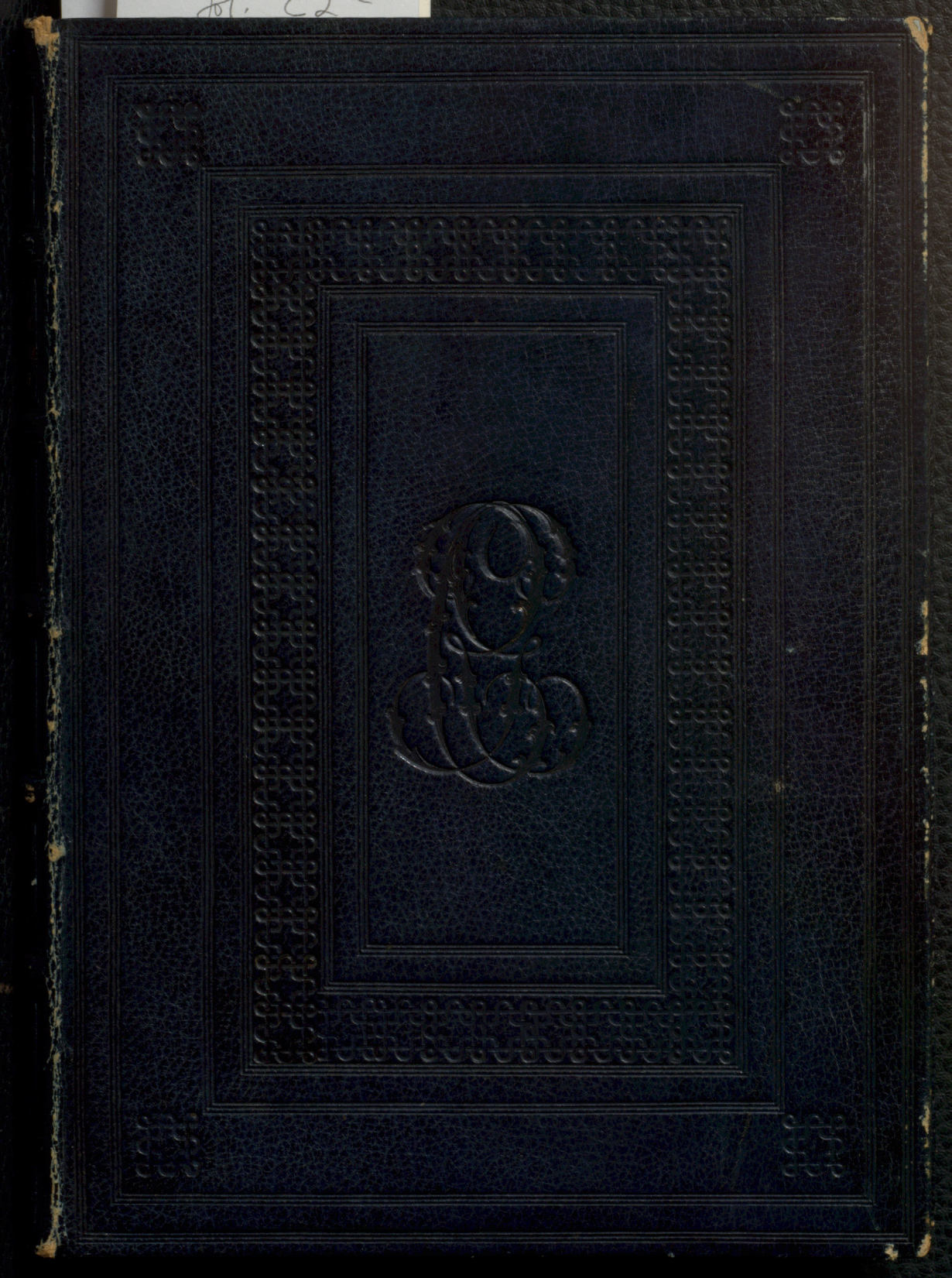

101 C2-

Y3504

.L55

McGILL
UNIVERSITY
LIBRARY

306759

1936

fol. 2

114
1863

52

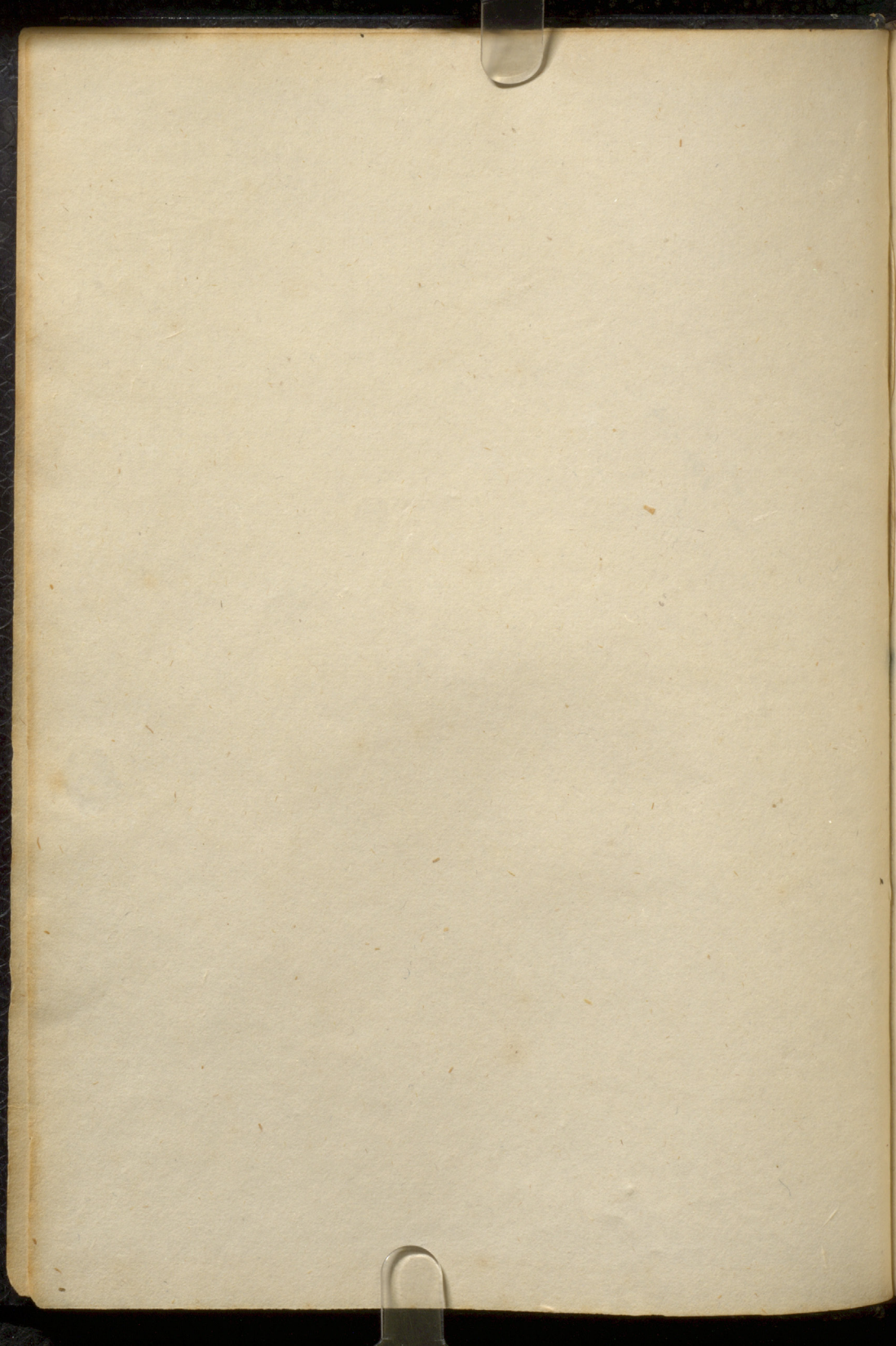
Vol. 22

Sept. 26

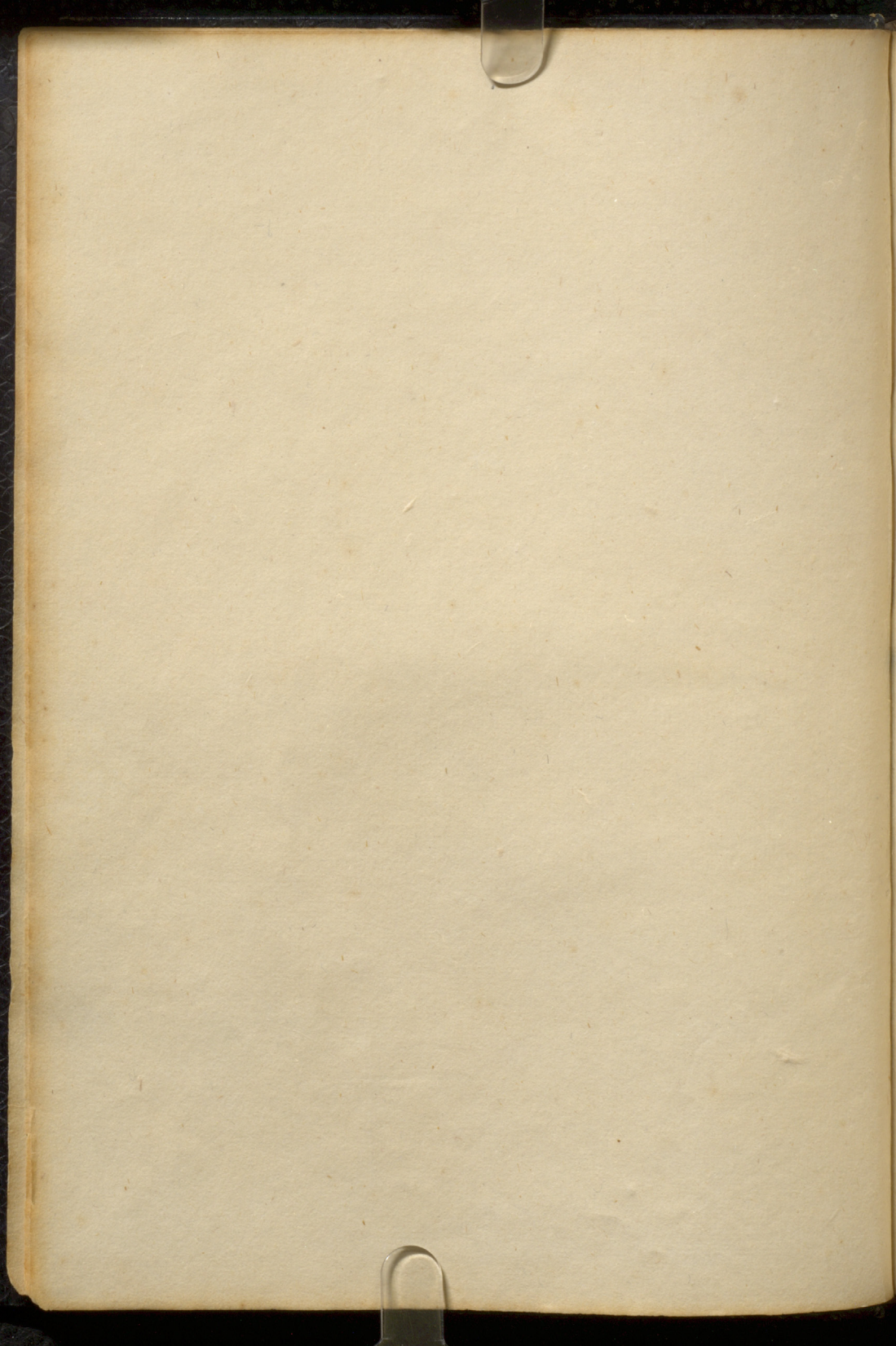
Davis & Corvick

Morgan

Hain
100 ft.
10024

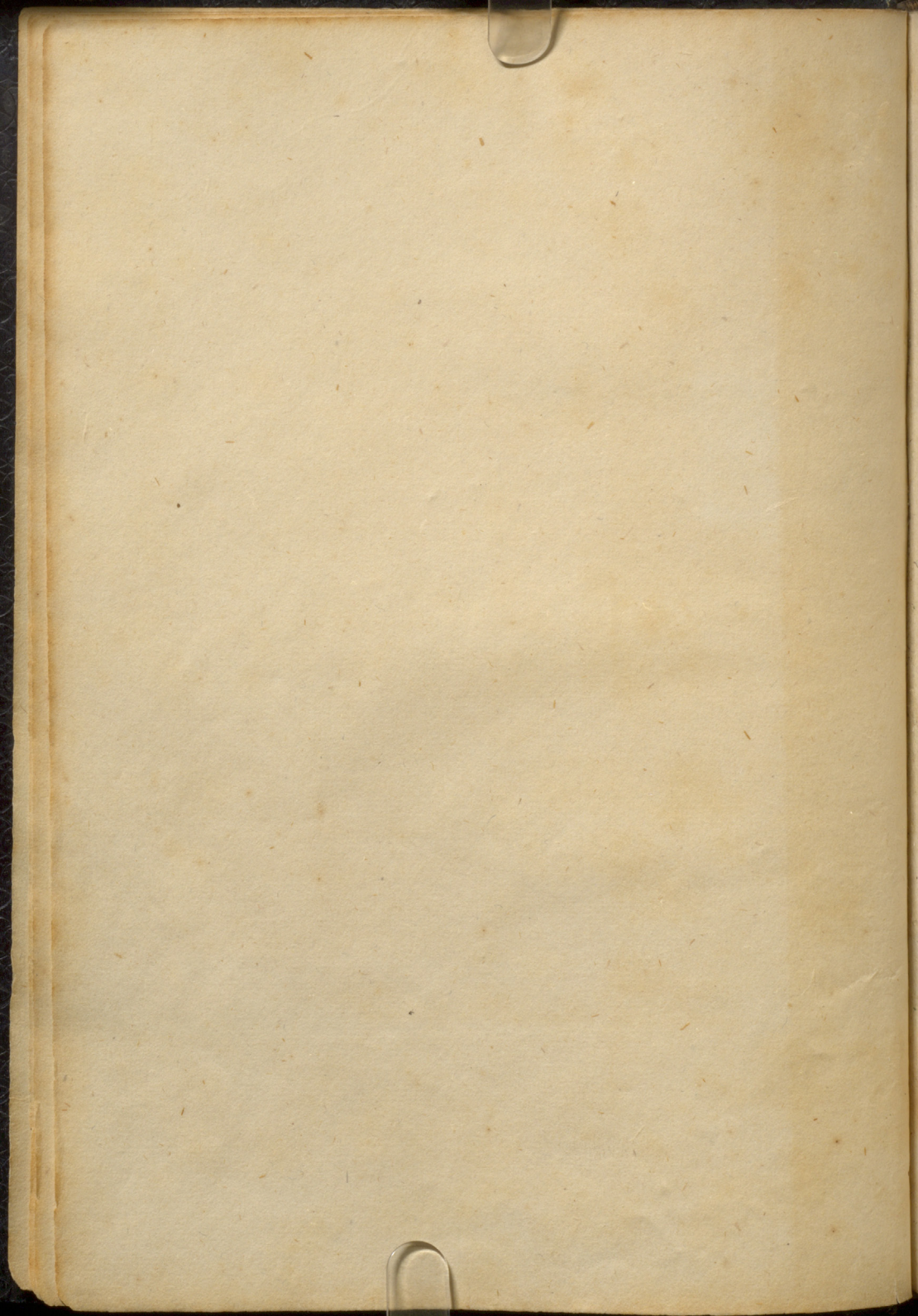
fol. 2 -

701. C2 -

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
LIBRARY

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

AD ILLVSTREM MAGNANI-
MVMQVE PRINCIPEM DO-
MINVM FEDERICVM DE GON-
ZAGA MARCHIONEM OMNI-
BONVS LEONICENVVS DE VIN-
CENTIA S.D.

Inhumanissime Princeps grā-
maticæ libellus erudiendis li-
beris tuis accomodatus que-
a me tantopere petebas: Illu-
strissimorum Principum Aui Patrisq;
tui uera progenies. Nam & ipi nihil an-
tiquius habuerunt q̄ ut liberi sui his ar-
tibus instruerent: quibus ingenia ma-
gna ad excelsioris fortunæ cultum ex-
citant. Quorū alter Victorinum Fel-
tremsem conduxit (quē Virū bone De-
us) ætatis huius tā sanctitate uitæ q̄ do-
ctrina præstantissimū: ut inclytis filiis
genitori tuo ac fratribus litterarū ma-
gister esset simul & uiuendi præceptor
illum deinde imitatus. Genitor tuus op-
timus me dignum duxit condiscipulū
suum cui tantam indolem traderet tuā

dico fratrumque tuorum erudiendam. In quo mihi utinam fortuna affuisset studium certe non deerat. Tu nunc utriusque æmulus id præcipue curas ut liberi tui bonis moribus & optimis disciplinis imbuantur. Itaque ut eorum eruditioni pro uiribus consulerem hunc libellum quem postulas quantum mihi per occupationes licuit breuiter & comode compilauimus. quem si diutius desiderasti quæ & tu uolebas & ego opinabar: primum excusabis negotia mea: deinde ipsius libelli tarditatem utilitate pensabis.

DE LITTERA.

Litterarum alia sunt uocales: alia consonantes. Vocales sunt quæque a. e. i. o. & u. quibus iunctis fiunt diphthongi. æ. œ. au. eu. Prefata de his duæ transeunt in consonantium potestate: i. & u. quando incipiunt dictionem in eadem syllaba: ut Iuno uenus. I. uero cum reperitur in media dictione simplici antecedente & subsequente uocali per duplici quoque accipit consonante: ut aio maior.

fol. 22
2
Cōsonātiū alia sūt seiuocales: alie muta-
ta. Semiuocales sunt quæ incipiētes ab
e. desinunt in se: ut. f. l. m. n. r. s. præter
x. quæ incipit a uocali. i. quia apud græ-
cos desinit in eandem: ut xi. sed. f. meli-
us muta probat: quia nihil semiuocalis
habet præter uocem. Ex his quattuor
sunt liquidæ. l. m. n. r. Liquide sūt ante
quas cum mutis præcedentibus iunctas
licet syllabam in eadē dictione produci
uel corripri: ut latebræ repletus.

Mute sūt quæ incipientes a se desinūt ī. e.
Vt. b. c. d. g. k. h. p. q. t. Sed. h. nota est
aspiratōnis. k. & q. magis supuacuas eē
uoluerunt: qd' nil a. c. differāt. z. & y.
utimur ī græcis nōibus: ut zacinthus ty-
rannus.

HAEC DE LITTERIS Q VAM
BREVISSIME POTVI. NVNC
DE GENERIBVS NOMINVM

. Nam de syllabis ratio non multum dif-
ficilis. Et nos p̄ Iunioribus tm̄ necessa-
saria scribimus.

DE NOMinibus in a desinentibus.

I Na igitur desinentia nomina uirorum
ut: Sylla. Iugurtha: & fluuiorum:
ut mulacha: & ad officia uirorum
pertinentia: ut scriba & a graecis
accepta: ut poeta: sophista: citharista.
primae declinationis masculina sunt omnia.
exceptis quattuor quae apud graecos ma-
sculina sunt: apud nos foemina cartha:
catapulta: cataracta: margarita. Si uero
ad foeminas quoque pertinet: ut auriga uel
a uerbis & ab aliis partibus orationis fue-
rit composita nomina sunt: ut christicola: ru-
ricola: troiugena: haeredipeta: conuena-
transfuga. Coetera uero foemina sunt
excepto pasca pascae quod neutrum est: sed
barbarum & hebreum. Mania item & nomina lit-
terarum. a. k. h. neutra sunt indeclinabilia.
Nomina uero numerorum: ut triginta: quadra-
ginta: quinqueginta: nomina sunt trium generum
& indeclinabilia. Graeca in maiusculis desinentia
neutra sunt omnia & tertiae declinationis: ut
baptisma tis: toreuma tis: stema tis: em-
blema tis.

I n. e. correptum neutra sunt: ut mare: rete:

fol. 2
monile: sedile .s3 cepe ī singlarī nūero
īdeclinabile ē. ī pluralī uero generis fœ
minini & prīe declinatōis: ut cepæ ar.
numerorū nōia sūt generis oīs īdeclina
bilīa. ut qnq̄ mile: s3 mile ī plralī decli
natur. ut monile.

In e. pducta græca sūt & fœminīa. ut cal
liope: euterpe: cyrene: aragne: & græce
declināt calliopes euterpes: cyrenes ara
gnes In .i. græca neut̄ sūt: ut gumi sy
napi qđ iā latīe pnūtiat synapis fœī nū
latīa uel cōia sūt triū generū uel gtī uel
dtī figurate adiūcti oībus casibz: ut hu
iusmōi illiusmōi: nihili: frugi: mācipi:
neumācipi officipdi: Pref̄ nūerorū nōia
sēp plralia: ut ducēti: trecēti q̄drigēti: q̄
declināt: ut ducēti te ta. ducētorū ar. orū
Vigīti uero īdeclinabile ē.

In io desinētia uerbalīa & īcorporalīa: ut
lectō cōiūctio. uel ī tudo: ut longitudo
fortitudo. uel ī do ut acredo: uel ī go ut
uirgo uligo mutātia. o. ī. i. ī. gtō fœmīa
sūt. exceptis cardo & ordo masculini ge
neris. cætera oīa ī. o. desinētia masculīa

sūt: ut leo naso trhaso. eꝛceptis latro &
hō & bubo q̄ sūt duū generꝝ: & caro qd̄
ē fœmīnū: & ppriis fœminarꝝ: ut Iuno:
dido. Margo uero neutri generis ē. Præ
terea cupido quādo deū significat mas.
generis ē. & duo & ābo & oꝛto sēp pl̄ra
lia generis oīs: sꝫ priā uariāt: hi duo hæ
duæ hæc duo. horuz duorꝝ harꝝ duarꝝ ho
rū duorꝝ: his duobꝫ duabus duobꝫ. Silr
& ambo. Oꝛto uero īdeclinabile ē.

In. u. desinentia neutra sūt om̄ia: ut cor
nu: genu: gelu: uerū.

DE TERMINANTIBVS IN Mutas.

Om̄ia finita ī q̄libz mutarꝝ neutra
sūt: ut lac: alec: aliud: aliqd̄ caput
occiput: siciput: Tam̄ ī libet fini
ta ex præcedētibꝫ genera sortiūt: ut qs
q̄libet. q̄ q̄libet. qd̄ qd̄libet q̄tuslibet: ut
libet & utrūlibet. In al & ī el neuī sūt
ut aīal: tribunal: mel. fel: subtel. Præter
sal mas. ge. & ppria: ut hanibal michael
In il tria masculīa sūt: pugil: mugil: stri
gil. duo cōia uigil: pugil: duo neutra nil
nihil. Vnū fœmininū tanoql.

- In ol unū masculinū: Sol.
 In ul quoq unū maf. ut consul duo cōia
 p̄sul exul. unū neutrx sutul nom oppidi
 In az unū gene: oīs neq̄. ppria uō barba
 ra siū hābreā masculia ut adā: abraā. ce
 tera cōpoita a qs q̄ qd̄ genera ex præce
 dētibō sortiūt: ut q̄spiā q̄piā qd̄piā: q̄f
 nā quānā qd̄nā: qdā qdā quoddam.
 In em gene: oīs: ut totidē septē nouē. & ī
 im: ut undecī: duodecī. Præf tātūdē qd̄
 ē generis neutri & cim qd̄ ē nom̄ uici ī
 decliabile. Cerubin & seraphin hābreā
 foeminino genere ptulerunt.
 In uz neuū sūt: ut præliū: tēplū: præfidiū:
 diuortiū. Præf cētū qd̄ ē gene. oīs. Dici
 mus tam̄ hoc cælū & hoc porrū. & p̄ra
 le hi cæli & hi porri. hoc frenū hoc filū
 hi fili & hæc frena: hi fili & hæc fila secū
 dū quosdā. hoc epulū & hæc epulæ. hoc
 balneū & hæc balneæ uel hæc balnea. sūt
 præta ppria mulier: nōia: ut glycerium
 philorciū: dorciū: sophroniū abrotomū
 In am maf. sūt. ut: pean. titan: euan.
 In en ātecedēte. m. neuū sūt: ut carmē ag

men: omen: lumē. Præf flamen: nom̄ sa
cerdotis. & siq̄ ppria: ut damen nis: q̄
maf. gene. sūt. Quæ uero. m. nō habēt
ante. n. maf. sūt: ut lien: rien. ren: splen
pecten & a cano cōpoita. Oscen: tubicē
fidicē: tибicē: Præf inguen: nuguen glu
ten: q̄ neuū sūt & syren & troexen quæ
fœminina sunt.

I n in maf. sunt: ut delphin: telchin.

I n yn græca sūt. ut phœrcyn ys pprium
qd̄ etiā phorcys huius cys dicitur.

I n on itē maf. sūt & græca: ut caron: agō
loson. Præf sidon qd̄ est fœmininum.

I n ar neutra sūt: ut puluinar: laq̄ar: colū
bar: calcar: far: Præf lar: nar: boftar: cæ
sar. & oīa ppria q̄ maf. sūt. Par cū su
is cōpositis oīs gene. impar dis p cōpar:

I n er se decliātōis maf. sūt: ut faber: fiber
coluber: ātonia ster cancer socer: uafer:
lucifer: ager: niger: aper: canister: olea
ster: uter etiā & neuter.

I n er uō tertiæ decliātōis tria gene. oīs:
uber: degener: paup. Quattuō fœ: maf
mulier: linf. acer p arbore. Neutra uō

701. 22
sūt oīa fœtus fræ: ut cicer: piper: lassæ:
Præf cucumer qd' ēt cucumis dicif. Fi-
xa ēt ideft substātia ī ber & uer fmiata
ut uber ideft māma pecudis: tuber subē
uer: cadauer: papauer. Præf īber cū suis
cōpoītis maf. ut septēber & reliq̄. Præfa
neuū sūt cācer p mōbo: ruder itē: spīter
Cræfa uō ī er huiꝝ decliātōis. i. frīæ maf.
sūt: ut aer ethē: uesp cācer ansē passer:
cræf: uomer: qd' ēt uomis facit. Nā adie
ctīa q̄ ī er & ī is faciūt ntōs cōia sūt: ut
alacer: celer: ceber: saluber: uolucer &
eiufmodi omnia.

In ir maf. sunt omnia: ut uir leuir: treuir:
duumuir: triuuir: decuir. Præter hir
& abdir: gaddir neuū & martyr cōe.

In yr græca sunt: ut martyr cōis generis:
quod etiam martyrs attice facit.

In or unū gnīs oīs & īdecliabile: ut q̄ttuō
Tria fœ. arbō: forō: uxō: Quattuō neu
tra cor: adō: marmō æquō. Quattuō itē
cōia īdecor: memō: īmemor: auctor: &
oīa cōpatia: ut melior: maiō: minō defi
or. peior uilior: & a colore compōita: ut

discolor concolor : uersicolor . & a cor-
pore : ut bicorpor : tricorpor cōmūia sūt
Alia oīa maf . ut rubor : pudor : uictor :
amor : algor : honor : senior : etiam & a
puero composita publipor marcipor .

In ur neuē sunt : ut ebur robur : iecur : fœ
mur . sulphur guttē : fulgur . Præf fursur
turtē : uultē : fatē : astur : q̄ maf . sūt . Excipiū
tur ēt fur & ligur : qđ ēt ligus facit & au
gur q̄ sūt cōia . In as tria maf . sūt : ut as
assis : mas ris : uas dis . Tria itē neuē fas :
nefas : uas sis . Vnū oē : ut hic & hæc &
hoc nugas . nā ppria sexo discernit uiro
rū : ut lenas : Mæceās . Fœiārū . ut Pallas
dis . Qđ ī oī fiātōe obsēuādū ē . Gētilia
uō cōia sūt oīa : ut primas : optimas raue
nas aqnas : arcas . Nōia uō nuōꝝ græca
fœ . sūt : ut monas : trias d̄cas : Troas quo
q̄ græcū . Et patronymica oīa : ut pelias
s̄ q̄ mittūt gtm̄ in tis & ipā græca maf .
sūt : ut gigas elephas : adamas . Cætera
ī as fœ . sunt : ut pietas : maestas æstas .
In bes fœ . sunt : ut nubes : palūbes : labes :
Excipitur lebes tis masculinum : & he-

fol. 22
bes quod est omnis generis.

In ces fœminini generis: ut merces dis.

In des patronymica. mas. sunt: ut ænea
des: priamides: titides. Cætera fœ. sūt:
ut sedes: ædes: clades: cædes. excipitur
pedes cōis generis.

In ges. r. ańcedente masculina sunt: ut
gurges: merges: nō ańcedente. r. fœmi-
nina sunt: ut strages: seges: teges.

In les ańcedēte. o. fœ. sūt: ut ples: moles:
soboles. Nō ańcedēte. o. mas. ut poples
ueles: Præf locuples generis oīs. Ales &
miles cōis. Pales dea pabuli fœmi. est.

In mes masculina sunt. ut trames: fomes
Excipitur fames fœmi. & comes cōe.

In gues masculini gene. magnes. Agnes
uero mulieris proprium fœmininū est.

In pes q̄ crescūt ī gtō fixa. i. substantiua
mas. ut pes: sonipes: stipes: sexqpes: im-
pes polypes. Præter compes foemininū
Non fixa uero generis omnis: bipes: q̄-
drupes: loripes: æripes.

In pes quæ non crescunt ī genitiuo fœ.
sunt: ut apes: sepes: uulpes.

In spes mas. ē cespes fœ. spes oīs ge. hospes
qd' hospita quoq' fœ. facit sospes expes.
In ques unū cōe eques: Vnū mas. uel fœ.
torques. quī etiam torquis inuenitur.
In res unū masculinū uerres. Fœ. res &
duo cōia hæres interpretes. generis oīs
teres. Nam ceres proprium est.
In ses cōia: p̄ses: obses. oīs ge. reses deses
In tes uel stes uel thes mas. sūt & pleraq'
græca: ut boetes: plastes: atistes agathes
Excipit̄ uates cōe & supstes oīs generis
In ues generis omnis diues.
In es. i. uel. u. uocali ātecedēte fœ: sūt: ut
abies: qes: lues: strues. Præf aries & pari
es mas. & dies qd' in singulari numero
masculinū uel fœ. ē. ī pl̄rali uō mas: tm̄
gn̄is ē. Notātur hic & hæc & hoc inqes
In es semper pluralia masculina sunt: ut
manes: p̄ceres: p̄cnates. Excipit̄ fores
fœmininū: & tres cōmunis generis.
In æs diphtongum unum mas. prædis
unum neutrum æs æris.
In is adiectiā cōia sūt: ut hostis fōtis ama
bilis: nobilis: q̄s mas. ē cū suis cōpōitis.

701. Ca
I n bis & cis fixa sūt & masculina: ut or-
bis corbis: pubis fascis piscis

I n dis fœ sūt ut charibdis fidis

I n guis mas: anguis unguis sanguis

I n lis fœ uallis pellis bilis lis glis sis Præf
ædilis collis follis caulis glis ris q̄ mas
sūt & cū his añuari possūt mas. & fixa
natalis ānalis: aprilis q̄ntilis: sextilis:
Præf uocalis cū de littera dicit & noua-
lis: quæ fœminia sunt.

I n mis mas: sūt: hic uermis: semis: uomis
& cucumis: q̄ duo ēt ī er desinūt. Cæsa
fœ. sūt: ut pyramis chlamys birēis: chla-
mis græcū ē qđ ēt scripta āguis sic & py-
ramis. Nā græca genus suū semp in sua
terminatōe retinent.

I n nis mas. sūt: ut panis: funis: præf canis
qđ: cōe ē. finis & clunis auctēs īcerta fa-
ciūt: & bipēnis fœ. qđ aliquādo adiecti-
uum uidef: ut ferro bipenna.

I n ys græca sūt oīa & genus suū seruāt.

I n pis fœmi. sunt: ut apis capis synapis:
pupis: cuspis: iaspis: aspis. Excipit lapis
mas. apđ Virgiliū legit. tricuspide telo

In quis incerti generis torquis: ut supra
diximus de terminantibus in ques.

In ris fœ. sūt: ut secuīs: turris: febris: præ
ter torris maf. Notāt etiam auricularis
ānularis. molaris: pugillaris: subtellaris:
q̄ iā: ut fixa maf. sūt gene. ppria: ut āte
dictū ē sexus discernit: ut paris thibris.

In sis maf. sūt: ut ēsis: mēsis. & cōposita
ab as assis: ut bissis: tressis. cæta fœ. sūt
ut classis: tussis messis: cassis qd̄ græcū
esse genitiuus ostendit. cassidos enī fa
cit græce & accusatiuum cassida.

In tis fœ. sūt: ut uitis: ratis: pestis: neptis.
Excipiūt uectis: postis: fustis: q̄ maf. sūt

In uis fœminā. sūt: ut auis: clauis: ouis:
peluis. Præ puluis qd̄ ē masculinum.

In xis fœmi. ut pixis. Excipit axis maf.

In is ātecedēte uocali fœmi. sūt: ut diplo
is & hæmorois q̄ græca sunt: & patrony
mica oīa q̄cunq; ātecedēte littera fœmi
sūt generis. ut theseis aneis priamis.

In os quattuor neutra sūt. os oris: os of
fis. chaos melos: q̄ duo græca sūt. Quat
tuor fœmi. cos dos: glos: arbos. Quiq;

701. Ca
cōia bos: sacerdos: custos: cōpos: impos
Cacta masculia sūt flos floris: mos moīs
lepos leporis: nepos nepotis & tros tro-
is qđ ē græcū: sicut heros heroīs.

In us tertie declinatōis si mutāt. u. ntī ī e
uel ī. o. p obliquos caūs neuī sūt ut acus
accris: deco decoris: ulcus ulceris: tergo
tergoris maiō maioris: minō miōris: fœ
dus ris: sidus sideris. Excipit lepus lepo
ris masculinū: & uetus ris generis oīs.

In us itē tertiæ declinatōis: si nō mutat. u ī
gtō mōsyllaba qđem neuī sūt: ut ius ris
rus ruris: thus ris: crus ris. Præf mus ris
masculinū. grus gruis: sus suis cōia. Po
lisyllaba uō fœina sūt: ut pecō dis incus
dis: palus dis: salus tis uirtus tis & reliq̄.

In us uō secūdæ declinatōis uel q̄rte arborū
qđē nōia fœina sūt: ut laurus: q̄rcus fico
fago. apđ Virgi. legit rasile buxū. Græ
ca mutātia os ī us apđ nos seruāt genō
suū: ut polus masculinū. synodus fœinū

In bus masculia sūt: ut nībō albus rubeus
gibbus. præf itubus & tribō fœminia. ī
tubō tam ī plrali neutrū ē: ut hac ituba

In cis masculina: ut orchus lucus succus
Excipit porticus acus specus foemina
Dicimus tam hic locus hi loci & haec lo
ca. hic focus hi ioci & haec ioca.

In dus masculia sunt. ut mundus ludus fun
dus. praet synodus methodus & eiusmodi
di graeca foeminini generis.

In fus masculia sunt. ut rufus tofus. nam
graeca sui generis sunt: ut dixius masculi
ni: ut sciphus foeminini: ut paphus: co
munis: ut philosophus.

In gus masculia sunt: ut robus pagus sago
Praet dyphogus graecum & ab eo coposi
tum diphtogus: qui sunt foemina. pelegus at
& uulgo neutra sunt. dicius tam etiam hic
uulgo. argus quoque nomen ciuitatis neu
trum est & graecum hoc argos. dicitur tam
in plurali hi argi argorum.

In lus masculia sunt: ut palus li. dolus ta
lus tholus uallus menalus. Sibilus dicitur
tamen in plurali haec Sibila & haec me
nala: Excipiunt cristallus & colus fo
eminina. phaselus appellatiuum: & pilus
graecum proprium nomen urbis: graeca sunt fo

- minina: & philocalus qd̄ ē cōis generis
- I**n mus masculina: ut ramus: calamus: li-
mus. pref̄ humus: domus: dumus: hære
mus. Pergamus fœmininū. dicimus ta-
men ī plurali hæc pgama.
- I**n nus masculīa: ut canus: sinus: thronus
qd̄ græce trhonos dicit̄. pref̄ anus anus
ui: manus nus: quæ fœminīa sunt: & pe-
nus mō fœminini: mō neutri generis.
qd̄ etiā penu īuenitur.
- I**n pus masculīa: ut lupus: lippus: cippus:
crispus. Excipitur pus neutrū.
- I**n quus masculina sūt oīa. ut æquus ini-
quus equus antiquus.
- I**n rus masculina: ut herus: carus: torus:
Pref̄ uirus neutrū & nurus & socrus &
tyrus qd̄ græcū ē fœminina. dicimus ta-
men hic tartarus & in plurali hæc tarta-
ra. hic gargarus & hæc gargara. hic tæ-
narus & hæc tænara.
- I**n sus masculina: ut ursus cursus mar-
sus annosus curiosus blæsus. qd̄ græce
blesos. Excipit̄ carbasus fœmininū. Di-
cimus tam̄ ī plurali numero hæc carba:

- sa: nā abyſſus græcū ē: ſicut paradifus.
- I n tus masculina: ut partus: lectus. orna-
tus. Excipit arbutus foemininū. diciū
tam ī plurali hęc arbuta: neritus ppriū
inſulæ & coſtus appellatiuū græca ſunt
& foeminini generis: ſicut arctus quod
ſignificat urſam.
- I n xus masculina ſunt: ut luxus: ſexus:
apud Plautū inuenit virile ſexus.
- I n aus duo foeminina laus: fraus. Propria
masculina ſūt: ut Nicolaus: Hermolaus
- I n eus masculina ſūt: ut æreus: aureus.
- I n ous masculina ſūt omnia: ut eous py-
rous.
- I n ius diuiſas ſyllabas masculina omnia
ut fluuius: focius: iunius.
- I n ius uero diuiſas ſyllabas ſimiliter ma-
ſculina: ut grauis Caius.
- I n uus diuiſas ſyllabas masculina: ut mor-
tuus: tuus: ſuus.
- I n uus non diuiſas masculina ſimiliter.
ut auus: cauus: fauus. Excipit alius foē-
mininū:
- I n. ſ. antecedēte cōſonāte: ſi ſūt adiectia

fol. 22
cōia sūt duū generū uel triū: ut infans
parēs: p̄iceps: municeps: sapiens: pru-
dens: solers: uecors. Si substātiua sūt &
monosyllaba fœminini sūt generis: ut
trabs: urbs: glans: mēs: stirps: fors puls:
Excipitur dens: mons fons: pons: q̄ ma-
sculina sunt. nō monosyllaba masculi-
ni sūt generis: ut triens: q̄drans: tridēs
adeps: p̄æter hyems & cohors: q̄ fœmi-
nina sunt.

I n . x . monosyllaba fœminina: ut pax:
falx: arx: lex: nix: nox: nux. Præf Rex
& grex q̄ masculina sūt. dux cōe est: &
ab eo cōposita rēdux. sex & trux om̄is
generis.

I n ax non monosyllaba si adiectiua oīs
generis sūt: audax: pcax ptinax: si fixa
fœminini: ut fornax: storax. Excipitur
thorax masculinū quod ē græcū.

I n ex adiectiua cōia sūt duū generū uel
triū: ut aurifex: opifex: simplex duplex
Sex uero indeclinabile est generis oīs.
Substātiua uero masculina sūt: ut codex
apex: neruex: forex. Cortex uero īcerti

generis auctores faciunt. Excipiunt ca-
rex:latex:pellex:silex:ilex supplex:ui-
bex:ibex:quæ fœminina sũt.

I n ix si adiectiua sunt om̄is sũt generis
Ut fœlix pernix. si substantiua fœmi-
nini:ut salix:filix:radix.fenix: cornix
& uerbalia oĩa:ut amatrix:cantrix:ui-
ctrix:nutrix:legimustam̄ uictricia sig̃
Excipiuntur fornix:calix:uarix:bom-
bix:sandix:quæ masculina sũt.

I n ox generis om̄is sũt:ut uelox:pnox
ferox.præter celox qđ ē fœminini.

I n ux masculina sunt & propria:ut pol-
lux uolux.

I n nx fœminina: ut phalanx: deunx:
quincunx.Excipiũtur coniunx cœe:&
linx quod incerti generis est.

HACTENVS DE GENERIBVS
PERSTRINXI : DEINCEPS DE
CASIBVS.ET PRIMVM DE GE-
NITIVO SINGVLARI: QVI
ALIOS FERME EIVSDEM NV-
MERI DEMONSTRAT.

701. C2
Na igitur masculina uel fœmi-
nina uel cōia latina : siue græca
addita e. faciunt genitiuū: ut hic
scriba. b̄æ. Hæc musa fæ. hic & hæc au-
riga. ḡæ. Excipiūt una: ulla: nulla: sola:
tota: alia: utra & ab eis cōposita: ut utra
q̄ & alterutra: quæ om̄ia faciunt geniti-
uum in ius: sicut eor̄ masculina & neu-
tra: ut unius: ullius: utrius: alius: Neuf
tam̄ neutri frequentius facit.

Apud antiquos. Altera: utra: ḡtō alteri-
us: utrius inuenitur. Et unus una unuz
Huius uni unæ uno. Huius ulli ullæ ul-
lo. Huius toti totæ toto. Huius soli solæ
solo. & huius alii aliæ alio. Hæc terra hu-
ius terras. hæc moneta huius monetas.

Et multa eiusmōi græce decliata. Vñ ad
huc passfamilias diciſ & materfamilias.

I n. a. neutra græca oīa accepta tis faciūt
ḡtm̄: ut pœma tis. scema tis. Apud anti-
quissimos hæc scema huius scemæ. hæc
diadema mæ. hoc emblematis & hoc
emblematum emblematis.

I n. e. correptam latia sūt neutra: q̄. e. ī is

co rreptā mutant: ut hoc mare ris & mo
nile lis. Excipit hoc cepe qd̄ ī singulari
indeclinabile. in pl̄rali hæ cepæ aꝝ facit
Apud antiquissimos haec cepa huius ce
pae. & hic cepitius & hoc cepitium.

I n. e. pductam graeca sūt & foemi. & uel
graecae declinant: ut haec libye huius li
byes ul̄ latie mutata .e ī. a. ut haec libya
huius libyae. helena næ.

I n. i. latia siue graeca neutri ul̄ oīs gene.
apotota sūt: ut hoc gumi. hoc sinapi: q̄
uis haec sinapis quoq; dicitur. Piperi et̄
hoc piper huius piperis. iuenit̄ hic &
haec frugi: nihili: mancipi: nauici: istius
mōi: illiusmōi & huiuscemōi it̄poita ce

I n go ul̄. do. latia mutant. o. ī. i. & accipi
unt nis: ut uirgo nis. dulcedo dinis car
do dinis: Quod īcerti generis auctōes
faciūt. Homo et̄ mutat. o. ut hō hōis. &
ab eo cōpositū nemo nis. Turbo quoq;
binis. Apollo similic̄ nis. q̄uis graecū sit
Anio at̄ facit anienis. caro nis. Alia oīa
suāt. o. ut leo nis: turbo onis: qñ ppriū
ē. Graeca tñ graecae aliqñ declinātur: ut

701. 22
māto hui3 tos. Aliqñ latie: ut Dido nis
Apud antiquos anien anienis: hæc cānis
huius carnis. Et sciendū qđ qñq in. o.
desinentia faciūt ex se foemininū in. a.
ut leo: leena uel lea: draco dracena: leno
læna caupo caupona: sicut apud græcos
lacon lacena: strabo straba:

I n. u. latina neuī & aptota ī singulari: ut
genu: tonitru: cornu. Apud antiquissi
mos hoc cornū huius corni. & hic cor
nus huius cornus. & hic gellus: & hoc
genus silr pro genu.

I n. c. neutra duo. lac lactis: quod etiam
hoc lacte proferebāt. & hoc alec alecis.
quod ēt foemininū iuenit: & carēt plrali
nūo. Nā lactes plrale uenit ab eo qđ ē
hæc lactis huius lactis ps intestinor.

I n. d. quoq̄ neuī: Aliud & qđ & ex eo cō
posita aliqd: siqd. nequid: q̄ faciūt alius
cuius alicuius grm̄ & alicui dtm̄ secūdū
quorūdā pnominū decliatōem. Bogud
propriū bogudis iuenit & Bulbud oppi
di nomen.

I n. t. hoc caput tis cū suis cōpositis sinci

- put: occiput. Cit & nepet īdeclinabilia.
- I**n al latina & barbara masculina ul' neu-
tra accipiūt is: hic sal falis: hanibal balis
hoc tribunal lis: qd' penultimā pducit.
sicut alia neutra.
- I**n el correptā accipiūt lis: ut mel mellis:
fel fellis.
- I**n el pductā uel il barbara accipiūt is: Vt
daniel lis: tanaql. is: Nil latinū īdeclina-
bile est.
- I**n ol aut ul latina cuiuscūq' gene. similis
accipiūt is: ut sol lis: cōsul lis: hic & hæc
exul exulis.
- I**n am unū generis omnis indeclinabile
hic & hæc & hoc neq'.
- I**n im quoq' unū indeclinabile neutrum
hoc cim nom oppidi.
- I**n um latia seu græca. Apud græcos in-
on neutra sūt oia & mutāt um in .i. Vt
hoc templū templi: peliū lii: Excipiunt
ppria mulierū q' fœminia sūt: ut dorciū
glycerium.
- I**n an. in on mas. & fœminina uel græce
declināt accepta os. ut pāpanos: delphi

701. 22
 delphinos. memnon nonos: ul' latie ac
 cepta is: ut delphin nis: memnon is: S3
 in in desinētia ēt ī is finiūt: ut delphin:
 ul' delphis nis: telchin ul' telchis nis. no
 tant euan: euātis & quādā in on quæ af
 fumūt. t. more græco: Vt lacon lacō
 ōtos lacoontis. demophoon demopho
 ontos. phōtis: leon qd' pprium ē leontis
 Quādā abiiciūt. n. & latie declinantur
 Vt leo nis: draco nis: Apd' latinos ple
 runq; a gto græco in os fit ntūs ī us secū
 dæ decliatōis: ut titan huiō titanos. hic
 titanus huius titani. Delphin nos. del
 phinus ni: elephas tos: elephātō ti: abax
 abacos: abaco ci. athiops. pos: athiopus
 pi. arabs bos: arabus bi. Ab actō quoq;
 græco in. a. fit nōnunq̄ ntūs latinus fœ
 minini gene. primæ decliatōis: ut hunc
 panthera: hæc pāthera ræ: hūc crathera
 hec crāta ræ: hāc cassida hec cassida de.

In en correptā latia mas. uel neutra mu
 tata. e. ī. i. accipiūt nis: ut flamen nis car
 men carminis.

In en pductam latia & græca masculia

& fox. accipiūt is: ut lien nis: splen is: da
men is. seben is. ppria syren nis.

In ar latīa & grāca & barbara mascu. uel
neutri: uel oīs gene. accipiūt is: ut Casā
ris. hoc ne ctar ris: hoc bo star ris: hic &
hæc & hoc par ris: s3 neuē deriuatīa pro
ducūt penultimā: ut lupanar ris a lupa:
calcar ris a calce. nar quoq; naris pducit
& far farris geminauit. r. Par & nar in
ntō pducūt: s3 nar ī obliqs pductā sua
uit. Par uero non sicut & lar.

In er correptā s3 declīatōnis: q̄ a grācis
ueniūt cōuersa ros ī er mutāt er ī ri: ut
Alexādro alexāder dri: Euādros euan
der dri: Ex q̄bus q̄dā īueniūt ī utraq; tē
minatōe: ut euādrus & euāder: teucrus
& teucer. Quādā ī altera tm: ut hydrus
scombrus.

Io er quoq; latīa: q̄ faciūt fœinū ī. a. er in
ri mutāt: ut ater atri: qa facit atra: niger
gri: qa nigra: culter tm cultri facit: & cā
cer cri p aīali & aper apri: liber bri: colu
ber bri: fabē bri: S3 ex his libra & fibra
fōmāt. lic3 ī diuēsa significatōe. Excipi

701. 22
unt adult' teri: dext' teri nō solū dextri:
Et ī ser: sper: ner desinētia: ut mis. ri: p
sper: ri: tener eri: & a gero ul' fero cōpo
sita: ut corniger ri: lucifer ri. & prateſa
puer ri: gener neri: socer ri. acer eri uel
aceris: hiber beri uel hiberis p populo.
Nā hiberus ri magis p fluuio dici uideſ
Propria secunt' appellatiuorū decliatōez
ut capē ppriū & appellatiuū capri. Apē
quoq; ppriū & appellatiuū apri. Asp p
priū & appellatiuū asperi. Nā aspri per
sincopā pferit. Alf & uter pnominū de
cliatōem secunt': ut supra dictū est: alte
rius: utrius: sic illius istius.

Apd antiquos inuenit' aper apra: coluber
colubra. psperus. ri. pspera: puer & pue
rus puera: unde puellus & puella & hic
& hęc puer: & socer & hic & hęc socrus
In ster quoq; sã decliatōis er ī ri mutant
Ut auster stri: apiaſter stri. oleaſter stri
Excipit' sequeſter qd' frequēter tertæ d'
cliatōis inuenit': ut sequeſter huius stris
q̄uis foēnū facit sequeſtra.

In er uero tertix declinatōis correptam

cuiuscūq; gñis accipiūt. is: ut cācer ceris
pro morbo. mulier eris: mulcibē beris:
ul. mulcibris rōabilius: si ab imbre uēit
celer eris: cadauer ueris: degener neris.
Excipiunt ī ber & cer cōia uel facientia
fœmininū in is: ut celebrer huiō celebris
saluber huius bris: acer huius acris: ala-
cer huiō cris: imber quoq; imbris cū su-
is cōpositis: ut septēber: october: nouē-
ber december.

Apud antiquos hic & hęc acer: & hic &
hęc acris: hic & hec alacer: & hic & hęc
alacris: hic & hęc septembris: octobris:
nouēbris decembris.

In ter quoq; desinentia er ī ris mutāt: Vt
pater patris: equester stris: Excipit latē
lateris. Iuppit̄ Iouis. iter itineris. Apd̄
antiquos hoc iter iteris: & hoc itiner iti-
neris. accipiter huius accipiteris & acci-
pitr̄is: opiter opiteris & opitris. maspitē
teris & tris.: Diespiter teris & tris: sic ēt
Iuppiter teris uel tris. declinari debuit.
Nā īuenitur ēt hic Iouis huius Iouis.
In er pductā græca sūt oīa & accipiūt. is

ut aer aeris: æther ris: clyster is penulti-
ma pducta: sicut oia quæ apud græcos
suât. n. i. obliqs. cratyr crathros cras ris

In ir masculia accipiunt. i. ut uir uiri: leuir
leuiri. Excipit gaddir ris neutrum qd q-
da foena eẽ uolunt. ir quoq; iris neutrum
Et abbadir ideclabile: & maȳr mar-
tyris græcũ.

In or latia mas. ul foena aut coia pducta
.o. accipiunt is: ut orato ris: saluator ris:
uxor ris: auctor ris: algor is. Notat hac
.o. corpietia: hic & hac memõ ris a me-
moro uerbo: indecor oris: a decus oris.
bcorpor oris. & tricorpor oris a corpo-
re: arbor ris a robore: publipor poris &
marcipor poris a puero.

Apud atiquos hic algus huiõ algus: hic &
hac memõis huiõ ris: qd solũ cõpatiuũ
facit memorior: hic & hac decor ris pe-
nultima correpta p decorus. ra. rum.

In or uõ neuẽ latia græca quoq; mas. oia
correpta. o. accipiunt is: ut hoc marmor
oris: aquor ris: hecõ ris. actor oris. pro-
pria. excipit ador cuius deriuatiuũ pdu

cit. o. ut adoreus. rea. reū. fortasse q̄a ue
nit ab adoro as. iueit̄ idifferēt ador oris
penultima modo correpta: modo pdu-
cta. Cor uero cordis assumit. d.

I n ur cuiuscūq̄ sūt ge. accipiūt is: ut hic
uulf ris: hic turt̄ ris: hoc sulfur is: hic &
hæc fur ris: Excipit̄ sat̄ huius saturi. q̄a
fœinū facit̄ ī a. Excipiūt̄ hæc et̄ hñtia p̄
.u. o. cōreptā robur oris: ebur ris: iecur
oris ul̄ iecinoris: femur oris. Dicit̄ tam̄
& hoc fœmen fœminis.

I n as latīa mas: ul̄ fœina ul̄ cōia ablata. s.
accipiunt̄ tis. ut Mecenas tis: ciuitas tis:
Arpinas tis. Excipiunt̄ monosyllaba as
assis: uas sis: qđ ī pl̄rali s̄æ declīatōis ē:
ut hæc uasa rū: uas dis: mas ris: fas & ne
fas: hic & hæc & hoc nugas nideclīna-
bilia.

I n as uō græca si faciūt̄ gtm̄ græcū in. u
priā sūt declīatōis: ut lysias lisu: lysias
sia: amyntas amyntu: amyntas tæ. q̄ tñ
latini freq̄nt̄ pferūt̄ ī a: ut lysia: biria: ge
ra: marsia: S; si faciūt̄ ī os gtm̄ tertie sūt
declīatōis: ut hic calchas calchātos cal-

fol. 22
chātis : Pallas pallados ladis : & q̄ habēt
.n.&:r.ī grō:vtm̄ ī an fmināt: ut o pal
lan: Inuenit̄ tñ ēt ī.a.o palla. Apd̄ anti
quos hic calchas huius calchæ pfertur.

I n es correptā latīa maf. ul' focīua ul' cōia
mutata. e. in. i. & ablata. s. assumunt tis
ut merges gitis: sospes pitis: miles litis.
Excipiūt hñtia. æ. diphthongū ī penul
tima: ut præpes petis: & a uerbis deriua
ta hñtibz. e. breuē ī penultima: ut teres
tis: hebes tis ab hebeo: īdiges tis ab indi
geo: impes īpetis ab īpeto: īterpres etis
ab īterpretor: & hñtia. i. añ. es: ut paries
etis: hic & hæc īq̄es etis: q̄ oīa suāt. e. in
genitiuo: sicut ēt fœmīna: ut seges etis:
teges tis: A pede uero & a sedeo compo
sita faciūt gm̄ ī dis: sed. a pede seruant
.e. ut bipes pedis. A sedeo mutant in. i.
ut obses fidis: præses idis: Excipiūt apes
huius apis. inuenitur etiāz hæc apis. un
de apicula diminutiuum: sicut a fidis fi
dicula. A pede composita plerunq̄ pro
ducunt es.

I n es pductā latīa. i. añcedēte ablata. s. af

sumūt. i. ut dies diei: acies ei. Excipit q̄
es etis: & ab eo cōpositū triū gnūm iq̄es
etis. Alia oīa. e. i. i. mutāt: ut uerres ris:
cædes dis. Excipit p̄es dis: merces dis: ce
res reris: hæres edis: locuples etis. Notāt
ēt fides dei: res rei: spes spei: plebes bei:
Apud antiquos q̄es q̄ei: & hic & hæc &
hoc q̄es q̄etis: & hæc req̄es req̄etis: nō
solū req̄ei: & fames famei. vñ abltūs fa
me p̄ducit ultimā.

In es uō græca p̄ductā faciētia gtm̄ græ
cū i os uel eos & us mutant. o. ul̄ eo ul̄.
.u. i. i. ut chremes chremotos metis: Pa
lamedes palamedeos palamedis: etheo
cles etheocleus etheoclis. Inuenit̄ tñ
hic chremes huius chremis: sic oīa faciē
tia gtm̄ i tos: ut laches lachetos lachetis
ul̄ lachis. Rhamnes rhamnetos rhāne
tis uel rhamnis: q̄ ē apud græcos uarie
delināt: ut dares huius daretos & dares
huius darii. Vnde etiā apud nos dares
huius daretis: & dares huius daræ. hinc
accusatiuus duplex inuenitur daretā:
& daren. Nā i es: sicut i as faciētia gtm̄

fol. 22
gracū ī. u. priā sūt decliātōnis: ut acha
tes acha tu. achates huiō achata: āchifes
āchifu āchifes huiō sē: qdā tñ eiufmōi
ēt tertiā decliātōis inueniūtur: ut oron
tes huiō orontā & orōtis: herodes huiō
herodā uel herodis: timachides huius
timachidā uel timachidis: tigranes hu
ius tigrane. uel tigranis.

Apd antiquos horū dtūs pro grō plerunq
pferūt: ut oronti tucydidi: euripidi: pro
orontis: tucydidis: euripidis. & p abltō
achate: euphrate ab achate: ab euphra
te: sicut a penelope & ab aragne. Nā in
his. e. pducit. sicut. n. ī dtō grāco.

I n is pductā cuiuscūq sūt generis latina
ablata. s. accipiunt tis: ut lis litis. hic &
hac dis ditis: qd in plrali facit hi & hæ
dites & hac ditia: samnis tis: cuius neu
trū hoc samnite inuenit. Excipitur glis
gliris: vis huiō uis: uomis & cucumis &
similia regulā seruāt termiātōrū ī er: ut
uomis uel uomer eris.

Apd antiquos inuenit actūs has uis. Ntūs
hac pubis & pubē eris & hoc impube &

eius composituz .hic & hæc impubis &
impuberis.

In is uero correptâ latia similē habēt ntō
gtm: ut collis huius collis: Excipit lapis
huius dis: sanguis huius nis: pollis linis
cuspis dis. semis semissis: cassis dis qd
ēt hæc cassida dæ decliatur: ut añ dictū
est: A sanguīe cōposita nō seruāt sīpli-
cis declinatōem: ut exanguis huius exā
guis: A cuspide seruāt: ut tricuspis dis.
Capis ēt capidis facit cuius diminutiū
capidula: sed græcū ē sicut cassis.

Apud antiq̄ssimos sanguen nis & pollen
nis. & hic lapis huius lapis.

In is græca si ī gtō græco cōsonātē habēt
ante os. ut simois qd ēt simoeis dicif si
meontos. o. ī. i. mutāt simoētis. adonis
dos adonidis: thetis dos thetidis. Si con-
sonātē nō habēt gtōs similis est ntō: ut
neapolis neapolios huius neapolis.

Apud ātīquos thetis thetios. huius thetis.
eius uocatiuus. o. theti. sicut themis hu-
ius themis. o. themi.

In os latina si mas. sūt ablata. s. accipiūt

fol. 22
ris: ut lepos ris: flos ris. Excipitur nepos
tis: si maf. nō sūt accipiunt tis: ut hic &
hæc sacerdos otis: cōpos otis: Excipitur
hic & hæc bos uis: hæc glos ris: os corre
pta ossis: os pducta oris: custos dis: qd
a custodio uenit.

Apd̄ antiquos hic & hæc nepos iuenit̄: hoc
ossū ossi: & hoc ossu huius ossu.

In os græca os gti græci ī is cōuertūt: ut
chryseros huius chryserotos rotis: heros
heroos heroois: Minos minoos minois

Apd̄ antiquos iuenit̄ minos minonis: sed
magis ē a ntō minon. Nā & græci p hæ
ros herō heronos: dicūt ēt athos p athō
athonos iuenit̄: androgeos uō p andro
geus cuius gtūs androgro atticum est.

In us correptā masculiā. s. ul. t: ul. x. añ
cedētibus latiā si sint icōporalia ul eiuf
dem nōis cū icorporalibz quartæ sūt de
cliatōis. ut uisus huius sus: situs huius tus
luxo huius xus: parto huius tus eiusdē quo
q nōis ut: magistratus huius tus. i. digni
tas & q ī dignitate ē: ut consulatō & cōsul.
saltus huius tus. i. saltatio & sylua p quā

fastatur a feris. Exercitus huius tus. id est
exercitatio & multitudo q̄ exercef. uer
sus huius uersus. i. uersio & carmen. Fa
stus uero si est a fastidio uerbo quartæ
declinatōis ē. Nā fastus p̄ annali secūdx
q̄uis ē quartæ iuenitur: sed raro.

In ctus quoq; uel stus etiā corporalia ma
sculina sūt quartæ declinatōis: ut fructo
ructus: uictus: quæstus haustus: nisi sit
ppria: ut Augustus: Sæctus: uel mobilia
ut uictus cta ctū: haustus sta stū. musto
sta stuz p̄ nouus. ua. um. Excipit lectus
cti quādo significat stratum: Alia oīa se
cūdx sūt declinatōis: ut Virgilius lii: nu
merus. ri. uentus ti: cibus bi. Notāt ar
cus. artus: acus uultus: specus: lacus quā
tæ declinatōis. Et cū his portus: sinus: cū
rus: gradus. Intercus uero simplicis ser
uat declinationē intercutis.

Apud antiquos ornati pro ōnatus. tumul
ti pro tumultus: fructi p̄ fructus: & ml
ta eiusmōi inueniūt. Præta hic lecto hu
ius. ctus. hic cibus huius cibus. hæc arcus
fæ. gn̄is huius arcus. & p̄ iride hic arcus

701. 22
huius ci. Arcus quoq̄ tā masculinuz q̄
fœmininū iuenit̄ cuius diminutium a
masculino est aculeus: hic artus & hoc
artu. Specus ēt aliqñ fœ. generis & neu-
tri. hoc specū ci. pl̄rale hęc specā ar̄: pe-
nus silr masculinū fœ. & neut̄: s̄z mas.
& fœ. quartæ decliātōnis: ut hic & hęc
penus huius penus: Neutruz uō tertiæ:
ut hoc penus oris. iuenit̄ ēt hoc penum
ni: Ficus quoq̄ uiciū corporis quartæ d̄
clinatōnis profer̄. Angiportus a portu
cōpositū. hic angiportus huius angipō-
tus: & hoc āgiportū ti. Silr hic sinus ni
& hoc sinuz ni. p̄ uase priā p̄ducta. hic
sibilus huius sibilus. uadus huius uadus
uulgus huius uulgus.

I n us uero correptā fœminina si sint ar-
boruz nomina secundæ declinatōis sūt
ut ornus orni: fagus gi: Excipiunt̄ quer-
cus: laurus: pinus: cornus ficus: q̄ tā se-
cunde q̄ quartæ iuenitur.

I n us correptā fœminina si non sunt ar-
borum nōia quartæ sūt declinatōnis. ut
hęc nurus huius nurus: hęc tribus huius

bus:hæc manus huius nus cū suo cōpo
sito centimanus:hæc anus huius anus:
Excipitur aluus alui:humus humi:do-
mus mi & domus:Colus li & colus:Ve-
nus ueneris:īcus īcudis media p̄ducta:
pecus pecudis.

Ap̄ antiquos inuenitur hæc anus huius
anuis:& hic aluus alui.hoc humum mi
hoc pecu huius pecu. Vnde p̄rale hæc
pecua.hæc intercus tis quod simplicis:
sēq̄tur declinatōem:ut diximus:& hic
& hæc & hoc intercus.

I n us correptam neutra si habuerit uer-
ba in ero per eris faciūt ḡtūm:ut p̄odus
deris.pondero ras.ulcus ris.ulcero ras:
holus ris:holero ras.latus ris:latero ras
Fœnus tam̄ oris:& pignus oris facit.li-
cet ab eis sint fœneror & pignero:Sed
si non habuerit uerba ḡtūm p̄ oris faci-
unt penultia correpta:ut littus littoris
Tempus oris:nisi sint cōpatiua:q̄ p̄du-
cūt.o.ut maius oris:minus oris.Excipi-
tur hoc uirus uiri.uulgus uulgi quod
tam̄ neutri q̄ masculini est. Et hoc

pus indeclinabile.

Apud antiquos inuenit hoc pignus generis: & hoc fœnus neris. p.e. sicut sũt eorũ quoq; uerba.

In us correptã cõia uel oĩs ge. tertiã sũt declinatõis: uetus ris: ligus ul' ligur ris.

In us correptam græca q̄ apd' græcos in os desinũt cuiuscũq; sint generis mutãtia. o. in. u. secũda sũt declinatõis: ut cyros. hic cyrus ri: synodus: hæc synodus synodi. Pelagos: hoc pelagus gi: chaos: hic chaus chai. philophos: hic & hæc philosophus phĩ:

In us productã latina monosyllaba cuiuscũq; generis tertiã sũt declinatõis: ut ut hic mus ris: qd' a græcis accepimus. hoc plus pluris: thus ris: rus ris. hic & hæc grus gruis. & hic & hæc sus is absq; .r. & sus qd' a græcis est.

In us pductã latia supra syllabam fœmi. similiter sũt tertiã declinatõis & ablata .s. assumũt tis: ut salus tis: uirtus tis. Excipiunt tellus ris: pallus dis: qd' etiã corripitur in ntõ.

In us productā græca masculina: si apud
græcos gtm̄ faciūt ī os tertiæ sūt declia
tionis: ut œdipus œdipodos œdipodis.
Melampus dos melāpodis. Si uō faciāt
apud eos gtm̄ in. u. s̄æ sūt decli atōis: Vt
panthus panthu. Hic panthus panthi.
& eius uocatiuus græcus o panthu.

In ys græca sūt tm̄ modo & mutant yos
gti in is: ut phorcys phorcynos phorcis
Erinyes erinyos erinis. Chlamis uō chla
midos chlamidis. āphibrachys yos am
phibrachis.

In æs dipgthōgū duo iueniunt. hic præ
prædis. hoc æs æris.

In aus fœminina sunt & ablata. s. accipi
unt dis. laus laudis. fraus fraudis.

In eus græca sūt & us in: i. mutant: ut ty
deus dei. Latini in qbusdā mutant eus ī
es productā: ut achilleus achilles. Per
seus perfes. Quod etiā Dores faciunt.
Vñ & utūs in. e. longā iuenit: ut o achil
le. o perse. o ulixe. Nā ulixei gtūs est. ab
ulixeus ntō: sicut achillea actūs est ab
ntō achilleus. Græci tamē diuerso p̄ es

fol. ca
eius aliquādo pferūt: ut p geryones ge-
ryoneus. pro antipates antipatheus: &
pro ares areus.

In .x. si a uerbis sint ī go desinentibz ab
lata x assumūt gis: ut grego grex gis: re
go: Rex regis: lego lex gis. cōiungo cō-
iunx cōiugis absq. n. & a uerbo græco:
phrygo frux gis. Nam illos in hoc q̄i se
quimur.

Apud antiquos hic & hæc & hoc frux iue-
nit: phic & hæc & hoc frugi.

In .x. uero si a uerbis non sint in go desi-
nentibus ablata .x. assumunt cis: ut fal-
lax cis: lux cis: nex cis & penultima pro-
ducūt. Oīa in .x. per obliquos casus na-
tura ul' positōne. Excipiunt q̄ mutāt. e.
in .i. correptā: ut apex picis: uertex ticis
remex gis: & q̄ ī .x. desinūt masculīa la-
rina: ut fornix cis: uarix cis. & barbara:
ut uolux is: pharnax cis: & p̄terea grex
gis crux cis fax cis: nux nucis: pix picis:
dux cis: trux cis: coniūx gis: salix cis: &
q̄ nec .g. nec .c. hñt ante .x. ut nix niuis
supellex tilis. senex nis. nox quoq. no

c

facit fm gracos q nyx nyctos declinat
Nā graca suat cōsonatē suā: ut phæax
phæacos. phæas phæacis: onyx onycos:
onyx cis: Cōpoita simpliciū declinatōnē
sequunt: ut pnox pnoctis: exlex exlegis
A pud antiquos hæc nix ninguis: hæc su
pellectilis huius supellectilis: hic senex
huius senicis.

I n. bs. ms. ps. interpoita. i. faciūt gtm: ut
urbs urbis: hyems hyemis: inops inopis
S3 si e hēant añ. ps. uel. bs. & nō sint mo
nosyllaba mutāt. e. i. i. ut p̄iceps pis: ce
lebs bis. A capite uō cōposita ablata. s.
& mutata. e. i. i. accipiūt tis: ut āceps an
cipitis: biceps bicipitis.

A pd antiquos ancipes pitis: & ancipis: Bi
ceps bicipitis & bicipis. & p̄icipes p̄a
cipitis & p̄icipis.

I n. ns. ls. rs. ablata. s. accipiūt tis: ut mōs
tis: puls tis: pars tis. Excipit frōs dis: fo
liū & lens dis aīal: glās dis: libripens dis
Et a corde cōposita uercors dis: cōcors
concordis.

A pud antiquos inuenitur hæc concordis

huius cōcordis: hęc discordis huius dis
DE DATIVO ET ALIIS CASIBVS

Primæ declinationis.

Drimæ decliātōnis dtūs similif
& grūs ī.æ. dipthongū desinit
Vt huius musæ huic musæ: ni
si diæresis fiat: Vt piētai: aulai
militiai: pro piētæ: aulæ: militiæ.

Accusatiuus ī am desinit: ut hęc musam.
Et in an si sit a græco in as. Et ī en si sit
a græco in es: ut hęc æneā hęc anchiseꝯ
A fœmininis quoq; græcis ī. a. desinen-
tibus poetæ pferūt actm̄ græcū ī an: Vt
æginan: sed raro.

Vocatiuus in. a. correptā: ut o poeta: nisi
græce producat: ut o ænea. Aliqñ etiā a
ntō ī es græco. ī. e. longā desinit græce:
ut achates o achate non solū primæ sed
etiā tertiæ decliātōis: ut achilles o achil
le. Chremes o chreme: & a ntō græco ī
. a. quoq; uel. e: pductas vtūs similiter p
ferf a poetis nonnunq̄: ut o Caliope. o.
nemea.

A bltūs ī. a. productā: nisi sit a græcis ter-

minantibus dtum in. n. ut achata penelo
py. tuc eni i. e. loga definit: ut achate p
achata: penelope pro penelopa: qi dtus
gracus p abltō latino ponat. Calpe in
Iuuenalis corripuit dicēs: Sed lōge calpe
relicta:

Nominatiuus & vtus plrales similes sūt
gtō & dtō singulari.

Genitiuus fit addita rū. abltō singulari: ut
a musa aꝝ: nisi sicopa fiat: & maxie i cō
positis pronymicis: ut graiugenū p gra
iugenāꝝ: & tyndaridū p tyndaridarum

Dtus & abltus mutāt extremā. a. ablti i is
ut a poetis musis. Excipiūt pauca q trāf
figurātur ex masculis nō hñtibꝫ neut:
ut a natus: nata natabꝫ: A libertus: liber
ta libertabꝫ: & reliq eiusmōi: & tñ ēt i is:
iueniūt: ut filiis p filiabus: ambæ præte
rea: & duæ ambabus & duabus.

A pud antiquos inuenit eabus.

Accusatiuus quoq fit addita. s. abltō: ut a
musa: has musas.

DE DATIVO ET ALIIS CASIBVS
Secundæ declinatōis.

Secundæ declinatōis dñs & ab
latius singularis fit a gto mu-
tata. i. in: o. ut uiri uiro: teneri
tenero: mnestei mnesteo. Or-
pheus orphei: sed in eiusmodi nōibus:
q̄ in eis desinūt: ut orpheus dtō græco:
uti solēt poetæ: ut orphei p̄ orptheo.

Accusatiuus quoq̄ a gto fit mutata. i. ī u3
ut priami priamū: tydei tydeū: s3 ī his q̄
ī eis termināt actō plerūq̄ græco ut un-
tur: ut tydea: illionea.

Vtūs a ntō in. r. uel. m. desinente similis
est ei: ut lucifer o lucifer: templū o tem-
plum. Nam tymbre nō est a nominatiō
tymber: sed tymbus: sicut puer apud
antiquos a puerus. Sed a ntō in eis græ-
cus seruatur vtūs o tydei o capaney. pro-
pria a ntō in ius abiiciunt us: ut Virgili-
us o uirgili: laurentius o laurenti.

Apud antiquos īuenitur .o. Mercurie. o.
Virgile & similia. Alia omnia conuer-
tunt us in. e. ut myrtus o myrte: cinthi-
us o cinthie. Excepto uno filius qd̄ uo-
cantiū tā ī. i. facit q̄ in. e. ut o fili o filie:

Ntūs tñ aliqñ p vtō poſt: ut o ſuuius o pō
pulus.

Nominatiuus & vtūs pluralis ſimilis ē ge
nitino ſinglari in maſculinis & fœmini
nis: ut hic doctus huius docti hi & o do
cti: hæc platanus huius platani: hæ & o
platani. Notat̄ dii pro dei: ſicut in dtō &
ablō diis pro deis: q̄ per ſynereſim ei ī
.i. longā facta uidentur.

Antiqui enī .i. pductā per geminū .ii. ſcri
bebant: unde nūc etiā dii & diis mono
ſyllaba ſūt. In neutris uero mutāt .i. gti
ī .a. ut templi: hæc & o templa.

Genitiuus plralis ablō ſinglari addit rū
ut docto doctoꝝ: uiro uiroꝝ: niſi fiat ſi
copa ī his q̄ neut̄ ñ hñt: ut uirū p uiroꝝ
Deū pro deoꝝ: diuū pro diuoꝝ: numuz
pro numoꝝ: iugerū p iugeroꝝ. Dicitur
tam̄ & hoc iuger ris. fit tamē etiā in his
quæ habēt neutra: ſed raro: ut ſociū pro
ſocioꝝ & rutulū pro rutuloꝝ. Iniquum
pro iniquoꝝ: paruū pro paruorum. Fre
quentius tam̄ fit ī his quæ numeros ul
meſuras ſignificāt: ut ſenū pedum p

senorū. In pronomibus uero ēt apud antiquos inuenit: ut meum: tuū nostrū pro meor: tuor: nostror.

Drūs & abltūs pl̄ralis mutāt. o. abltī figuralis ī is: ut uiro uiris: platano platanis: tēpla tēplis. Notāt pauca īæqualia: hoc uas uasis: hæc uasa sor: his & ab his uasis. Et nōia festor: ut hæc uulcanalia horū uulcanalior: uel uulcanaliū: his & ab his uulcanalibus Silr saturnalia floralia compitalia & filia his. Necnon a domo har domor & domuū: his & ab his domib3. Sūt ēt qdā defectia: ut huius tabi: huic & ab hoc tabo. Maria: æra: uina: mella. ordea gtōs & dtōs plurales raro hnt ī usu: Duo præta & ābo duor & ambor. In neutro duū duob3 & ābob3 duab3 & ābabus. Duo ēt pactō duos poit
Actūs pluralis addit. s. abltō singulari: ut hos dños: has platanos: neutra sēp accusatiuū similit̄ hnt ntō & vtō: ut hæc templa. Actō hæc templa. Vtō o templa.
DE DATIVO ET ALIIS CASIBUS Tertiæ declinationis.

Tertiae declinatiōis dū a gō fit
abiecta. s. & pducta. i. ut hoc sce
ma huius tis huic ti: mare huius
ris huic ri. In græcis tñ corripitur. i. ut
palladi.

Actūs mutat is gti ī em: ut huius solis hūc
solē flamīs flammē Excipiūt ī is desinē
tia quæ gtm habēt ntō similē. Sūt autē
hæc plerūq; græca ul' ppria: ut tiberis ti
berī: uel tibris tibrī: fabaris fabarī: arās
ararī. Nā arar per apocopē. Lucanus p
tulit. & greca similiter neapolis neapolī
charybdis charybdī. Alpes quibus plurali
ter tñ declinet: sicut fyrtes inuenit tam
actūs singularis uarius illius ī em: ut hāc
alpem huius alpin: im ut hāc fyrtī. Lati
na ēt similis hāc turrī: securī: pupim: si
tim restī: uim maguderī: burī peluī tuf
fī. Ex his tñ ēt qdā ī em faciūt actūz: ut
pupē: securē. Cætera oīa: ut dixiūs ī em
desinūt: ut hūc p̄rem leporē: Auctores
tñ tā ī hac q̄ ī aliis decliatōnibus actūm
græcū plerūq; suāt: ut lampada: titana:
fyrena.

A p^d ātīquos inuenit: hęc lāpada lāpadæ
Vocatiuus similis est ntō: ut pater o pat:
In grācis aliqñ grācus seruat uocatiuus
ut Tibris o tibri: pallas o pallā: ut supra
diximus thebais thebai.

Ab l^tūs in neutris in. e. desinētibz: ut hoc
monile & ī adiectiuis & gentilibus faciē
tibus neutrū in. e. per. i. . pfertur: ut ab
hoc monili: ab hoc utili: ab hoc rauena-
ti. Excipiunt ab hoc gausape & propria
ut reate: prāncste. Notat ēt ab hoc rete
& ab hoc natale. Gentilia ēt plerunq: ut
ab hoc Arpinate. Similit omīa neutra
in al: ut animal: cervical: Ab hoc aīali
cervicali. In ar item neutra penultima
per obliquos producētia: ut hoc calcar:
lucar: a calcari. lucari. Et q̄ termināt ac-
cusatiuū tmō in im: ut uim tiberi: tī-
grim & reliqua eiusmōi a ui: tiberi: tigrī
Nam q̄ actūm ī em & ī im termināt: ea
tā in. i. q̄ in. e. faciunt ab l^tūm: ut pupe
uel pupim. A pupe uel pupi: turrem uel
turrim: turre uel turri. Nomīa quoque
mensium in. i. tm: ut septēber: october:

a septembri octobri Imber etiam imbri
Quintilis sextilis a quintili sextili.

Per.e. uero & .i. indifferenter profertur
idem casus scilicet abltus tertie declina
tionis in omnibus trium generum coi
bus: ut hic & hæc & hoc par. Ablatio ab
hoc & ab hac & ab hoc pare uel pari: ue
tus uetere uel ueteri: Audax audace ul
andaci, inops inope uel inopi: demens
demente uel dementi. Concors concor
de uel concordi. Vigil quoque & pugil &
artifex in.e. & in.i. faciunt. memö autem
memori magis. Contra uero sospes & ho
spes: sospite & hospite.

A p̄ antiquos hec retis huius ritis: hæc re
tia huius ritæ: hæc gausapes & hæc gau
sapa: Pluralia quoque hæc gausapa gau
saporum: quasi a nominatiuo gausapuz
hic & hæc Arpinatis & hoc arpinate &
similia. Communia quoque in er si non
exeunt et in is per.e. solam proferunt: ut
hic & hæc & hoc papauer a paupere. de

gener a degenerere:uber ab ubere. Com
paratīa In or p.e.&.i.ut hic & hęc ma
ior re uel maiori:minor minore uel mi
nori.Similiter quæ ī uis ul̄ guis ul̄ gnis
definunt:ut ciuis ciue uel ciui: auis aue
uel aui: Vnguis unge uel ungui:Ignis
igne uel igni:uel in ctis. Vectis uecte l̄
uecti.Et fere omnia ante is duas conso
nantes habentia in eadeꝫ syllaba: ut ne
ptis nepte uel nepti:Pestis peste uel pe
sti:Hostis hoste uel hosti:Amnis amne
uel amni:Ultrix etiam & Victrix quæ
neutrum plurale faciūt in.a.per:e.&.i.
terminant Ultrice uel ultrici: Victrice
ul̄ uictricia Et gētilia ī as:ut Rauenas te
uel Rauenati Propria uero appellatiuis
similia per.e.solum proferuntur:ut Iu
uenalis a iuuenale Martialis a Martiale
Fœlix a Fœlice.Rudis etiam pro uirga.
per.e.Ab hac rude.Strigilis uero quod
Vel a stringendo deriuatur: Vel a stlen
gis Græco facit in.i. Strigili.Alia om
nia In.e. Correptam Terminant: Ut
ab hoc Patre*Ab Hac Matre:ab hoc &

ab hac militia.

Nominatiuus pl̄ralis fit a ḡtō singulari is in es productā mutata in masculinis & foemininis & cōibus: ut huius patris patres: matris matres: cōsulis consules: foelicis lices. In neutris uero ab abltō singulari hoc modo. si desinūt in .i. tm̄ uel in e. & ī. i. addita. a. ut a monili monilia ab audace uel audaci audacia. Excipiuntur a uetere uel ueteri uefa. a ludicri ludicra & cōparatīa a maiore uel ori maiora: ab hoc amplustri amplustra: Si uero desinit in .e. tm̄ mutatur. e. in: a. ut a carmine carmina. a capite capita.

A p̄l̄ ātīquos pluria iuenit & īde cōpoitū cōpluria & āplustria.

Genitiuus pluralis in omnibz quæ terminant abltūm singularē in .i. solum facit ium: ut ab hoc sedili sediliū: lacunariū calcariū. & q̄ termināt ntm̄ ī as ut as assiū: mas marium: ciuitas ciuitatum: pietas tiū q̄ p̄ syncopā sæpe p̄feruntur: ut ciuitatum: p̄bitatū : & quæ in es quæque in is exeunt parisyllaba in ntō

& genitio i es: ut uulpes pium: fedes di
um: molles lium. Præter uates uatum.
In is: ut ignis igniū: collis colliū: narris
narrium. Præter canis canū: panis panū
iuuenis iuuenū. In duas quoq; consonā
tia exeūtia faciūt in ium: ut ars artium:
pōs tium. urbs biū. Sic ergo & merx ciū
Præter hyēs hyemū: forceps pū: p̄iceps
pū: mūiceps pū māiceps pū. Silr i ium fa
ciunt tm̄ pl̄r declīata: ut manes niuz: al
pes pium: tres trium: q̄nquatres q̄nqua
trium: uires rium. plures rium. Et q̄ ter
mināt abltūm tā i. e. q̄ i. i. ut foelice ul̄ ci
cium. pare uel pari rium: prudēte ti pru
dētium: amāte ul̄ ti tium: nisi p̄ sicopā p
ferāt: ut prudētum: amātum: cælestum
& similia. edace ul̄ edaci ciū fallace ul̄ ci
fallacium. Excipiunt a uigile li gilum:
ueterē ri rum: memore ri memorū: sup
plice ci plicum. artifice ci ficum: parēte
ti tum. & comparatīa: ut meliori re me
liorum. Alia uō terminātia ablatiuum i
. e. tm̄ mutāt. e. i um: ut pœnate pœnatū
p̄sule sulum: carmiē num. lubare rum:

Excipiuntur carne carniū: dite ditiūz
lite litium: niuā niuium: nocte noctiūz
imbre briū. qđ imbri ēt facit: ut dixiūz
cū suis cōpositis: Notaf ēt a boue boum
& nō bouū: & bobus: siue bubus: nō bo
uibus: ab alite alituū: & non alitum.

A pūd antiquos marū p mariū: sedum p
fediū: mēsum p mēsiū: parentiū p pa
rentum: hospitiū p hospitem.

Dtūs & abltūs fit a gō singulari īteriecta
bus: ut hōis hominibz: matris matribz
Excipit bobus: ut añ dictum est. Cicero
pœmatis ēt dixit p pœmatibus: sicut to
reumatis: emblematis & eiusmodi.

Accusatiuus pluralis siſis est nominatio
hi patres: hos patres: hi consules hos cō
sules: hi & hæ homines: hos & has ho
mines. Excipiuntur quædam græca:
quæ hūc casum in is producta3 faciunt
solum: Vt sardis: has sardis: alpis has al
pis: syrtis has syrtis: trallis has trallis:
Quæ uero in singulari numero geniti
uum similem habēt nomiatō: ut hic &
hæc oīs huius oīs. & sēp plralia: ut ma

nes. penates: plures. & ī er defīnētia que
termināt abltm̄ in. i. ut acer ab acri. Et
imber cū suo cōposito december. & ī ns
uel. rs. terminātia: ut hic fōs: hic & hęc
iners hoꝝ oīum actūs pluralis raro ī es
frequenter in is terminātur. Apd̄ Vir-
gilium īuenitur hos tenacis p̄ tenaces:
apud Ciceronē has litis pro lites. ī grę-
cis gręcus actūs aliqñ in as correptā: ut
thoracas p̄ thoraces: archadas p̄ archa-
des: troadas p̄ troades: & similia his.

DE DATIVO Q VARTAE DE- clinatōis: & aliis casibus.

DAtiuus quartę declinationis fit
a gtō abiecta. s. & addita. i. ut se-
natus senatui: manus nui: Apd̄
Poetas abltūs pro dtō plerunq̄ inuenit̄
ut mœtu pro mœtui: uictu pro uictui.
A ctūs a ntō mutata. s. in. m: Vt Senatus
hūc senatū: manus hęc manū.
V tūs similis ē ntō: hic senatus o senatus:
hęc manus o manus.
A bltūs a gtō abiecta. s. ut ab hoc senatu:
ab hac manu.

Nominatiuus p̄ralis accusatiuus ēt & uocatiuus similes sūt genitiuo singulari: ut huius uisus hos uisus & o uisus: hæ idus hæ iduū semp p̄rale est: sicut oīum festoꝝ nomina.

Genitiuus p̄ralis a nominatiuo singulari abiecta. s. & assūpta um. ut Senatuꝝ manuū apud Virgiliū currū p̄ curruꝝ inuenitur per syncopā.

Dt̄s & ablt̄s a genitiuo singulari mutata. u. in. i. & interposita bu: ut Senatibꝝ manibus. Excipiūtur quæ seruant. u. artubꝝ: arcubꝝ: portubꝝ: tribubꝝ: lacubꝝ. Neutra uero in. u. desinentia assumpta: a faciūt nominatiuum & accusatiuum & uocatiuum p̄rales: ut genua cornua. Quorum datiuus & ablatiuus fit ad similitudinem masculinorū & foeminoꝝ: ut genibus: cornibus.

DE DATIVO Q VINTAE DECLINATIONIS: & reliquis casibus.

Datiuus quintæ declinationis similis ē gto. uterq̄ enī abiecta. s. nominatiui assumūt. i. ut

dies dici:& seruant.e.productam noīa
tiui si fuerit .i.ante.es. Alioqn corripit
unt:ut fides fidei.

A pud antiquos inuenitur die pro diei &
fide pro fidei:& acie pro aciei:reque p
requiei:& quod uetustissimum ē:dies p
diei.

A ccusatiuus mutat.s.nominatiui ī em:ut
diem:rem:fidem.

V tūs similis est ntō:ut dies o dies:fides:
o fides.

A plūs abiicit.s.ntī:meridies meridie aci
es acie.

N tūs pl̄ralis actūs quoq;& vtūs similis ē
ntō singulari :hic dies:hos dies:o dies:

G tūs fit addita abltō singulari ruz:ut die
dieꝝ.re.reꝝ. Qui casus in aliis huius d̄
clīatōis nōibus in usu non est.

A pud antiquissimos tñ inuenitur:ut faci
erum:specierum.

D tūs & abltūs fiūt ab ablatiuo singulari
addita bus:ut die diebus.re rebus. Qui
casus similiter in aliis nominibus apud
plerosq; deficiūt.

HINC ANOMALA SEV DEFECTI

VA percurrent tam& si ea superius: ut
quæq; nobis occurrebāt attingimus.

S Vnt quædam nōia ciuitatum
in æ diphthongū definetia sē-
per pl̄ralia: ut uercellæ: cumæ
baïæ: thebæ: athenæ: amiclæ:
micenæ. Pleraq; tñ ex his singularit̄ apd
poetas prolata iueniūtur: ut hæc thebe
huius thebes. hec micene cenes: Simili-
ter pluralia tñ infidiæ: nuptiæ: diuitiæ:
excubiæ: induciæ: exuuiæ: nugæ: exeque
inficiæ: quisquiliæ: kalendæ: nonæ: nū-
dinæ: minæ: illecebræ: scopæ: plateæ
& si qua similia his: ut scholæ: tenebræ
latebræ: q̄ raro singularit̄ declinantur.

In es item semp pluralia fœminina: alpes
fyrtes grates: lactes: ambages: fores iue-
nitur & ab hac fore. Opes uepres: uires
inuenitur tamen hæc uis hanc uim ab
hac ui. Masculina etiã manes: penates:
proceres: primores: annales: sētes: unuz
cōe hic & hæc tres: unū fœmininū in us
haec idus hæc iduum.

Sunt quædam mutantia genus: hic locus
hi Loci & hæc Loca: hic locus hi ioci &
hæc ioca: hic lorus græcum & hæc lora.
hic tartarus similiter græcū hæc tātara.
hic gargarus hæc gargara. hic menalus
hæc menala: & fœinū hæc carbasus plu
raliter hæc carbasa. hæc supelex: plura
liter hæc supellectilia. Neutra est hoc fre
nū: hi freni & hæc frena: hoc cælū hi cæ
li: hoc porrū hi porri: hoc rastruz hi ra
stri & hæc rastra.

Sicut quædam mutantia declinationem.
Vt hæc pascua pascuæ & hæc pascua pa
scuorū: hoc epulū: hæc epulæ epularum.
hoc cepe: hæc cepæ ap. hoc uas: hæc uasa
op. hoc cetus ceti. hæc cete cetorum: s;
græcū ē. Nā pl'ralia neutri ge. in. e. lati
na esse nō possūt: hoc iugerū geri: hæc
iugera iugeroruz & iugerū & iugeribus
Sunt etiam in .a. neutra semper pluralia:
Vt Arma: mœnia: ferta: præcordia inte
stina: castra: rostra de nauibus: tesqua:
exta: comitia: uitalia: uirilia: genitalia:
georgica: bucolica: et festoz nomia s'lr

Floralia: saturnalia: cōpitalia: orgia: di-
nyfia: trieterica & eiusmodi oīa: de spe-
cu & penu satis dictū est.

Sunt quædam deriuatiua nō suantia geno-
primitiui. ut beta: rana: malua betaceus
maluaceus: ranunculus: Scutū: scutella
uel scutulla: glandiū glandula: unguis:
& anguis: ungula & anguilla: acus acu-
leus: nubes nubilū: ensis ēsicula: pristri-
nu3 pristilla: canis canicula. Ex quibus
pleraq; mutāt ēt significatōez primitiui

Nomina ad pondus uel mensurā ptinen-
tia p̄ralitate carēt. Aurū: argentū: plū-
bum: stagnū: auricalcū: ferrū cuprum:
gīgiber: piper: cicer siler: ordeū: frumē-
tū: inuenit tam̄ ordea: frumēta: & triti-
cum: oleū: æs: mel: uinū: inuenit tamen
mella: uina: ara. Præta lac fel: uer: pela-
gus: uulgus: uirus: humus: tellus: sitis.
pulis: sanguis: pontus: lux pax: lues:
fames: labes:

Sunt quædam tam secundæ q̄ quartæ de-
clinetōis: ut laurus: quercus: cornus: pi-
nus: ficus: colus: Domus quod ī tribus

casibus est secundæ: ut domo domorum
domos. Inuenit & has domus. In aliis
uero quartæ huius domus: huic domui
hanc domum. o domus: hæ domus his &
ab his domibus. nã domi aduëbiis ascri
bitur.

Sunt etiam nomina quorũ ntũs in usu nõ
ẽ: ut prex: uix daps: scobs: trabs: scrobs
ops: stips.

Sunt alia q̄ duos tm̄ casus habēt: ut tabi
tabo: tãtundē: tãtidē: fors: forte.

Sunt quæ unũ tm̄ habent: ut istac ditõe
spõte. Quod tam̄ dici potest aduerbiũ
pro nomine.

Sunt in. i. semp pl̄ralia masculina: ut ge
mini cancelli: fasti: fori: ducenti: tricēti:
quadrigenti quingenti: sexcenti: septin
gēti octīgenti: nonigenti:

Sunt & i. e. masculia sēp pl̄ralia: ut hi co
metæ horũ cometarum.

Sunt quæ naturaliter carent uocatiuis: ut
qualis: talis: quantus: tantus: quot: tot &
ab eis deriuata. Præterea ullus: alius: al
ter: uter: neuter: uterq̄: alteruter: nemo

bini. terni: quaterni & reliq̄ eiusmodi.
Nomina numeroꝝ a quattuor usq̄ ad cē-
tum pluralia sunt oīs generis & indecli-
nabilia.

DE NOMINE PERSTRINXIMVS
QVAE NECESSARIO PRAE-
cipienda uidebant̄. De uerbo itidem fa-
ciemus: ut de uariis ac difficillimis Prae-
teritoꝝ formis breuiter & cōmode tra-
ctemus supinorū etiam. Quibus cogni-
tis participioꝝ quæ ex his nascunt̄ co-
gnitio sequetur. Nam reliqua tempora
non ferme uariant: nisi pauca admodū
anomala: de quibus postea dicetur cum
defectiuis.

SEQVITVR de uerbo: & de prima cō-
iugatione. De præteritis uerboꝝ & su-
pinis primæ coniugationis.

Primæ coniugatiōis uerba oīa
fmināt præteritū ī aui: & supi-
nū ī atū ut amo as ui amatū la-
boro laboraui laboratum. Ex-
cipiuntur q̄ desinūt ī: ui. hæc īferius col-
lecta cū supinis eoꝝ. cubo cubui cubituz

micui caret supino. plico plicui plicituz
seco secui sectū: neco necui nectum: fri
co fricui frictū: domo domui domitum
tono tonui tonitum: sono sonui sonitū
crepo crepui crepitum: ueto uetui ueti-
tum: nexo nexui nexum. Præterea do
dedi datum. sto steti statum: iuuo iuui
iutum: lauo laui lotum uel lautū. Notā-
tur plico quod cum præpositione com-
positum facit in ui. explico explicui ex-
plicitum cum nōie in aui: ut multiplico
caui tum: Inuenit tam: sed raro applica
ui & implicauitum uel catuz: Et mico
cuius compositū dimico dimicauitimi
catum. Et cubo quod in compositione
facit incubo incubas incubui: & incum-
bo incumbis incubui incubitū. Et tono
intonui intonatū: & neco necauitum:
ferro: neco necui nectuz alia ui. & lauo
cuius supinū inuenit lauatum & lauatu-
rus participiū: & lauo lauis tertiæ coniu-
gatois: & potō cuius itē supinū potatū &
potum: unde poturus: & sto qd̄ ī cōposi-
tione seruat duplicatōem præteriti: Vt

constiti:præstiti:& supinū facit præstitum & præstatū:& constatū:unde constaturus:ubi producitur.a.cū in simplici corripitur.Et do quod cuz aduerbio circum seruat coniugatōem suam circūdo as circundatum.Cum aliis uero mutat:ut trado dis traditum ēt qd̄ penultimā & añpenultimā ubiq; corripit:ut datus:dabimꝰ:datus:daturus.

DE SECVNDA CONIUGATIONE

Secundæ coniugationis uerba in uidiuisas præteritum termināt: ut habeo habui:rubeo rubui:doceo docui.Excipiunt hæc iubeo iussi: sorbeo quod etiā sorbo dicitur sorpsi uel sorbui:mulceo mulsi:maneo mansi:neco necui:quieo quieui.Q uiesco inchoatiuum est hæreo hæsi:luceo luxi:polluceo polluxi:cieo cies:quod etiam cio cis quartæ coniugationis est ciii uel cii:& que.u.consonantem habent ante eo:ut moueo moui:foueo foui:caueo caui. Coniueo qd̄ etiam coniuo tertiæ coniugationis conixi:ferueo qd̄ etiam feruo similiter

tertiæ cōiugationis inuenitur ferui. Di-
citur etiam ferbeo ferbui: & in deo uo-
cali producta: uel ar ante deo faciūt in
si: ut rideo risi: suadeo suasi ardeo arsi:
p̄ter strideo: siue strido stridi. E. uō uł
.a. breuib; ante deo in di: ut sedeo sedi:
uideo uidi. Excipiunt etiam duplicātia
præteritū hæc. Pendeo pependi: rondeo
ttondi: mordeo momordi: spōdeo spo-
pondi: quæ in compositione tamen nō
geminant. Et habentia au ante deo: Vt
audeo ausus sum: gaudeo gauisus sum.
antiqui etiam gauisi & ausi dixerunt &
ausim ausis ausit in subiunctiuo. Exci-
piunt quoq; in geo. l. uel. r. antecedenti-
bus. Vt indulgeo indulsi: fulgeo fulsi:
algeo alsi: urgeo ursi: turgeo tursi: ter-
geo tersi: mulgeo mulsi uel mulxi: diffe-
rentiæ causa secundum quosdam & lō-
ga ante geo posita: ut lugeo luxi: augeo
auxi: frigeo frixi. Excipiunt etiam ī leo
habentia ante. l. aliam consonantem in
eadem syllaba: Vt impleo impleui: fleo
fleui. cleo cleui: & ab oleo composita: ut

adoleo adoleui: exoleo exoleui: quod ēt
olui facit: similiter redoleui & redolui:
Sed adolui etiam non solum adoleui di
cebant antiqui. A deleo quoq̄ deleui &
obsoleo obsoleui: Excipitur quoq̄ unus
in queo torqueo torfi.

Supina a præterito in ui diuisas conuersis
ui in .i. correptam assumunt tum: ut ha
bui habitum. Excipiuntur teneo tenui
tentum: Doceo docui doctum: Cen
seo censui censum. Et neutra omnia q̄
carent supinis: Vt patui: carui ualui: stu
pui: tepui: horrui: parui: egui. Et cū his
actiua metui: & timui: A pateo tamen
passum. a careo cassum. dicitur partici
pium uero cariturus: quasi a supino ca
ritū: sicut ualiturus a ualitū.

A præterito in ui syllabam mutat ui in tū
Vt ciui citum moui motum. Excipiun
tur caueo caui cautum: faueo faui fautū
Nam oleo & ab eo composita: sicut præ
teritum uariat: ita & supinum: Vt olui
Olitum & oleui oletum: Aboleo Abo
lui abolitū: & aboleui aboletū: adoleo tū

adoleui adultū facit:

A præterito uerborum ī deo cuiuscunque terminationis facit in sum: vt rideo risi risum: ardeo arsi arsum: mordeo momō di morsum: audeo ausum: gaudeo assū psit. i. gauisum: sedeo geminauit. s. sessum. prandeo quoq; pransum: quōis neutrum sit. Vnde & p̄cipium habet præteriti: vt prandeo prandi pransus: Sicut cœno cœnaui cœnatus: iuro iuraui iuratus: Pateo patui passus: titubo titubaui titubatus.

A præterito in si quædam uerba faciūt in um uel in tum: vt indulsi indultum: uel indultum: mulsī multum uel mulsū: torsi torsū uel tortum: Quædam ī sū tm̄: vt fulgeo si fulsum: alsi alsum: tersi tersum.

A præterito in xi supinū facit ī ctum: Vt luxi luctum: auxili auctum.

DE TERTIA CONIUGATIONE

Tertie coniugationis uerba in cio antecedente. a. faciunt præteritum ī ci .a. in. e. productam mutata: vt facio feci

iacio ieci cum suis compositis: vt inficio
infeci: iniicio inieci. Inuenitur & icio
ici. I. uero antecedente faciunt in xi mu-
tata. i. in. e. ut aspicio aspexi. illico illexi
Excipitur elicio elicui. Pelliceo uero pel-
lexi & pellicui: & apud antiquos allicui.
I n dio unū fodio fodi penultima producta cū
suis compositis: ut confodi.
I n io. e. antecedente: unū inuenit meo quod ca-
ret praeterito & supino.
I n gio similiter unū: vt fugio fugi penul-
tima producta cū suis compositis: ut refu-
gi confugi.
I n pio ca antecedente: ca in ce producta
mutata abiiciunt. o. vt capio cepi cū su-
is compositis: ut incipio incepi. Cu uero
antecedente in ui terminant praeteritum
penultima producta: vt cupio cupiui cū
suis compositis: ut concupio concupiui
Alia in pio desinentia in ui diuisas faci-
unt: Vt rapio rapui: surripio surripui &
surpui per syncopam: sapio sapui quod
etiam sapiui fecit cum suis compositis:
vt resipui. Coepio quod in usu non est coepi

facit.

In rio unum inuenitur tertiæ coniugati
onis. Pario peperit: quod etiã quartæ ue
rustissimi protulerunt.

In tio per si præteritum faciunt quatio
quaffi cum suis compositis concutio cõ
cuffi.

In uo diuifas mutãt. o. in. i. Vt acuo acui
fpuo fpui: arguo argui. Excipiunt ftruo
ftruxi: pluo pluui: uel plui: coquo coxi:
linquo liqui.

In uo syllabam. l. antecedente. o. in. i. cõ
uertunt: ut foluo folui: caluo calui: uol
uo uolui. Vocali aut pducta añcedẽte fa
cit i xi: ut uiuo uixi.

In bo uocali naturalĩ lōga añcedente bo
in psi conuertunt: ut scribo scripsi: nu
bo nupsi: Alia uero non habentia uoca
lem longam. o. in. i. mutant: ut bibo bi
bi: lãbo lãbi. Excipit icumbo bui & alia
a cubo cõposita.

In co. n. añcedẽte abiecta. n. o. in. i. cõ
uertunt: ut uinco uici. s. añcedẽte sco
in ui mutãt: ut quiesco q̄eui: pasco pau

consuesco consueui: uel consuetus sum
nisi fir̄ico hat̄ia: q̄ carēt pr̄æteritis. Exci
piť cōq̄nisco cōquesi: cōpesco scui: disco
didici depono d̄poposci. vocali lōga añ
cedēte faciūt in xi: ut dico dixi: duco du
xi. R. uō añcedente unū iuenit̄ parco
pepci ¶ parsi.

I n do penlt̄ia natural̄r̄ lōga do ī si cōuē
tūt: ut ludo lusi: rado rasi: uado uasi: eua
do euasi: diuido ēt diuisi facit: cedo cessi
gemiat. s. Excipiūt̄ cedo cecidi: pedo pe
pedi: cudo cudi: vl̄ cusi. strido qđ freq̄n
ter strideo p̄fert̄ stridi. Tria abiiciūt. n.
fūdo fudi: fido fidi: scido scidi: qđ scici
di p̄ferēbāt: Cœta suāt: ut p̄do pandi:
defēdo defēdi: scādo scādi. sil̄r duplican
tia suāt. n. ut p̄do pepēdi: tēdo tetendi.
Excipiť tūdo tutudi penlt̄ia mō p̄ducta
mō correpta. cado ēt ī pr̄icipio gemiat̄:
ut cecidi. A do & sto cōpoita gemināt̄ ī fi
ne: ut trado didi: cōdo cōdidi. vñ abscō
do didi: resto restiti: cōsto cōstiti. Cœta
cōpoita ñ gemināt̄: ut pp̄do p̄pendi: p̄
tūdo p̄tudi. Exceptis a disco & posco cō

positis p̄didici: depoposci. Notat̄ ēt de-
curri & decucurri.

In go. r. añcedēte faciūt pr̄teritū ī s̄i: Vt
mergo merſi: spargo sparſi: Tergo siue
tergeo terſi. Alia ī go siue guo ī xi faci-
unt ut cingo cīxi: ango anxī: tīgo ul' tī
guo tinxi: ungo uel unguo unxi. lingo
linxi. Rego rexi cuius cōposita seruant
.e. ī pr̄terito: Vt porrigo porrexi: sur-
go surrexi. Excipiuntur Pango pepigi
uel pegi: tango tetigi: Pungo Pupugi ꝑ
punxi. unde repupugi uel repunxi: frā
go fregi: ago egi: lego legi cum suis cō-
positis: Vt confregi: exegi: relegi. Notā
tur a lego cōposita: triā neglexi. dilexi:
& itellexi.

In. ho. desinētia mutant ho ī xi: ut ueho
uexi: traho traxi.

In lo faciunt pr̄teritum in lui: Vt Alo
alui. Colo colui: consulo cōsului. Excipi
ūt uello uelli ꝑ uulsi ꝑcello ꝑculi excello
exculi: s̄; excellui ī usu ē: qđ ab excelleo
magis format. & geminātia: ut pello pe-
puli: fallo fefelli; tollo tetuli: pro quo

fustuli dicimus.

In mo desinētia uocali pducta añcedēte.
.o. in p̄si conuertunt: ut demo demp̄si:
promo pr̄p̄si: como comp̄si. Alia om̄ia
faciūt ī ui diuisas: Vt uomo uomui: tre-
mo tremui. Excipiunt emo emi: premo
pressi.

In. o. antecedentibus. o. uel. g. p̄ ui diui-
fas faciūt: vt pono posui: cū suis cōposi-
tis: ut pr̄posui: apposui: gigno & secun-
dū antiquos geno genui: Silr a cano cō-
posita succino succinui: occino occinui
qd̄ ēt occanui protulerūt. Alia oīa in ui
syllabā termināt: vt sino siui: stēno stra-
ui: cerno creui: sperno spreui: lino liui:
vel lini s̄m antiquos. Nam leui & releui
magis sūt a leo qd̄ ī usu nō est: sicut de
leo deleui. Excipit̄ temno temp̄si.

In pu. e. breui penultia añcedēte mutāt
.o. ī ui diuisas: Vt strepo strepui & ob-
strepo pui. Alia oīa cōuertūt. o. ī si: Vt
scalpo scalpsi: carpo psi: sculpo psi: s̄po
psi: repo psi. Excipit̄ rumpo rupi.

In ro finita per ui syllabā terminant: Vt

tero triui:quæro quæsiui:& fero feui cu
ius composita etiam in ut diuisas faciunt
Sed mutata significatione:ut desero de
serui. idest derelinquo. Disero diserui.
idest disputo:& insero inserui pro immit
to. Excipiuntur gero gessi:uro ussi:uer
ro uersi uel uerri:curro cucurri.

I n so. o. in. i. conuertentia assumunt ui: vt
arcesso arcessiui:lacecco lacecciuui:uel la
cessi . Excipiuntur facecco facecciuui:ca
pesso capecciuui:uiso uisui: quæso quæsi qd
etia3 quæsiui profertur & melius pinsu
pinsui.

I n to. c. antecedente quatuor inueniunt
flecto flexi:plecto plexi apud antiquos
necto nexi uel nexui:pecto pexi ul' pe
xui & pectui sm alios. E. breui antece
dente duo:peto petiui meto messiui. r. añ
cedente sil' r duo uerto vti:& steto stertui
. t. gemiato vnũ vt mitto misi & vnũ itẽ
sto vt sisto qd qñ significatõe3 hẽt acti
uã caret pterito qñ absolutã facit steti
sic sto cũ suis cõpositis vt resisto restiti.

I n xo duo inueniunt:texo texit texui:&

nexo nexis: uel nexas nexuſ.

Supina a praterito i ci faciunt i ctu: ut uin
co uici uictu abiecta. n. sic et liquo liq li
ctu facio feci factu: iacio ieci iactu: icio
ictum. Cōpoita ſuāt. e. prateriti: ut infe
ci iſectū. iieci iiectū. Excipiunt depoposci
depoſcitū & didici diſcitū apud quosdā:

A praterito i xi mutāt xi i ctum: ut aſpe
xi aſpectum: illexi illectum. Excipiunt
flexi flexum: fixi fixum: fluxi fluxum:
fixi fixum. fluxi fluxum & fluctu apud
āti quos: uel & fluctus aq̄. Notant et ſi
ctu pictu: ſtrictu: miſtu: q̄ abiiciunt. n.

A praterito i di mutāt di i ſum: ut ſcandi
ſcaſum: tetēdi tēſum: uel tētum cum ſuis
cōpoitis deſēdi deſēſu: comedi comēſu
uel comēſtum. Excipiunt a do cōpoita q̄
faciunt i itū: ut tradidi traditū: redidi rū
pdidi pditū. Notant amittētia . n. i pteri
to q̄ .s. geminant: ſi penultima breuis
fuerit: ut ſcidi ſciſſū: fidi fiſſū: fodi quo
que & ſedi: & pādi: gemināt: foſſu: paſ
ſum: ſeſſum.

A praterito in gi: ſi praſēs deſinit i gio cō

uertūt. o. in tū: ut fugio fugitū. Si desi-
nit ī go mutāt go ī ctū: Vt ago egi actū
frango fregi fractū: tango tetigi tactū;
pango pepigi pactū: quæ abiiciūt. n. &
seruant. a. in compositis: Vt coegi coa-
ctū: infregi infractū: impegi īpactū: cō-
tigi contactum.

A præterito in pi: mi: psi: in ptum faciunt
Vt incepti inceptum: carpsi carptū: emi
emprū: rapui quoq; raptū: & corripui cō-
reptum. i. in. e. mutata.

A præterito in bi assumunt tum penltia
correpta: Vt bibi bibitū lambi lābitum

A præterito in ui diuisas faciunt in itum.
penltima correpta: Vt fremui fremitū;
uomui uomitum: strepui strepitum: eli-
cui quoq; elicium: sapui uel sapini sapi-
tū. Excipiūt rapui raptū: pī sui pistum:
messui messū: pexui l' pexi pexū: texui
textū: pellicui s; quosdā & allicui pelle-
ctum & allectum. Stertui caret supino
Excipiuntur etiā ueniētia a uerbis ī uo
diuisas terminata: ut acui acutum: nuo-
nutū. Arguo argutū: dicif tam arguitu

rus q̄si ab arguitū: sicut ruiturus a ruitū
& a uerbis in lo habentibus unū. I. ut co
lui cultū: consului consultū: alui altum
uel alitum. Excellui quoq; excelsum: &
a cano cōposita: ut succinni succentum
occanui s̄m quosdam occentū. & a sero
composita deserui desertū. īserui p̄ im
misi insertum. Notat̄ etiam senui sene
ctū apd̄ antiquos: unde senectus p̄ ata
te: & uolui: unde vultus nascit̄.

A präterito in li faciūt supinum in sum: ut pepuli pulsum: velli vulsū: perculi p̄
culsum. Excipit̄ tollo tuli sublatū p̄ fallo
p̄ falli caret supino.

A präterito in ri duo faciūt in sum: ut cu
curri cursū: verri vel secūdum quosda;
versi versum: vnum in tum peperit̄ p̄tū
Legit̄ tamen paritura: quasi a paritū cu
ius composita seruāt. e. präteriti: ut rep
tum compertū.

A präterito in si faciūt in sum: ut læsi læ
sū: pressi pressū. Excipiūt̄ vssi vstū: tōsi
torsū ul̄ tortū: missi missū gemāuit. s.

A präterito in ui syllabā mutāt ui in tum

Vt cupiui cupitū. Sapiui etiaꝫ uel sapi
sapitum: req̄eui requietū: creui cretum
trui tritum. Excipiunt soluo solui solu
tuz uoluo uolui uolutum: caluo calui ca
ret supino: Vnde calumnia nasci uidef
pascō pauī pastum. Notantur cognoui
cognitum & non cognotum: & agnoui
agnitum & nō agnotū. Etiā ignotum a
quo ignosciturus nascitur secūdu quos
dam & non ignoturus: & seui satum e.
mutata in.a.

DE QVARTA CONIVGATIONE.

Quartæ coniugatiōis uerba. i. habēt
ante. o. Præter eo: queo: ueneo: &
eorum cōposita. Et oīa faciūt præteritū
in iui: uel ī. ii. & producūt. i. ante tum ī
supino: ut audio audiui auditū: munio
muniui munitum. Similiter eo iui ituz
ueneo ueniui uenitū: pro quo in usu est
uenū: sed ī his & eorū cōpositis penulti
ma supini corripitur: ut itū inicum: obi
tum: peritū: quitū nequitū. præf ābituz
qd̄ penultimā p̄ducit: sicut p̄ticipium
eius: ut ābitus: Nam si nomen ē corripit

ambitus tus ambitui. Excipiunt uincio
uinxī uinctū: cambio campsi camptum
raucio rauſi rauſū: farcio farſi fartū: far
cio farſi fartū: fulcio fulſi : uel fulxi ſm
quosdā cauſa differētiæ fultū : ſenſio ſē-
ſi ſenſū: fancio ſanxi uel ſanciui ſanctū
uel ſancitū: amicio amixi amiētū quod
nō eſt in uſu: ſalio ſaliui uel ſali ſaltum
qd̄ i compositis magis p̄ ui diuiſas facit
inſiluit p̄ ſiliuit: pro ſultuz inſultū. Nā
quando de ſale dicitur ſecundū regulā
facit ſaliui ſalitū. iuenitur etiam coniu-
gationis tertiæ ſallo ſalli ſalfum: uenio
ueni uentuz: ſepio ſepſi ſeptum: haurio
hauſi uel ſecundū ueteres hauriui hau-
ſtum: ſepelio ſepeliui ſepultum: iuenit̄
tam̄ etiam ſepelitur apd̄ antiquos. Ex
cipiuntur etiam a pario composita: Vt
apio apui apertū: operui opertuz. S3 cō
perui comperi facit: & reperio repperi
.p. geminata: ſicut reppuli: & rettuli quo
que. t. geminauit.

ET PER SINGVLAS Q VIDEM
uerboꝝ cōiugatōes ſupina a præteritis

ita formantur. Breuius tamen & summa-
tim magis colligi possunt in hunc mo-
du3. De supinis itē breuius & cōmodius

Praeterito in ui coniunctam cu-
iuscunq; coniugationis abie-
cta ui assumunt tum: & faciūt
supinum penultima pducta:
ut amari amatum: adiuui adiutum: dele-
ui deletum: cupiui cupitum audiui au-
ditum. Excipiuntur laui lautum uel
lotum. iuuenitur tñ lauatum: & īde par-
ticipium lauaturus: faui fautū: caui cau-
tum: solui solutum: uolui uolutu3: sepe-
liui sepultū & sepelitur s̄m antiquos:
faliui de sale salitum: Nā falsum a falso
salis uenit. faliui autem de saltatōne uel
salui saltum: pauī pastum. Seui q̄dē fatū
.e. mutata in .a. & iui itum faciunt: s̄z pe-
nultimā corripunt cum suis cōpositis:
sicut etiam siui situm: liui litum: & ciui-
citum: qñ est secundæ coniugationis:
Nam quartæ pducit. Ambitus quoque
pticipiū pducit: Nomen uero corripit
Notāf adoleui adultū & aboleui abolitū

agnoui: agnitū: cognoui cognitum: Et
participiū ignosciturus frequēter: igno-
tus raro.

A präterito in ui diuisas in itum faciūt pe-
nultima correpta: ut domui domitū: ue-
tui uetitū: elicui elicitū. Excipiūt secui
sectū: fricui frictū: necui nectū uel ne-
catū: sed necatū ferro diciūs nectū alia
ui. Tonui quidē tonitū facit: & attonui
attonitū: sed ab intonui intonatus legit
& a sonui sonaturus participiū nō soni-
turus. Excipiūtur präterea docui doctū
tenui tentum: censui censum. Rapui ra-
ptum cum suis compositis: quæ mutāt.
a. in: e. Vt præripui præreptum: & a ca-
no composita: quæ formam seruant pri-
mitiui: Vt cano cecini cantum: Sic etiā
accinui accentum: occinui occentum.
inuenitur tamen & occanui. Similiter
excipiuntur in rui desinentia: Vt dese-
rui desertum: aperui apertum: torrui to-
stum: & in xui pexui pexū nexui nexū
texui textū: messui messū: sicut cēsui cē-
sum: pinsui uero pistum. Et in lui quæ

mutant uī in tum: ut colui cultum: occu-
lui occultum: consui consultum: alui al-
tum uel alitum: molui caret supino: Vo-
lui quoq; uolui: unde uultus quod ē no-
men participiale: & quæ sunt ex præsen-
tibus in uo diuisas desinentibus mutāt.
.i. præteriti in tum: ut polluo pollui pol-
lutum: acuo acui acutum: tribuo tribui
tributum: eruo erui erutū qđ solū pen-
timā corripuit.

A præterito quoq; in bi faciunt in ituz pe-
nultima correpta lambi lābitū: bibi bibi-
tū: scabi scabitum.

A præterito xi faciunt in tu3: ut dilexi di-
lectum: intellexi intellectuz: dixi dictū
Surrexi surectum: Perrexi perrectum.
Excipiuntur fixi fixum: plexi plexum:
Notantur fluxi fluxum: fluctus tamen
fecit nomen participiale: minxi minctū
rinxi rictū: pinxi pictū: finxi fictū quæ
abiiciunt. n.

A præterito quoq; in ci uel in qui uocali lō-
ga antecedente in ctum exeunt: ut uici-
uictū: liqui licitum cum suis compositis

feci factum:ieci iactum:quæ duo i simp-
licitate præsentis sui recipiant. a. in cõ
positione seruant. e. præteriti: Vt reieci
reiectum:confeci cõfectũ. Excipiũt pe
perci parsũ:inde parsurus.

A præterito in gi similiter in ctum faciũt:
ut legi lectum:fregi fractũ: tetigi tactũ
coegi coactum:pepigi pactum:quæ etiã
recipiunt a præsentis sui simplicis. Exci
piũt unũ fugi fugitũ cũ suis cõpositis.

A præterito in psi. pi. mi. exeunt in ptum
ut scripsi scriptũ:dempsi demptũ.emi
emptũ:ademi ademptũ:rupi ruptũ:ce
pi captũ qd a præsentis recipit. Nã cepi
ceptũ caret presenti.

A præterito in si uel di in sum desinũt:ut
læsi læsum:iussi iussum: momordi mor
sum:prædi præsum:sedi sessũ: scidi scis
sum:fodi fossum:fidi fissum quæ. s. ge-
minãt cum suis cõpositis: sicut etiam
misi missum:tetendi tensum uel tẽtum
facit. Excipiunt ussi ustum:torsi tõsum
uel tortũ.& a do composita tradidi tra
ditum:dedi deditum:redidi redditum

& quartæ coniugationis farsî fartum cū
suis compositis mutant: a. in. e. ut refer
si refertū: fulsi fultū: hausi haustum:

A præterito in li: uel ri ul' ti similiter desi-
nunt in sum: In li ut uelli uel uulsi uul-
sum: fefelli falsum: Exculi uel quod in
usu est excellui excelsum. Excipitur a
tollo sustuli sublatum. Pfallo pfalli ca-
ret supino. In ri decucurri decursus: uē
ri uersum. In ti similiter uerti uersum:
Excipitur peperî partum: repperî reper-
tum: comperî compertum: steti statum
quod etiam penultimam corripit: ut in
stitutum. Vnde instita & institor quîs
staturus eandem producat.

A præterito neutrorum in ui diuisas raro
supina inueniuntur: ut a placui placitū
a libui libitum. a patui passum: quod si-
mile fit a pando & patior. Nam cassum
quod a carui ductū uolunt: nomen est
potius: & participium futuri cariturus
facit: quasi a supino caritum: sicut uali-
turus a ualiturum: & doliturus a doliturum.
Similiter quædam actiua deficiunt in

supinis: ut metuo: timeo :pauco urgeo:
disco: cōpescō posco.

Sunt quædam uerba quæ carent præteritis perfectis & his temporibus quæ ab eis nascuntur: ut in sico inchoatiua feruesco: horresco. Et meditatiua in rio: Ut lecturio parturio & eadem supinis desiciunt.

Sunt alia quæ aliorum uerborum temporibus uel modis utuntur: ut ferio percussus percussus. sisto statui & ab eo compositum pro sisto prostitui statutum prostitutum: tollo sustuli sublatum: fero tuli latum: furo infaniui caret supino: Cerno creui: edo es est essem esses esset. Infinitio eē supino esū uel estum.

Sunt etiam quibus desunt tempora & personæ: ut fores foret fore forem etiā sed raro. Noui: odi: memini: cœpi quādo significat incipere. & memini quidem caret supino. a noui notum fit: ab odi osū Vñ exosus & perosus. a cœpi ceptū. Vñ iceptus: præta infit & infiūr: & fio apud antiquos: & faxo p faciā. Optatio faxit

& cedo .i. dic: & inquā .i. dixi. Nam i qo
inqs inqt p oia ferme inuenit. Apage
apagete apegeſis. Q d a multis exponi
tur apage ſi uis: ſicut ſodes ſi audes: qd
eſt blādiētiſ: ſicut amabo. Aio ais ait:
aiunt aiebam. Et imperatiuo ai. Salue
ſaluate. Aue auete. Furis: Daris: Faris:
carent prima ſuorū uerborum poſitione
Antiqui tñ furo protulerunt. Pluit: Ful
minat: tonat: ningit nō poſſūt ī prima
& ſecūda pſona dici: niſi p pſopopeiam
Impſonalia quoq; carēt numeris & pſo
nis. & quæ in tur deſinunt ab actiuis &
neutris formata: ut amatur: docet: legiſ
auditur: aratur: ſedet: currit: haurit. Et
quæ in .t. deſinūt: Vt a fio & ſum & fero
cōpoita: Benefit: malefit: ſatiſfit: iūteſt
refert. & ex ſuis ipſorū uēbis pſecta: Vt
Placet: accidit: euenit contigit: decet: d
lectat: iuuat opōtet. & ex ſe ipſis nata: vt
pœnitet: tēdet: miſet: pudet: piget: ſic ē
oportet q carēt ē futuro tēpore impati
ui. & a fio qdē ueniētia præteritū habēt
more deſinētū in tur: vt bñfactum ē ul

fuit: sicut lectū ē uel fuit: tēdet quoq; pte
sum est ul' fuit. & miser misertū ē ul' fu
it. puditū ēt antiqui ptulerūt. iidem etiā
integra horū uerborū pferebant: ut pœ
niteo: misero: pudeo opōteo: vñ nūc quo
q; pœnitēdus: misēdus: pudēdus iuenit.

POSTQ VAM SATIS DICTVM
est de uerbis consequens est: vt de parti
cipio dicatur. Protinus de præteritis ver
borum passiuorum: ac deponentium: q̄
Participiis præteriti perfecti temporis
& uerbo substantiuo supplent.

DE PARTICIPIO.

Participiuz igitur præsentis &
præteriti imperfecti temporis
nascit̄ in omni coniugatione:
a prima persona præteriti imperfecti in
dicatiui mōi uerborū actiōrū & neutrorū
necnō deponētīū & cōium. bam p̄ bar ī
.ns. mutata: vt amabā amās: docebā do
cens: currebam currēs: muniebam mu
niēs conabar conās: loquebar loquens:
Gradiebar gradiens: Potiebar potiens:
criminabar criminans. Exceptis in eo

desinentibus quartæ coniugationis: Ut
eo ibam iens: queo quibam quiens: quæ
in obliquis casibus abiiciunt. i. & u. in-
terposita declinantur: iens euntis: quiēs
queuntis. Excipitur etiam de sum ens.
Vnde potens: futuri uero temporis par-
ticipia formantur ab extremo supino
addita rus: ut lectu lecturus: statu statu-
rus: locutu locuturus: criminatu crimi-
naturus: Notantur moriturus quasi a
moritu: oriturus ab oritu: parturus a pa-
ritu: ruiturus a ruitu: cariturus a caritu
ignoscitu: us ab ignoscitu: nasciturus a
nascitu: irasciturus ab irascitu: quæ supi-
na in usu non sunt: sicut a futu futurus
quæ alii uolunt: a fio deriuari fiens fa-
ctus & futurus. Participia eiusdem tem-
poris idest futuri passiuæ formantur a
genitiuo participii præteriti temporis: ut
donantis donandus: scribentis scriben-
dus: laborantis laborandus: utentis utē-
dus: criminantis criminandus.

P ræteriti quoque temporis participia: quæ
in tus uel in sus: uel in xus desinunt.

similiter ab extremo fiunt supino addi-
ta. s. vt doctu doctus: cœnatu cœnatus:
mersu mersus: pexu pexus. A cõmuni-
bus quoque & deponētibus pari modo
participia formāt. Quare de supinis eo-
rū necessario dicendū est.

Primæ quidem coniugationis tam cõmu-
nia q̃ deponentia supinum semper mit-
tunt in atum: vt auxilior auxiliaris auxi-
liatum. amicor amicaris amicum: for-
faris fatum: suffragor ris suffragatum:
grassor ris grassatum: medicor ris me-
dicatū & reliqua.

Secundæ uero coniugationis faciunt in-
itum penultima correpta: ut uereor ris
ueritum: mereor ris meritum: polliceor
ceris pollicitū. Excipiunt fateor eris fas-
sū: cõfiteor eris confessū: misereor eris
misertum: tueor eris tutū uel tuitū cum
suis compositis reor ris ratū penltia cõ-
repta medeor eris caret supino.

Tertiæ uero coniugatiōis deponentia: ita
uariant: In bor desinentia faciunt ī psū:
labor labens lapsum. Dilabor dilabens

- dilapsum:relabor bēs relapsum.
- I** n gor mittunt in ctū: fungor geris fun
ctū: defūgor defungeris defunētum.
- I** n uor ēt unum fruor fructū: apud anti
quos fruitum: unde fruiturus.
- I** n scor similitē faciūt ī ctum . Proficiscō
profectum: paciscor pactū: nanciscō na
ctum: expergiscor experrectum. Exci
piuntur adipiscor adeptum: fatiscor fel
sum: defatiscor: defessuz : comminiscor
cōmentum: obliuiscor oblitum: nascor
natum: ulciscor ultum: pascor pastum:
irascor iratum: reminiscor & uescor ca
rent supinis.
- I** n quor: quor in cu mutata assumūt tu3
locor locutū: sequor secutū.
- I** n ror formāt ī stū: queor q̄stū: cōquerō
conquestum.
- I** n tor faciunt in sum: Vtor usum: uētor
uersum: Nitor nissum geminata. s. uel
nixum. Excipit unū commune: ample
ctor amplexum.
- I** n dior tam quartæ q̄ tertiæ coniugatōis
mutāt ī sū: ordior orsū: gradior gressuz

cū suis cōpositis: congređiō congressū
ingredior īgressū. Excipitur blandior
cuius supinū ī usu nō est.

- I n gior unum cōe largior largitum.
I n lior unum īuenit̄ quartæ coniugatiōis
molior molitum cum suis cōpositis d̄
molior litum: amolior amolitum.
I n riō mō ſtix mō q̄rtæ coniugatiōis faciūt
ī tū: orior oriris ꝑ orieris: morior riris ꝑ
moreris mōtuū geīata. v. vñ mōtuus. ex
perior expiris exptū. opior ris optum
I n tior tā tertiæ q̄ q̄rtæ coniugatiōis mit
tunt ī ſum. affērior affēſum: metior mē
ſum: dimetior ſum: patior uō paſſum:
ꝑpetior ꝑpeſſum: gemīauit. s. Excipiūt
mētior mentituz: & potior potitum: qđ
itē mō tertiæ modo q̄rtæ coniugationis
inuenit̄ partior partitum: imꝑetior īpar
titum: fortior fortitū.
P articipia præteriti tēporis formāt: vt di
ctū ē ab ultio ſup̄io vboꝝ cuiuscūq; gñis
addita. s. ut doctū doctus: dormitu dor
mitus: āplexu āplexus: locutu locutus.
P ræteritū ꝑfectū paſſiuoꝝ deponētuz &

cōium suppleſ pticipio præteriti tēporis
& v̄bo substātiō: ut amatus sū ꝑ fui: secu-
tus sum ulꝑ fui: largitus sum ulꝑ fui.

P ræteritum eiusmodi hñt & neuꝑ q̄dā: ut
cœno cenatus sū ꝑ fui: prædeo sus sum ꝑ
fui: careo cassus sū ꝑ fui: iuro ratus sū vꝑ
fui qd' ēt ī passiuā significatōe īuenit: si-
cut & v̄bum eius passiuum iuror iuraris
Placeo placitus sum: nubo nuptus sum
pateo passus: titubo titubatus: assuesco:
assuetus: sicut q̄esco q̄etus: & alia multa
apud uetustissimos:

Neutropassiuā quoq̄: ut Gaudeo gauisus
sum: audeo ausus sum: soleo litus sū fio
factus sū: fido fisus suꝑ. Ergo si deficiūt
supina deficiunt & eiusmodi præterita:
ut metuor: timeor: medeor: uescor.

HAEC DE NOMINE VERBO ET
Participio: q̄ sicut difficiliora sunt: ita ēt
necessaria magis. Reliꝑ erūt pauca q̄dā
p̄ singulas oꝛois ptes īterogāda nō īuti-
lia ut arbitror iunioribus futura.

DE NOMINE ET eius accidentibus.

M. **L**ector quæ pars est: D. Nom̄

M. Quare? D. Qua nota rei est & inflectitur.

M. Partes oratōis quot sunt? D. Octo.

M. Quæ? D. Nomen: uerbum: participiū
pronomē: præpositio: aduerbiū: iterie
ctio & coniunctio.

M. Nomen quid est? D. Pars oratōis quæ
unicuiq; subiectoꝝ corpoꝝ: seu reꝝ pro
priā uel cōem qualitatem distribuit.

M. Vnde dicitur nomen? D. A nomīe eo
quia nomine sua res nobis notas effi
ciat.

M. Quid est proprium nominis? D. Sub
stantiam & qualitātē specialem: seu ge
neralē cū casu significare.

M. Quot sunt līræ terminales nominum.
D: Quattuordecim. Quinq; uocales:
sex semiuocales. Tres mutæ. c. d. t.

M. Nomini quot accidūt? D. Quinq;.

M. Quæ? D. spēs genus. numerus: figura
& casus.

M. Species nominū quot sūt? D. duæ pri
mitiua & deriuatīa: quæ sūt cōes tā pro
priis q̄ appellatiuis nōibus.

M. Spēs ppriorū nominum quot sunt: D.
Quattuor nomē: prænomen: cognomē
& agnomen.

Nomen est quod suū cuiusq̄ est: vt Cato
P rænomen quod causa differentiaē ul' co
pulandaē amicitia propriis nominibus
præponitur: quæ sic notantur. vt. M. Ci
cero. Q : Tubero. P. Scipio. C. Cæsar.
.L. Marcius. A. gelius. D. brutus. T. api
us. CN. Cornelius.

Cognomē ē cognatōis cōe: vt Scipiones.
Agnomen ē qd' ab aliquo euentu īponit:
vt Cicero.

M. Species appellatiuorum quot sunt: D.
Tres alia tam propriis q̄ appellatis no
minibus communia. Alia tā primitiuis
q̄ deriuatis. Alia tm̄mō deriuatis.

M. Quot sunt comunia tā propriis q̄ ap
pellatiuis: D. Quattuor corporale: īcor
porale homonymum: synonymum.

Corporale ppriū: vt Antonius. Corpora
le appellatiuū: vt hō bos.

I ncorporale Proprium . Vt Pudici
tia Lucretia: & Ipsa Dea. Incorporale

appellatiuum: ut uirtus.

Homonymuꝝ quod una uoce res diuēſas
ſignificat: ut nepoſ: canis.

S ymonymum quod diuerſis uocibꝫ unū
quid ſignificat: ut enſis gladius: mucro

M. Quot ſunt communia tam primitiuis
q̄ deriuatiuis: D. Viginti. Adiectiuum
ad aliquid dictum. Quasi ad aliquid di-
ctum. Patrium: Gentile: Interogatiuꝝ
Inſinitum: Similitudinis: Relatiuum:
Redditiuum: Collectiuum: Diuiduum
Factitiuum: Generale: Speciale: Ordina-
le: numerale: Abſolutum Locale: Tem-
porale.

A diectiuum eſt quod adiecitur propriis:
uel appellatiuis nominibus ſignificans
laudem: ut bonus Cato: uel uituperatio-
nem: ut malus Catilina: medium ut: ma-
gnus Imperator: magnus fur. accidens
unicuique proprium: altum mare: nigē-
coruus. Quod ſumitur a qualitate ani-
mi: ut pius. Corporis: ut formoſus. Re-
rū externarū: ut foelix. Si r̄ a qualitate aī
ut magnanimus. Corporis: Ut breuis:

Ad aliquid dictum quod sine intellectu
eius ad quod dicitur pferri nō pōr: ut fi
lius ad patrem: seruus ad dominū.

Quasi ad aliquid dictū qđ habet aliqd cō
trariū & semp adharēs: vt dies: nox dex
ter: sinister.

Gentile qđ gentē significat: ut græcus: la
tinus.

Patriū qđ a patria sumitur: vt atheniēsis
Romanus.

Interrogariū qđ cū interrogatōne pro
fert: ut Quis: qualis: quātus: quot: quo
tus cū suos hūat accētus. i. acutos.

Infinita e diuerso sūt cū ī lectōe graui ac
centu pronūtiānt.

Relatiua eadē & similitudīs esse possūt: si
cut ēt talis: tātus: tot: quæ redditia quoq;
dicuntur.

Collectiuū ē qđ ī singlari numero mlti
tudinē significat: vt populus: plebs.

Diuiduū est quod a duobus uel ampliōri
bus ad singulos hēt relationē: p̄ plures ī
numeros pares distributos. ut uterque
Alteruter: Quisque: Sīguli Bini: Terni

F actitiuum qđ a pprietate sonorę p imi-
tatōnem factum est: ut turtur: tintina-
bulum.

G enerale ē qđ ī diuerfas species pōt diui-
di: ut aīal: arbor.

S peciale quod a genere diuidit: ut homo
equus: laurus.

O rdinale qđ ordinem significat: ut pri-
mus: secnndus: tertius.

N umerale qđ numerum demonstrat: ut
unus: duo: tres.

A bsolutum qđ per se intelligitur: ut deus
ratio.

L ocale qđ locū significat: ut propinquus
longinquus: proximus: medioximus.

T emporale quod tēpus ostendit: ut mēsis
annus.

M. Quot sunt communia deriuatiuis tm̄
D. Nouem. Patronymicum: possessiuū
comparatiuum: superlatiuum: diminui-
tiuum: denominatiuum: uerbale: parti-
cipiale: aduerbiale.

DE NOMINE PATRONYMICO.

M. Quid est patronymicum? D. Quod

significat cū genitiuo primitiuū filios ꝑ
nepotes: vt eacides æaci filius vel nepos
Deriuantur autem a propriis tantum-
modo patrum nominibus. Abusiue tñ
etiam a matribus. vt latonides: latonæ fi-
lius apollo: sic & illiades: coronides. Ab
auis quoq; maternis: vt atlantiades: Ina-
chides. A Regibus siue conditoribus:
ut theseide: cecropidæ. æneadæ: Romu-
lidæ. A fratribus: vt phetonides.

M. Quot sunt formæ patronymicorū? D.
tres. In des linguæ communis: quia so-
la utuntur latini. In on producta iadis ꝑ
adios æolice.

M. Patronymica in des quibus nostri utū-
tur: quomodo formantur? D. Si a nomi-
nibus in as primæ declinationis: vel in
ius secundæ ueniunt a penultimam bre-
uem habēt. Pelias peliæ peliades. Aene-
as æneæ æneades. Nam ænides Pœta li-
cent dixit. mœnetius mœnetii mœneti-
ades. Si uō a nominib; ꝑ es eiusdē. i. pri-
mæ declinatōis tā ꝑ ades q̄ ꝑ ides ꝑ ueniūt:
vt hippotes hippotades: butes butades:

corenites corenetides. Anchises Anchi
fides: sed Pœta dixit anchisiades: Sin at
a nominibus in us uel eus secundæ de-
clinationis & ab omnibus tertie faciunt
in ides: ut Priamus priamides: peleus pe-
leides: & per sinæresim pelides. Nam ti-
tides pro tidides Virgilius protulit. Po-
listenes polistenides: nestor nestorides:
Pœta tamen uel addūt: ut peliades: atla-
tides: uel adimunt: ut deucalides Scipia-
des. Quædam contra regulam penulti-
mas producunt: ut demades: codrides:
lycorgides.

M. Quot sunt formæ patronimicorum fo-
mininorum. D. Tres in is uel in as uel
in ne: Formantur autem a masculis sub-
tracta de: ut priamides priamis: peliades
pelias. Sic ergo Aeneades æneas. Nam
æneis pœtica auctoritate profertur. Pe-
leis & theseis: & similia ab integris for-
mant pelleides: theseides. i. e. uo iadis li-
guæ si ueniūt a primitiuis in ius. o. pdu-
ctā hñt añ ne: ut acrisius acrisione: si ab
aliis. i. penltimā silr pductā: ut nerine:

adraftine*

DE POSSESSIVO.

M. Quid est possessiuum? D. Quod cum genitiuo primitiui significat aliquid ex his quæ possidentur: ut Euādrius ensis pro ensis Euandri.

M. Quot sunt formæ possessiuorū? D. tres quas a græcis accepimus. In cus. a. breui uel. i. uel. y. añcedentibus: ut bebriacus. Italicus. libycus. In us añcedentibus. e. cõrepta: ut Romuleus: aureus: iligneus. Dicitur etiam iliceus. E. producta: ut phæbeus: achilleus: Et omnia ei diphthongū apud græcos habentia: nisi abii ciatur. i. Nam. E: breuis tunc remanet: ut hectoreus: agenoreus. I. breui ut mãtius: aruisius. I. producta: ut dius: phytius: chius: litius. O. producta: ut herous æ. ut sabæus. Et omnia quæ a fæmininis græcis in. e. longam desinentibus formantur: Ut cyrene cyrenæus: Vel a uëbis circūflexis: Ut timo timæus. In uus: ut argiuus. Dicitur tam̄ & argeus similiter in latinis Dictionibus. Indicatiuus:

impatius & reliquā.

Duæ vero formæ latini sermonis pprie i
rus: vt legatarius vxorius. In nus ante-
cedentibus a longa: vt Romanus toleta
nus: Pestanus. E. lōga: vt terrenus: ege-
nus. I. longa: vt austrinus: Camerinus:
reginus. I. breui a nōibus arborum: Vt
oleaginus faginus: & ab aduerbiis tem-
poralibus: vt crastinus: hornotinus: diu-
tinus: Pristinus. Nam matutino a matu-
ta deriuat. V. longa: Vt annuus. R. an-
te nus: vt diurnus: mensurno: hestēnus:
colurno: queruus: acernus. Paternus. I.
vt ficulnus Populnus non solū popule-
us. G. vt abiegnus.

DE COMPARATIVO.

M. Quid est compatiuū. D. Est quod cū
Positiui iutellectu magis ad vbiū signifi-
cat: Vt sapientior magis sapiens. Vt cū
aliquo pncipe sensu Positiui: Vt vlteri-
or magis vltra q̄ ille qui est vltra. Et hæ
quidem comparationes: q̄ ad Personas
vel ad res Participes Positiui fiunt: na-
scūt a dictionibus carentibus casu: vt a

uerbis detero deterior. Ab aduerbiis: si
ue præpositiōibus ut extra exterior: su-
pra superior: ultra ulterior: . Sed ex his
ipsis aduerbia fiunt cōparatiua quæ cum
magis ipsum posituum aduerbium si-
gnificant: ut ulterius magis ultra: citeri
ut magis citra.

M. Cōparatiuū unde formatur: D. A no-
mine adiectiuo albus albiō... a uerbo: ut
detero deterior. A participio: ut prudēs
prudētiōr: Sed non est participiū quā-
do comparat̄ . ab aduerbio siue præposi-
tōe: ut ultra ulterior: penitus penitiōr.

M. Quomodo formatur a nomine: D. Si
fuerit secundæ declinationis a g^o assū-
pta or: ut clarus clari clariōr: tener neri
teneriōr: doctus c^{ti} doctiōr. Notatur a
sinister sinisteriōr: & non sinistriōr: ex-
cipiuntur quæ uocalem habent ante us
Hæc enim assumūt magis aduerbium
& usum comparatiui complent: ut pius
magis pius: strenuus magis strenuus.
Apud antiquos inuenitur arduiōr. stre-
nuior & eiusmodi. Iuuenalis etiā dixit

Egregius cœnat p̄ magis egregie. Exci-
piūtur etiā anomola: ut bonus melior:
malus peior. magnus maior: paruus mi-
nor: multus plus: quod in singulari nu-
mero neutri tm̄ generis ē: In plurali ēt
cōis: ut hi & hæ plures & hæc plura: &
secūdū antiquos pluria. Suplatiuus quo-
que eius om̄ium generum: ut plurimus
ma mū. Notant̄ uero munificus munifi-
centior: & magnificus magnificentior:
& beneficus beneficentior & reliq̄ huius
modi. Si uero fuerit tertiæ declinatōnis
a dtō format̄ addita or: ut hic & hæc fō-
tis & hoc forte: huic forti fortior: acer
huius acri acrior: Pauper huic pauperi
pauperior: locuples locupleti locupletio
impudēs ipupēti ipudētior. Excipit lu-
uenis huic iuueni iunior: neq̄ ideclina-
bile triū generū tā cōpatiuū habet q̄ sup-
latiuū: neq̄ or nequissimus.

M. Quomodo formatur ab aduerbiis. D.
Si ī ra desinūt: ra ī er mutata & accepta
ior: ut extra exter exterior: īfra īferior.
Sī r facit post posterior: & añ anterior:

pp̄e uero pp̄ior: & detero uerbū deterior. Sæpe compatiuū non habet. Superlatiuū antiqui protulerūt sapiffiūs. Pridem uero prior & primus facere uidef. M. Cuius generis sūt cōpatiua. D. Cōmunis & mutata or in us neutrū faciūt. Ut hic & hæc fortior & hoc fortius. Excipitur unū senior: quod positiuū genus seruauit. Antiquissimi tñ proferebāt hic & hæc senex.

M. Comparatiuus cui casui iungit. D. Ablatiuo utriusq; numeri interdum ēt nominatiuo cum q̄: ut fortior illo: & fortiō q̄ ille. Comparatiuus tamen per se ponit. Aliquando pro positiuo: ut senior p̄ senex. Aliquando minus eo significat: ut tristior parū tristis.

M. Comparatiuū cui comparatur. D. Proprie positio suo: ut fortior illo forti. nōnunq̄ tamen etiam contrario posituū. ut mare ponticūz dulcius q̄ cætera. Plerunq; ēt compatiuo: ut achilles fortior Hectore fortiore Patroclo. Aliquando & superlatio: ut achilles fortior hectore

troianorū fortissimo. Quædam est cōparatiua diminutōem accipiūt: ut grandiusculus: maiusculus meliusculus.

M. Tam & quā quibz adiciūt. D. Cōparatiō & suplatiō: ut tā iustior quā fœlicior æneas hestore: & tā iustissimus quā fœlicissimus troianorū æneas.

M. Minus aduerbiū cum positiuo iunctuz quid significat. D. Contrariæ significationis cōparatiuū. ut minus stultus. id est prudētior. aliquñ nō: ut minus malus id est bonus.

M. Magis aduerbiū cui iungit. D. Nō solum positiuo: sed etiā cōparatiuo: quā comparatiuus ipse uel ad se uel ad alium cōparat: ut achilles ænea fortior magis quā iustior: & aiax ulixe fortior magis quā diomede.

DE SUPERLATIVO.

M. Quid est suplatiuū. D. Quod ad plures sui generis cōparatiuū supponit omnibus: uel per se suplatiuū intellectū habet positiuū cum ualde aduerbio: ut fortissimus græcorum Achilles. id est fortis super græcos: &

fortissimus hercules. i. ualde fortis.

M. Superlatiuū ex qbus fit ptibus oōis.

D. Ex qbus & compatiuum.

M. Quomodo format ex nōie adiectiuo.

D. Si definit ī er tā secundæ q̄ tertiæ de
cliationis accipit rimus: ut pulcher pul
cherrimus: acer acerrimus. Excipiunt
dextimus & sinistimus. Si uero termi
nat ī us s̄æ declinatōnis assumunt ī gō
s. & simus: ut clarus clari clarissimus.

Excipiuntur anomala: bonus optimus:
malus pessimus: magnus maximus: p̄
uus minimus: multus plurimus. Notat
etiam maturrimus: quod tamen etiam
maturissimus facit secundum regulam
sed raro. Nuperrimus quoq̄ apud anti
quos inuenitur: & positiuus eius nupe
rus: Sed rationabilius nascitur ab aduē
bio nup nuprimus. nā magnificētissius
munificētissius: bñficētissius cōpatiuo
rum sequuntur anologiam. Antiqui tam
munificissimus: & mirificissimus ptule
runt. Si uero sint tertiæ decliatōnis gō
assumunt simus: ut fortis fortissimus:

clemens clemētissimus. Excipiuntur fa-
cillimus: difficillimus: gracilliūs: humil-
limus: similliūs. dissimillimus : agilliūs
Et quæ a nominibus ī er terminātibus
nata de qbus suprà dictū ē: ut acerrimō
saluberrimus. celeberrimus Nā saluber
& celeber Ouidius protulit. Veterrimō
quoq̄ quasi a positio ueter: qd̄ apd̄ anti-
quos inuenit̄ & cōpatiuū eius ueterior.

M. Quæ suplatiua desinunt in ximus: D.
Duo unum ab anomalo magnus maxi-
mus: alterum aduerbio prope proxiūs:
Quod ēt p̄ cognato accipit̄: & tūc com-
parat̄ proximus proximior.

M. Quot desinunt in timus: D. Sex bono
optimus: dexter dextimus: sinister sini-
stimus: ītra ītimus. ultra ultimus: citra
citimus: Cuius positiuum citer antiq̄ p̄-
tulerunt. extimus quoq̄ & extremus di-
cebant.

M. Quot desinunt ī remus: D. tria extra
extremus: supra supremō post postreūs

M. Quot desinūt in fimus: D. Vnū infra
iufimus. inuenitur ēt a uerbo unum in

rimus: detero deterrimus. Antiq̄ etiā a
pene aduerbio penissimo suplatiuū pro
tulerunt: & a penitus penitissimus: sed
inuenitur etiam: hic penitus peniti.

M. Superlatiuum cui casui iungit. D. Ge
nitio p̄rali: vt fortissimus illoꝝ: vel sin
glari q̄n multitudinem significat: vt for
tissimus gentis: vnde etiam Poeta dixit
ditissimus agri: videlicet phœnicū.

DE DIMINVTIVO.

M. Quid est diminutiuum. D. Quod di
minutionem primitiui sui absolute de
monstrat: vt Regulus paruus Rex: Ab
solute ideo q̄a comparat̄a minuunt eti
am aliquando: sed non absolute: vt ma
iusculus q̄ ille. id est paruo maior q̄ ille.

M. Quot sunt formæ diminutiōꝝ. D. Ma
sculini generis sunt hæ: Culus: vt igni
culus: vltus absq̄. c. vt tantulus: olus: Vt
capreolus: ellus vt agellus: illus. x. ante
cedente: vt paxillus: illus absq̄. x. ut co
dicillus: vllus geminata. l. vt homillus:
cio: vt homuncio: aster vt parasitaster:
leus Vt equuleus: tulus. Vt nepotulus.

Fœmini at̄ generis hæ: Cula vt anicula:
vlla absq̄. c. vt siluula: ola vt vnciola. El-
la vt capella: xilla: ut maxilla. illa absq̄
x: ut anguilla: ulla gemiata. I: ut ab una
ulla. Neutri quoq̄ generis culum: ut cõ-
culum: ulum sine. c. ut capitulũ: Otum
ut laureolũ. ellũ ut lucellum. xillũ ut ue-
xillũ. Illũ absq̄. x. ut uillũ. Villũ gemi-
ta. I. ut ab unum ullũ. Et sciẽdum quod
nomina tertix uel quartx declinationis
pleraq̄ etiam quĩtã diminutina faciunt
in culus cula culum: ut fraterculus: ma-
tercula pauperculum. Curriculus diciť
etiam curriculum: anicula: geniculũ: di-
ecula. uulpecula: recula. Primx uero &
secũdã declinationis nomina non faci-
unt eiusmodi diminutiua: nisi habeant
.e. a primitiuo: ut græcus græculus: fur-
ca furcula. In aster & cio & leus pauca ĩ-
ueniuntur. In aster ut surdaster: para-
sitastẽ. In cio ut homũcio fenctio. In le-
us: ut equuleus: oculeus. In scus græca
forma ẽ qua usus ẽ Terẽtius: ut syricus
idest paruus syrus:

DE DENOMINATIVO.

M. Quid ē diminutiuum? D. Quod a uoce primitiui sui sic nominatum ē nō ab aliq̄ speciali significatōe: sicut supradictæ species: q̄ tñ & ipse dici possunt de nōiatiuæ: q̄a ex nōibus formāf.

DE VERBALI.

S. imiliter uerbale dicitur quod a uerbo:

DE PARTICIPIALI.

P. articipiale qd̄ a participio.

DE ADVERBIALI.

A. duerbiale qd̄ ab aduerbio deriuat̄.

M. Quæ sunt eorū formæ? D. Hæ in .a. ut durus duritia: prudens prudentia.

I n. a. consonante antecedente: Vt can-
tus cantilena.

I n. e. vt a cubo cubile: a sedeo sedile.

I n. i. vt a fruge frugi: a nihilo nihili.

I n. o. vt cicer Cicero.

I n. u. vt tono tonitru.

I n. a. l. vt ceruix cēuical: tribuno tribunal.

I n. i. l. vt uigilo uigil: pugillus pugil.

I n. u. l. vt exulo exul: præfulo præsul.

I n. a. m. vt nequis nequam.

I n um. Vt oliua oliuetum: rosa rosetum
tendo tentorium: sto stabulum: præsi-
deo præsidium.

I n en: ut solor solamen.

I n ar: ut calx calcar: cædo Cæsar.

I n er: ut equus equester: macies macer.

I n or: ut senatus senator: amor amator.

I n ur: ut saturo satur: murmuro murmū.

I n as: ut Primus primas: Optimus opti-
mas: ciuis ciuitas: probus pbitas: Arpi-
nuz Arpinas.

I n es correptā: ut pes pedes: equus eques
tego teges. In es productam: ut pauper
pauperies: acus acies: sepio sepes struo
strues: sterno strages.

I n is: ut ædes ædilis: Rex Regalis: pene-
tro penetrabilis: amo amabilis: Athenæ
atheniensis: Sicilia siciliensis.

I n os: ut lepus lepos: custodio custos.

I n us pura: ut occido occiduus: assideo
assiduus. qd' ab asse dando deriuari qdā
uolunt.

I n us anteposita consonante: ut saxum
saxosus. spuma spumofus: uito uitabun

duſ. Et a participiis: ut uerſus: ſaltus q̄n
quartæ ſunt declinationis. Ab aduerbi-
is. vt ſupra uel ſup ſupnus: ĩfra inferus:
uel infernus: extra externus: hodie ho-
diernus: heri heſternus.

I n. x. fur furax: Capiſ capax: Audeo au-
dax: uerto uertex.

I n duas conſonantes: Vt picenũ picens:
tibur tiburs.

DE NOMINE ET SVIS ACCIDEN- TIBVS.

M. **R** Ector cuius ſpeciei ¶ D. Deri-
uatiuæ: Quia ſecundam opti-
net Poſitionem . Deriuatur
enim a ſupino uerbi mutatio-
ne um in or: Vt lectum lector . Cuius
ſœmininum fit or in. rix. lectrix. nutri-
tor per ſyncopã nutrix.

M. Quot modis fiunt deriuationes ¶ D.
Quinque: additione: ut probi probitas
Diminutione: ut uigilo uigil: Mutatõe:
ut doctũ doctõr: diuẽſa ſignificatõe: ut
formido formidas: formido formidinis
Compoſitione. ut piger impiger.

M. Lector cuius deriuatiua: D. Appellatiua
quia naturaliter est compositio multorum.

M. Cuius appellatiua: D. Relatiua: Quia
refertur suo legenti.

M. Lector cuius generis: D. Masculini secundum
regulam nominum in oratione desinentium.

M. Quot modis genera dignoscuntur: D.
Quattuor. Natura: ut masculus & foemina: Auctoritate: ut dama secundum Virgilium masculini generis est secundum Oratium foeminini: Articulo: ut hic lector regula: ut supra dictum est.

M. Lector fixum ne est: an mobile: D. Fixum: Quia nec per uoces genus uariat nec per articulos: Quod proprium est mobilium. Sciendum tamen quod nominum alia dicuntur mobilia: alia fixa. Alia nec mobilia nec fixa. Mobilium uero alia uoce & significatioe: ut Natus nata Alia significatioe & non uoce: Ut Pater: mater. Alia uoce & non significatioe: ut frugifer: frugifera: Alia quasi mobilia tantum a se & non ex masculis nata: ut helenus helenus. Alia mutatioe genus causa differentiae.

non significatione: Vt hæc pirus: hoc
pirum:

M. Lector cuius nuēri: D. Sīglaris: q̄a sin-
glaritatē significat.

M. Quid ē nuērus: D. Forma dictionis q̄
facere pōt discretōem quātitatis.

M. Lector cuius figuræ: D. Sīplicis q̄a nō
potest in duas ptes significatiuas diuidi

M. Quid est figura: D. Per quam cogno-
scimus unāquāq̄ dictionem an sit sī-
plex: an composita: an decomposita. Et
decomposita quidem est quæ a compo-
sita fit: ut magnanimitas. Composita ue-
ro uel ex duobus integris: ut suburba-
nus uel ex duobus corruptis: ut efficax:
uel ex corrupto & itegro: ut isulfus. Ex
cōpluribus: ut iexpugnabilis.

M. Vnde dicitur figura: D. A figēdo. id est
componendo.

M. Lector cuius caūs: D. Nominatiui: q̄a
nominat rem.

M. Quid est caūs: D. Declinatio nōis: vel
aliarum partium decliabilū q̄ maxime
fit in fine.

M. Cur maxime fit in fine: D. Quia ple-
rūq; fit in principio: ut iuppiter iouis: &
in medio: ut pectus pectoris.

M. Vnde dicitur casus; D. a cadēdo: eo qd̄
terminatio unius cadit ab altero.

M. Caus nominū quot sūt: D. Sex nomīa
tius qui & rectus dicitur eo qd̄ nomi-
nat rem & a nullo cadit.

Genitiuus qui & paternus & possessiuus
dicitur quia ceteri casus ab eo generan-
tur & possessio per eunde; monstratur
uel quia patronymica & possessiua p̄ eū
resoluuntur.

Dtūs q̄ & cōmēdatiuus dicit: q̄a per eū da-
mus & cōmēdamus.

Accusatiuus qui & causatiuus: quia p̄ eū
accusamus & causamur: & in causa ho-
minē facimus.

Vocatiuus cui & salutanti nomen datur:
q̄a p̄ eū fit uocatō & salutō.

Ablatiuus qui & comparatiuus: quia p̄ eū
auferim; & comparamus: multas tamē
& diuersas alias unusq;sq; caus hēt signi-
ficationes: s; a notiorib; & freq̄ntōrib;

acceperunt nominatōnem: sicut in aliis
quorū inuenimus. ut patronymica non
quod omnia: sed pleraq; a patribus deri
uātur.

M. Quomodo declinat lector? D. Voce &
significatōne.

M. Quot modis fit declinatio? D. Duob; 3
modis: uoce & significatōne: Vt domi
nus: significatōe & nō uoce: Vt genu.

M. Quot sunt formæ casuales? D. Sex.

Monoptota: quæ unā tantū terminatio
nem habet: ut gelu.

Diptota: quæ duas: ut tabi tabo.

Triptota: quæ tres: ut musa.

Tetraptota: quæ quattuor: ut magister.

Pentaptota: quæ quinque: ut doctor.

Hexaptota: quæ sex: sicut nomina in us quo
rum genitiuus effertur iu ius: Vt unus
unius.

M. Quot sūt declinationes nominū? D.

Quinq;.

Prima tres habet terminatōes. A. ut mu
sa. as. Vt Aeneas. es. Vt Anchises: Cuius
genitūs desinit in: æ. dipgthongū.

Secunda sex: er ut magister: ir: Vt uir: ur
Vt satur: us: Vt dñs: eus: ut tideus: Vm
Vt templū. Cuius gtūs .definit in .i. pro-
ductum.

Tertia: octo & septuagīta: q̄s om̄is execu-
ti sumus cū de genere nominū tractare
mus eius gtūs .definit in is correptam.

Quarta duas us ut manū: u: ut cornu cuius
gtūs .definit in .i. productū.

Quinta unā: Vt dies: cuius gtūs in ei diui-
sas .definit.

Quis nel q̄ & reliq̄ nomina quorū gtūs in
ius .definit: nullis declinatōis dicūt: sed
pronominum secundæ declinatōis regu-
lam sequūt.

M. Quis cur caret Vocatiō: D: Quia no-
mina interrogatiua īfinita negatiua: distri-
butiua uel partitiua relatiua Vocatiuū non
habent: ut quis uel qui: qualis: quantus:
tantus: alius: nullus: alter: uter: uterque
singuli: bini: terni: & his similia. Et quis
duplices casus habet: quia apud antiquos
primæ: secundæ: & tertiæ declinationis
fuit.

DE VERBO ET SVIS Accidentibz.

M. **P**robat quæ ps est. D. Verbū est. Quia tēporibus īfectis sine casu.

M. **P**robat quid est uerbū. D. Pars oōnis significatiua agendi uel patiēdi: siue utrūq; cū modis & formis sine casu.

M. Quot accidunt uerbo. D. Octo. genō tempus. modus: species: figura cōiugatio psona cū numero.

M. Probat cuius generis. D. Actiui. Quia significat actōem.

P robat passiui: quia significat passionē.

H ortatur communis: q̄a una terminatōe utrāq; habet significatōem.

S equor deponentis: Quia deponit alterā scilicet passiuam.

C urro neutri: q̄a nō facit ex se passiuum assūpta. r.

M. Probat cuius tēporis. D. Præsētis: quia præsētē actionem significat.

M. Probo quō facit prateritū. D. Probauim regulā prateritorū: d̄ quibus ante dictum est.

M. Quid est tempus? D. Quoddam rerū
principium quod diuiditur in præsens:
præteritum: & futurū: ul' tēpus ē qd̄ daz
æternitatis spaciū & trāsitoriū.

M. Præsens tempus cur ponit̄ primū? D.
Quia in eo sumus: & p̄ id cætera digno
scimus: Cuius pars dum præterierit præ
teritum impfectū est: Cum ex toto præ
terierit: præteritum perfectū est. Si iam
ex longo præterierit præteritum plusq̄
perfectū. Futuro ideo postremum ponit̄
tur: q̄a nascit̄ a p̄nti & p̄s ē posteriō præ
sētis: q̄ præteritum.

M. Probat cuius modi? D. Indicatiui: quia
indicat rem qui plerunq̄ inuenitur du
bitatiuus: ut si placet utere. & interroga
tiuus. ut putas ne bona sit uirtus? Vnde
per ipsum plerunq̄ affirmatiue uel nega
tiue respondemus. Idem modus ad ple
nam quoq̄ expositionem aptus ē: ut fui
mus troes.

M. Proba: Cuius modi? D. Imperatiui:
Quia imperat Rem: quo etiam oran
tes Utimur: Ut Musa mihi Causas

memora. Cui etiā sæpe cōiūctiā adiūgi-
tur: ut lege: ut discas: & hortatiua aduē-
bia: ut eia age rumpe moras.

M. Vtinā pbarē cuius modi: D. Optatiui
q̄a optat cui adiungūt optatiua aduer-
bia ad āpriorē significatōem. ut utinam
probares

M. Cum probarē cuius modi: D. Subiun-
ctiui: quia sibi aliud uerbum inngit: Ut
cum audieris scies: uel ipsum aduerbio
adiungitur siue coniūctione: uel oībus
modis iungi pōt. habet at̄ multas signi-
ficationes. ē q̄n dubitatōnem significat:
ut eloquar an̄ sileā. Est q̄n cōfirmatōez
significat: ut certe hinc Romanos fore
pollicitus. Qui mare qui terras om̄i di-
tione tenerent. Est q̄n suadētes hoc uti-
mur: ut si dicā prodest ut legas. Est quā-
do imperantes: ut ne dicas ne facias: Est
quando ostendentes aliquid posse fieri
nisi quid impedimēto fuisset: ut Dicerē
si licuisset.

M. Probare: cuius modi: D. Infinitiui: q̄a
eget uno ex superioribus ad sui elucida

tōem: ut legere propero & utinā legere
pperarē. Cū legere properarem:
M. Curritur quod uerbuꝝ. D. Impersona
le: quia eget personis pronominum dū
expoitur: ut a me: uel a te: uel ab illio cū
rit. In personalia uō unde formē & un
de nascāt dictū ē supra: ubi de uerbis d
fectiuis tractatur.

M. Supina: ut probatum tu: & gerūdia uel
participialia: ut probādi do probācūm
quæ partes sunt. D. Nomina: quia licet
ponātur modo pro actiuis: modo p pas
siuis: non tamen sūt uerba. Carent enī
temporibus: uel psonas discernūt: Iun
guntur āt casibus & diuersis nūeris.

M. Quid est modus. D. Diuersa animi i
clinatō uarios eius effectus ostendens.

M. Indicatiuus quā ponitur primus. D:
Quia pfectus est omibus tā psonis q̄ tē
poribus. & ab eo omnes alii mōi nascūt
& regulā accipiunt.

Impatiuus seq̄t q̄a ip̄e est p se absolutus
nō egēs alia pte oōnis.

Optatiuus tertius est: quia eget alia pte

& optans inferior est imperante.

Subiunctiuus postponit: quia eget non modo aduerbio uel cōiunctōne: s; etia; altero uerbo ad pfectōnem sensus.

Infinitiuus ponit̄ extreūs: quia eget nūeris & psonis & aliquo mō supradictōr.

M. Probat cuius sp̄i: D. Primitiē. q̄a primam positionē ab ipsa natura tenet.

M. Quot sunt sp̄ies uerbor̄: D. due: primitiua & deriuatiā. Primitiua: ut lego. Deriuatiua: ut lecturio.

M. Quot sunt sp̄es deriuatiuor̄: D. quīq;: Meditatiua: ut lecturio: Inchoatiua: ut feruesco. Frequētatiua: ut lectito. Desideratiā: ut uiso. Diminutiā: ut sorbillo. Sunt tam̄ & aliā uerbor̄ formā tā a nōi bus q̄ a uerbis nascētes: ut a patre patrif so a grāco grācisso. & grācor grācaris A grege. grego gregas: A philosopho. philosophor aris. A poeta. poetor p̄etaris. In co: ut albico albicas. Similiter a uello uellico. A fodio. fodico. A nutrio. nutrico & nutricor deponens: sicut a scio scitor & sciscitor.

M. Probat cuius figuræ. D. Simplicis: quia non potest in duas partes significatias diuidi. Compositum quod diuidi potest. Decompositum quod a composito deriuatur: ut a concupio concupisco.

M. Quot sunt coniugationes uerborum. D. Quattuor. Prima habet. a. secunda. e. Tertia. i. correpta. Quarta. i. producta. In actio & neutro ante. s. In passiuo & deponenti & compositis ante ris. Quæ coniugationes: ideo noscuntur a secunda persona: quia ibi producta uocales primum occurrunt.

M. Tertia coniugatio quare habet. i. breuiem. D. Quia ipsum. i. mutatur in. e. in imperatiuo. Nam quarta ideo habet. i. productam: quia duæ uocales breues primæ personæ presentis in ipsam mutatur: ut audio audis in is productam audis: & in imperatiuo remanet: ut audi.

M. Probat cuius personæ. D. Tertie. quia ipsa est de qua prima loquitur ad seipsum. Prima est que de se sola loquitur. Secunda ad quam primo recte dirigitur.

M. Personæ quare ponuntur in ultimus

accidentium: D. Quia non omni uerbo adhærent: sicut alia accidentia. Ideo aut̄ simul cum numero: quia semper sibi sociantur in uerbo.

M. Probat cuius numeri: D. Singularis.

Quia singulariter significat.

DE PARTICIPIO & suis accidentibus

M. **P** Robans quæ pars est. D. Participium. Quia idem quod uerbum significat cum genere & casu nominis.

M. Quid est participium: D. Pars orationis quæ pro uerbo naturaliter accipitur habens genus & casus ad similitudinem nominum. & accidentia uerbi absque discretione personarum & modorum. Hinc etiã dicitur participium eo quod partem nominis capiat partemque uerbi.

M. Quid est proprium participii: D. Tempus simul & casus habere. Ideoque iure separatur a uerbo: quia casus habet & genera ad similitudinem nominum. nec modos habet: sicut uerbum.

M. Cur inuentum est participium: D. ut

uice uerbi intransitiue obliquis iunge-
retur: quibus nequaquam iungitur uer-
bum intransitiue: Vt uerba loquētis ho-
minis audiui. uel cuz alio uerbo sine cō
iunctione pferatur in ntō casu: Vt le-
gens doceo: pro lego & doceo. & in utō
Vt o tu legens fac. i. lege & fac:

M. Quot accidunt participio? D. Sex ge-
nus: casus: significatio: tempus: nume-
rus & figura. Genus & casus ideo ī pri-
mis cōnumerantur: quia hæc a nomine
capit: quæ prima est partium orationis.
Significatio & tempus a uerbo quæ se-
cūda est. Postremo numerus & figura.
quia utrunque ab utrisque comuniter
fufcipit.

M. Cuius generis probās. D. Communis
trium generum: quia ipsi hic & hæc &
hoc indeclinabile præponuntur.

M. Quot sunt genera participiorum? D.
Quattuor: Masculinum. fœmininum
& neutrum: Vt probatus probata pro-
batum. Quia masculino: fœminino &
neutro adherent & cōe trium generuz

Præter q̄ ab actiuis. Et modo actiuam
modo passiuam habent significatōez
sicuti uerba a q̄bus ueniunt. Nā si a cōi
bus deriuatur utrāq̄ retinent significa
tōem: ut largitus suz librum. & liber lar
gitus est a me. Rursus participia futuri
temporis in rus ab omnibus uerbis ue
niunt. Præter q̄ a passiuis & significant
actiōē. In dus quoq̄ ab omnibz & pas
siue sunt significatiōis. De formis at̄
participioꝝ ī superioribus p̄cepta req̄rāt.
M. Probans cuius numeri. D. Singularis
Probantes pluralis: ut iā dictū est.

M. Quot sunt figuræ participioꝝ: D. duæ
Simplex ut probans: Decomposita: ut
cōprobās: de q̄bus supra dixiū

DE PRONOMINE Et suis accidētibz.

M **E** Go: Quæ pars est. D. Prono
men. quia finitā significat per
sonā sine tempore.

M. Quid est pronomen. D. Pars oratiōis
quæ pro uniuscuiusq̄ nomine accipit: p̄
sonasque finitas recipit. Vnde & prono
men dicitur. q̄a p̄ nōie ponit̄.

M. Quid est proprium pronominis? D.
Pro aliquo proprio nomīe poni: & cer-
tā significare personam;

M. pronomini quot accidunt? D. Sex spe-
ties. p̄sona. gen̄s: nuērus: figura & casus

M. Speties p̄nominis quot sunt. D. Quī-
decim: Primitiua: ut ego: tu: sui: ille: ip-
se: iste hic & is: Deriuatiua ut meus: tu-
us: suus: nostē: uester: nostras & uestras
& deriuatur a genittuo mei meus: a Ge-
nitio tui tuus: A genitio sui suus. A ge-
nitio plurali nostrum uel nostri no-
ster. A genitio item plurali uestrum
uel uestri uester. Et ab eisdem nostras:
& uestras.

M. Ego cuius spetiei? D. Primitiue: Quia
a nullo deriuatur: Meus deriuatiue: q̄a
deriuat a genitio mei & sic de exteris.

M. Quare inuentum est pronomen? D.
Causa nominis & uerbi. Quonia; uer-
bum in prima & secunda persona non
coniungitur nominibus tertie persone
nisi uerbum uocatiuum sit: uel nuncu-
patiuum: uel substantiuum: ut antonio

uocor. Scipio es. Et quia nomina infinita
sunt pronomina quoque tertiae perso-
nae finita inuenta sunt.

M. Ego cuius personae? D. Prime: Quia
de se ipsa loquitur. Nam ratio personae in pro-
minibus eadem est quae in uerbis

M. Cur prima & secunda persona singulari ha-
bent pronomina? D. Quia semper in se
praesentes sunt & demonstratiuae: ut
ego & tu. Tertia uero persona plura ha-
bet pronomina. Quorum alia sunt de-
monstratiua. ut hic iste. Alia relatiua:
ut is: ipse: sui. Vnum relatiuum & demō-
stratiuum. ut ille: ipse: omnibus uerbis
adiunctum perfectionem habet: ut ipse
dedi: Ipse dedisti. Epitigmatico graece
dicitur. id est impositum uel subiuncti-
uum quod imponitur uel subiungitur
alteri pronomini. Vt ipse ego. ipse tu.

M. Quot sunt demonstratiua? D. Quat-
tuor. Duo ad oculum tantum: ut ego &
tu. Duo ad oculum & intellectum hic
& iste.

M. Ego & tu demonstratiua & sui relati-

tiuum. cur nō habent consequentē no-
minum declinatōem? D. Ne si uni eorū
terminationi tantum succederent pro
illis tantummodo accipi uiderentur &
non pro omnibus: uel ideo inaequalem
habent declinationem casuum: quia ge-
nera tam in singulari q̄ in plurali nume-
ro discernuntur.

M. Quid distat a relatiuo demonstratiuū
D. Quia demonstratio reddita interroga-
tioni primā cognitionem ostēdit: ut q̄s
fecit? Ego. relatio uero significat secun-
dam cognitionem: ut quis fecit? Is de
quo dixi.

M. Ego cuius generis? D. Omnis: Quia
una eademq; uoce confusa tria genera
habet. Similiter tu & sui. Nam reliqua
pronomina diuersis uocibus distincta
habent genera masculino uel foemino
uē neutro adhærētia: ut meus liber mea
uestis meum mancipium.

M. Quot sunt genera pronominum? D.
Quiq; masculinū: ut hic foemīnum: ut
hæc. neutrum ut hoc: Commune duū

generum: ut hic & hæc nostras: uestras
Cõe triũ generũ: ego: tui: sui.

M. Pronõia deriuatã qd ostendũt: D. cer-
tã possessoris psonã quã habet intrĩse-
cus a primitiuis: Vnde deriuãt: sicut ge-
nus & numerũ. Alterã uõ possessionis
quã extrinsecus habent a nõibus quibz
adiacent.

De numero iã tradita sũt præcepta: hic tñ
præcipit. numerũ ï pnõie triplicez dici
posse. singularẽ. ut ego: plralẽ: ut nos. cõ-
munẽ: ut sui qd eadẽ uoces habet tã in
singulari q̃ ï plurali.

M. Ego cuius figurã: D. Siphicis: Quia in
duas ptes significatias diuidi non põt.

M. Idẽ cuius figurã: D. Cõpoitã: qa diui-
di põt ï is & demũ ï qbus cõponit.

M. Quot sũt figurã pnõium: D. Due tm̃
Simplex & cõposita.

M. Quot sũt pnõia: q̃ p ntõs cõponũt: D
Tria duo scilicet secũ iste & hic: ut istic
istac istoc: unũ scilicet is cũ aduerbio d̃
mũ: ut idẽ qd significat isdemũ .i. is ite-
rũ: q̃ cõpositio gemiat ï neutro: ut iden

tidē: cuius obliq̄ deficiūt. Nā tātū dē licz
ponat p̄ idē: tñ q̄a significat quantitatē
nom̄ ē cuius ḡtus tm̄mō iuenit̄ rātidēz.

M. Ego cuius casus: D. Ntī q̄a nōiat rem

M. Mei cuius caūs: D. Gtī: q̄a ab eo cæte-
ri casus ḡnant̄ & reliqua: ut ī nōie dictū
est ubi de casibus tractatur.

M. Quot sūt casus p̄nōiuz: D. Sex sicut &
nominū: & priā q̄ dē p̄sona p̄ls q̄nq; ca-
sibz h̄re n̄ potest: sic & tertia. Secūda nō
sex h̄t caūs. q̄a ī utroq; nūo vt̄m̄ suat
Possessiuū ēt̄ h̄e p̄sonæ vt̄m̄ possessiōis
h̄t: q̄a ad eū sino dirigit̄ ubi duo bre-
ues & ī unā. i. longā mutāt̄: ut mi pater
pro mee pater. Nostras quoque eadem
ratione habet uocatiuum. Alia uero ca-
rent uocatiuo: Quia sermo ad ea non
dirigitur.

M. Sui cur nō habet nomīatiuū: D. Quia
eadem persona agit & patitur: uel a se
uel ab alia. A se: ut Cicero accusat se.
Ab alia Vt Cicero te rogat: Vt sui cau-
sa facias. Vnde apparet non recte dici.
Commendo amicum: ut sibi opituleris

Hic enim alius est qui commendatur
& alius qui commēdat. ergo dici debet
Commendo amicū: ut ei uel ipsi opi-
tuleris pari ratione. Commendo amīcū
ut causam eius. uel ipsius defendas. Nō
autem causam suā. Præterea caruit no-
minatiuo ob hanc quoq; causam: quia
nominatiuus eius debuit esse si quæ est
coniunctio: sicut etiam caruit genitiuo
sis causa differentia sis uerbi: Ipse accu-
satiuum facit in um: quia eius masculi-
num apud antiquos desinebat in us: ut
ipsum.

M. Quid interest inter genitiuos primi-
tiuorū & possessiuorū mei: tui: sui: no-
stri & uestri: D. Hoc interest. Quia oēs
caus oēsq; numeri primitiuis iungunt:
ut ager mei est & mei agri: uel agrorū
instrumentum. Possessiuu uero solis iū-
guntur genitiuis eiusdē numeri: ut mei
serui filius.

M. Quot sūt formæ casuales pronomīnū

D. Quattuor.

Alia enī menoptota. ut istuc meū tecum

secum eccū ellum.

Alia triptota: ut sui: sibi: se.

Alia tetraptota: ut tuus: suus illud: istud.

Alia pentaptota: ut ille: ipse: iste

M. Pronomina tam primitiua q̄ possessiua quid habent nominū: D. Caus & genera qd̄ ostendūt in fine.

M. Quid habent uerborū: D. Personas qd̄ ostendunt in principalibus syllabis cuius e diuerso uerba ipsas ī fine declarēt.

M. Ego cuius modi pronominum: D. Primi. Quia eorū genitiuus desinit in is: uel in. i. excepto sui: cuius ḡtūs desinit ī. i. tm̄ cā differentiaē sis uerbi: ut paulo ante dictum ē.

M. Ille cuius modi: D. Secundi. Quia eorum genitiuus desinit in ius: & datiuus in. i. excepto hic: cuius datiuus desinit ī. c. ut huic causa differentiaē huius interiectionis.

M. Meus: tuus: suus: noster & uester: cuius modi: D. Tertii. quia secū declinationē mobiliū nominū.

M. Nostras & uestras cuius modi: D. quā

ti. Quia declinantur secundum regulā
nominum tertiæ declinatōis.

M. Iste & hic per quos casus componunt

D. Per eos tantum casus qui desinunt in.
.c. absque datiuo huic. Per pluralem ue
ro nullum: nisi nominatiuum neutri q̄
est & accusatiuus. Nam hic solus in plu
rali desinit in .c. ut hæc. ergo nominati
uus & actūs plurales faciūt istec. In qui
bus metaplasimum quidam potius q̄ cō
positionem esse uolunt: Nam & aspira
tionem nō habent sicuti neq̄ illic illec
Quod si composita essent aspiratōem
seruarent: ut adhuc abhinc.

M. Met Cū q̄bus adiūgitur. D. Cū om
nibus casibus primæ personæ tam pl̄ra
lis q̄ singularis numeri absq̄ genitiuo
plurali: ut egomet meimet nosmet & re
liqua. Secundæ uero persone obliqs tā
tum casibus: ut tuimet & tibimet. No
minatiuo non addunt: ne uerbum pute
tur tumet. s̄z tute & tutemet profert.

M. Pte quibus adiungitur. D. Quinque
ablatiuis. ut ; meapte : tuapte : suapte:

nostrapte:& uestrapte.

M. Met:te:pte:cur addūt supradictis pno
minibus. D. discretōis cā plerunq̄ ul' si
gnificantia: ut egomet feci. i. ego & nō
alius: & tute dixi. i. tu ipse p te & nō p
aliū. Tete utraq̄ pducta: ut meme: sese
cōposita ostēdūt accentu acuto.

M. Ce quibus pnomibus addit. D. Pro
nomini demōstratio: hic hæc hoc: apd
uetustissimos p oēs casus: ut hocce hoc
cine. Apud iuniores uero p eos caūs tā
tum: qui in. s. desinūt: ut huiusce hisce
hosce. Antiq̄ tam̄ hisce p hi ntō p'rali
pferēbāt. Illice ēt p illic illiusce: estiusce
illuce istuce. Terentius illancine mu
lierē dixit p illāc ne.

M. Pronomina cum quot partibus oratio
nis cōponūt. D. Cū tribus: ut cū nomi
nibus illiusmōi: istiusmodi: huiusmodi
& tūc nomina sunt. quia significant q̄li
tatez. Cū aduerbiis eccū. eccā: eccos: ec
cas: ellū ellā ellos ellas. Cū ppositione:
ut quidam uolunt mecum: recum: secū
nobiscum uobiscum. Nam aliis rationa

bilius præpositio cum pronomine per
anastrophē esse uidetur: ut quicum q̄
buscum.

DE PRAEPOSITIONE.

M **A**D Quæ pars ẽ. D. Præpositio
est: Quia præponitur alijs p̄ti
bus oratōnis per appositionē
ut per mare: uel per composi
tionem: ut periurus.

M. Quæ præponuntur per compositionē
t̄m. D. Di: dis: re: se: an: con.

M. Quæ præponuntur per appositionē
tantum. D. Apud: citra: circa: erga: ex
tra: infra: iuxta: pene: prope: secūduz ul
tra: supra. Cætera mō apponuntur: mō
componuntur.

M. Vnde dicitur præpositio. D. A præpo
nēdo. Quia semper præponitur. Post
ponitur tam̄: sed raro: nec solum ī me
tro: Vt transtra per & remos. s̄z ī p̄sa ẽt
ut mecū: quicū: pubetenus: hætenus: q̄
etiā cū ḡtō iunguntur: ut cruruz tenus
Versus etiam postponitur semper: Vt
Italiam uersus & Romam uersus: quæ

tamen composita sunt: ut illorsum: dex-
trorsum laeuorsum.

M. Quid est proprium praepositionis? D.
Separatim quidem casualibus per appo-
sitionem praeponi. Coniunctim uero p
compositionem tam casualibus q̄ non
habentibus casum: Vt induco idoctus.
Pronomini tamen nunquam nisi p ap-
positionem iungitur. Praepositivae sunt
etiam coniunctiones quaedam: sed a prae-
positionibus differunt: quia coniunctio-
nes praepositivae non componuntur cu3
uerbis.

M. Quae aduerbia inter praepositiones
numerantur? D. Quaedam localia & q̄
dam temporalia: Vt pone: cōtra: infra:
supra: extra: intra: ultra: pridie: ante.

M. Quot praepositiones desinunt in. x?
D. Vna: ut ex: Sicut unum aduerbium co-
micum: ut pax.

M. Quae sunt praepositiones nullius per se
certae significationis? D. Omnes mono-
syllabae: quae sine aliis partibus oratio-
nis nihil certum significant: Vt .a. ab. ad.

Nam aliæ certæ sunt significationis: ut
apud: erga. circa.

M. Præpositiones quib3 casibus præponū
tur per appositionem: D. Accusatiuo &
ablatiui. Nam nominatiuo & cæteris
obliquis casibus per compositionem.
Ideo autem nominatiuo per appositio-
nem non iungitur: quia nominatiuus
dicitur per locutionem: quæ ab una per-
sona non transit in aliam.

M. Ad tam in compositione: q̄ in apposi-
tione quid significat: D. & proximitate3
Ut assideo ad urbem. id est iuxta urbes3
Et causam: Ut ad quid hoc fecisti: Et si-
militudine3: ut adæquatus: assimilis: ad
unguem: & contrarietatem: ut ad illum
mihi pugna est. & tempus: ut ad bellu3
persi macedonicū: & additionē: ut ad
mala.

M. Per qd significat: D. Trāsitū localem
ut p forū: sicut & in cōpositione: ut per
rumpo: & temporalem: ut per diem: si-
cut omnes locales possunt eadem etiā
temporales esse. Obtinet ēt uim iurādi

ut per caput hoc iuro & perfectōnis : ut
perseuero : perficio : & aduerbii uald' : ut
per ecastor scitus puer . id est ualde sci-
tus & abnegationis : ut pfidus piurus .

M. post quid ostendit . D. Ordinem siue
loci : ut post montem oppositum : siue
dignitatis : ut post pietatem utilitas : siū
temporis : ut post multuz tempus : & ad
uerbii loco ponitur : ut post faciet pro
postea .

M. Cis quam significatōnem habet . D. et
localem : ut cis alpinam galliam et tem-
poralem : ut cis disinituz tempus . et me-
taphorice dicit' : ut cis naturæ leges . i.
minus q̄ patiant' leges naturæ .

M. Trans quid significat . D. Et per ut tra-
no . Et ad ut trado . Et sup ut transgredi
or . Et ultra ut trans mare trās alpes .

M. Clam quid significatōnis habet . D. lo-
calem . Sed tamen aduerbium est magis
Nam et qualitatem demonstrat : quod ī
aduerbiis inuenitur & diminutioneꝝ ac-
cipit : ut clāculū . Qd' ppositio nō habꝝ
& sine casu pferri potest : Vt clam fecit

M. Apud quam significatōem habet: D. localem: ut apud numantiam: iungit & psonis: ut apud amicum.

M. Ante quid significat: D. & locum: ut antepono.: ante domum. & tempus: ut ante annum. & aduerbiū antea quando est sine casu. ex hac deriuatur antiquus ex quo antiq̄rius.

M. Citra quid significat: D. Idez pene qd̄ cis: nisi quod hæc plerunq̄ propriis nominibus fluuiorū uel montiuꝝ præponit ut cis rhenum: cis alpes. Citra uero reliquis: ut citra saniem citra forū: citra tamen a cis deriuat.

W. Circum quam uim obtinet: D. & præpositōnis: ut circūfero & circum montē & aduerbiū localis: ut pperari littore circum.

M. Circa Quid significat: D. iuxta. ut circa forū circa uiginti annos. postposita ī compositōne iuenitur: ut quocirca. sub iungitur etiā præpositōi circum: ut circūcirca. Circiter quoq̄ pro iuxta accipitur: s; tēpus tm̄ significat: ut circiter kl̄s

Ianuaris. Erga ēt p circa ponit qñ affe-
ctū significat: ut bonus erga amicos.

M. Cōtra quid significat: D. Aduersū: Vt
contra adulterū cōtrouersia. ex opposi-
to & tunc ē aduerbiuz: ut stat contra sta-
riq̄ iubet.

M. Extra quā uim habet: D. Præpositiōis
& significat præter: ut extra unā anni-
culā: Sed proprie aduerbiū ē: ab ex præ-
positione deriuatū. unde ēt p extra po-
nit ex: ut exlex: exul: exspes: exeo. Ab
extra uero externus & extraneus.

M. Inter quā uim habet: D. Prepositiōnis
ut interrumpo internūtius īteruallum.
Aliquādo in significat: ut oculos īter se
atq̄ ora tenebāt. Aliqñ in medio quorū
dā: ut inter Reges: īter uicinos: & ab in
deriuat inter: ab inter īterea: qd̄ sine du-
bio aduerbium ē: qa nunq̄ præponit ca-
sualibus. dicit̄ tam̄ interealoci: ab intra
quoq̄ deriuatū uidet̄. Qd̄ p se poīrum
aduerbiū ē. casualibz iunctū p̄pōis uim
habet: ut timuit intra tentoria ductor.
Ab eo deriuat̄ intrinsecus & internus

sicut ab extra externus:& extrinsecus v
bum etiaꝫ intro as.

Infra quoqꝫ ab in natum uidef. Cuius si-
gnificatio manifesta est:& sine casuali-
bus qdem aduerbium est. Cū his uero
praepositōis uice fungit: ut ego te infra
oēs infimos puto. Ex eo deriuatur infe-
rus. Nā aduerbia huiusmōi localia pra-
positōnum loco ponunt. Et e diuerso:
ut intra uiscera pro ī uiscera:& absqꝫ le-
sione pro extra lesionē:& in adulterum
dicit pro cōtra adulterū:& subter terrā
pro infra terram.

M. Iusta quid significat. D. Prope siue p-
pter: ut iusta fluuium. Per se uero iungi-
tur uerbo quasi aduerbium. ut hōꝫ ego
uitam mortemqꝫ iusta estimo.

M. Pridie quid significat. D. Praecedente
die. & accusatiuo iungitur: ut pridie kl.
pridie nonas: pridie idus:& genitio nō
nunqꝫ pridie eius diei. Sed magis est ad-
aduerbiuum temporis qꝫ praepositio. Vt
supra dictū est.

HACTENVS DE PRAEPOSITIO-

NIBVS SERVIENTIBVS AC-
cusatiuo. deinceps de seruiētibus abltō.

M. A. ab. abs. & e. ex. quam significatōe;
habent. D. Eandē fere. nam & locales &
temporales & ordinales similiter iueni-
untur. Verū ī appositōe diciū a domo
non ab domo. E iure non ex iure. Con-
tra uero ab illo ex illo etiā sequēte. q. ut
ex quo. In compositōne præponuntur
nō solum uocalibus: sed ēt consonanti-
bus: ut abigo aduco: exulo: excurro: no-
tatur aufero. b. in. u. conuēsa. Absporto
etiā diciū & abspello. Sic etiā sequēte: q.
in appositione: ut absquolibet & sequen-
tibus. c. uel. r. ī compositōne: ut absco-
do abstineo. In appositione ēt abste fre-
quenter iuenitur.

M. A. ab. & abs qd ppriū habēt. D. ut uer-
bis passiuis iungant ul' abltis: ut amor
a me: diligor abste: accipior ab illo.

M. E. uel ex quid propriū habent. D. Sū-
t ut plurimū tēporalia: ut ex illo celebra-
tus honos. Et tñ ī appositōe ul' priuatū ē
ut enodis uel itentiuum: ut enectus elu

do: uel p extra accipitur: ut educo. simili-
liter ex priuatiuū: ut exero: expedio: p-
fectiuum etiam: ut expleo exoro. & p.
extra inuenitur: ut excludo: extermio:
A præpositione. A deriuatur ab: & abs:
& absq̄.

Ab ex uero deriuat extra.

M. De quam uim habet: D. Memoratiuā
ut si dicam de partibus oīs: & intenti-
uam: ut deprendo: deprimō. Et Priuati-
uam: Vt demens: deiero. & p deorsum
accipitur: ut deduco: descendo.

M. Pro quam uim habet: D. Localem: Vt
pro templo pro curia. Idest ante tēpluz
ante curiam. Sic etiam in compositione
Vt procuro prouenio. Temporalem:
ut proauus: prouideo: loco & e. accipit:
Vt prominet pro eminent. Et loco ante:
Vt procliuus: procumbens. Et loco ad
Vt pro uiribus suis: hoc est ad uires su-
as & loco in. Vt pro testimonio dixit.
idest ī testimonio. Aliud autem signifi-
cat. Pro milone dixit: idest causa milo-
nis dixit. Et p mutuo animo. idest cau-

fa mutui animi. Similiter pro reconciliata gratia. Tale quiddam significat etiã cum dicitur profum tibi: proficio tibi. Ponit etiã loco interiectõis & circũfle-ctif: ut pro nefas:

M: Præ qd significat: D. Aliquãdo ad: Vt ego illum contempfi prae me. idest ad comparatõnem mei. Modo pro ut prae amore hũc exclusit foras. Modo ab: ut prae studio. idest ab studio. Nunc super ut praefideo praefectus: plerunque ualde: Vt praecelsus: praeualidus saepe: ante: ut praedico: praecipio: praefero. & a prae deriuatur praef: sicut a sub subter. A pro propter.

M: Cum quam uim habet: D. & aduerbii: si pro quando accipitur: & praepositio- nis copulatiuae: ut cu3 Ducibus pugno & cum amicis habito. Similiter in com- positione. ut concurro: coniungo: con- traho. Et sciendum quod con & in: quã do. b. uel. m. uel. p. sequitur commutat .n. in. m. Quando autem. l. uel. r. seqt conuertunt eam in ipsas sequentes.

M. Clam quid significat? D. Occulte. & ē aduerbium: ut clā ferro īcautum supat
Præponitur autē more præpositōis modo ablatiuo: ut nec clam te est. modo accusatiuo: ut uult donatus. ex eo deriuat clādestinus.

M. Coram quid significat? D. Palam: Sed coram magis ad personam accipitur & est aduerbium: ut coram quem queritis adsum. Et more præpositionis abltō iungitur: ut coram iudice.

M. Sine & absq̄ quam significatōnem habent? D. Consimilem. idest negatiuam & præposita quidem utraq̄ syllaba gra uatur: ut sine more. Postposita uō acuitur in penultia: ut te sine nil altū mens incohat.

M. Tenus quid significat? D. Usq̄ & mō ablatiuo iungit: ut hactenus: modo genitiuo: ut cruruz tenus: & semp postpositiuis: ut dictū est.

M. In quid significat? D. Aliquādo ad locū & cōtra: & tūc actō iungitur. ut ī Vr bem uado: in adulterū dico. aliqñ p ad:

ut īpulit ī latus. Aliqñ ī loco: & tñ c ablatiuo fuit: ut in Italia ī urbe. In compositione uero modo primitiua est: ut in cōctus īiustus: Modo intentiua: ut impri-
mo: incuso: incurro.

M. Sub qđ significat: D. Aliqñ ad locum. Sæpe pro añ uel p ponit & tñc actō iungitur. Ad locū: ut postesq̄ sub ipsos. pro ante: ut sub lucem expectāt. Pro per: ut sub noctē cura recursat. Quādo aut in loco significat abltō præponitur: ut sub luce maligna. In compositōe uero modo localē uiz retinet: ut subduco: suppono. mō diminutiua: ut subrideo: subfūdo subtristis. Mutāt. b. ī. c. f. g. m. & p. consonantes: ut succurro: sufficio: suggero: summo: suppono.

M. Super & subter quas habent significationes: D. Cōtrarias & tam accusatiuo q̄ ablatiuo iunguntur: ut gemīa sub arbore. idest in gemina arbore. Et sic etiā sup: ut frōde sup uiridi: & subter: ut subter dēsa testudiē: sed sup qñ p de ponit semp abltō iūgit: ut multa sup priamo

rogitās. Per se uō poīta significat infup
ut his accensa sup. In compositiōe quo
q̄ inuenit̄: ut supeminet & superuacuus
& a supera fit super & supra. Illud p̄ apo
copen. hoc p̄ syncopā: a sup uero supb3
superus: supremus.

M. Di & dis quā significatōem habēt: D.
Separatiuā: ut diuido: diduco & dis præ
ponitur sequentibus. c. uel. p. uel. s. uel.
r. uel. i. loco consonantis. F. uero sequē
te mutatur in eam: ut differo. Aliis ue
ro quibuscūq̄ consonātibus sequentib3
di præponitur: & ubiq̄ producitur. Ex
ceptis dirimo & disertus.

M. Re quid significat: D. Retro a quo etiā
per apocopā factum uidet̄: ut respicio
recurso.

M. Se quā uim habet: D. Separatiuam: Ut
seduco: & abnegatiuam: ut securus. & a
se fit scorsū. Ipsa uō se a semis: uel a se
cus: aut hæc ab illa.

M. Am q̄d significat: D. Circū: ut ample
ctor: ambio. ī quo. b. interponit̄.

M. Con q̄d significat: D. Idem q̄d cū: Ut

supra dictū ē: sed altera ī cōpositiōe tm̄

Alterā ī appositione.

DE ADVERBIO.

M. **M**ene quæ ps̄ ē: D. Aduerbinm
Quia est adiectīa uerbi signi
ficatio: ut prudenter agit.

M. **V**nde dicit̄ aduerbiū: D. quasi
ad uerbum: id est iusta uerbum.

M. Quid est pprium aduerbiū: D. Cū uē
bo poni. Nec sine eo p̄fectam habere si
gnificatiōem.

M. Aduerbio quot accidunt: D. Tria spēs
figura & significatio:

M. Spēs aduerbioꝝ quot sunt: D. duæ pri
mitiua: ut nunc: deriuatīa: ut docte.

M. A quibus deriuant̄ aduerbia: D. ab ali
is aduerbiis: ut a prope pprius. A nōibus
ut a bonus bene: a uerbo: ut a sēsio sensī
a participio: ut a status statī. a nōine &
uerbo: ut a pede & tanto pedetentim: A
pnōie: ut hic: illic. a p̄positiōe: ut ex eē.

M. Quot sūt l̄ræ termiales aduēbioꝝ: D.
Viginti quattuor. ī. a. ut ita: puta: q̄ sola
corripūt. a. Nā cætera p̄ducūt: ut infea

& localia. ut qua: siqua: neq̄ : ea ex quo
eadē q̄ p locum significāt. una Roma &
eiusmodi nōium ablti p aduerbiis acci
piunt. Nam ppria ciuitatum nōia prae
uel s̄e decliatiōnis ī gto pro aduerbiis ī
loco accipiunt. Cuiuscunq; uō decliatiō
nis ī actō ad locum. In abltō de loco &
p locum. Tertiae autē decliatiōis ī ablati
uo tā in loco q̄ de loco uel p locum. Fre
quēter tñ ī loco datiuus ponit: ut catagi
ni sum. Idem uō ī semp pluralibus iue
nit: qd̄ in singularibus tertiae declinatio
nis. Auctores cum praepositionibus fre
quēter proferunt nōia. ciuitatum: ut ab
lauinio ab athenis: ad hilerdam. Supra
dictam regulam seruant etiam quattu
or appellatiua domus: humus rus & mi
litiaruri tñ in loco magis inuenit. Belli
etiā dicitur: sicut domi.

In. e. correpta uel primitia sunt: ut nēpe
ppe: pene: & ex eo penissime: & localia
ut vñ: sicūde: alicūde: necūde. Si r inde
deide: proide: exinde: quae añpenultia
acuitur & significāt de loco. Inuenitur

etiam exin & dein . Vel deriuatiua Vt
peragro:peregre:Punio impune: Rito
nnde irrito rite . Nomina quoque pro
aduerbiis: Vt facile: sublime: fote: utpo
te compositum & quousque quod signi
ficat usque ad locum: uel usq; ad tēpus.
Sifr utroq; qd significat ad locum.

I n.e. productam a nominibus deriuata
ut a claro clare. A fabro fabre. Excipiū
tur bene & male quæ corripunt .e. fina
lem. In multis tamen seruatur.o. Vt
consulto; precario; sedulo priuato. Dici
tur tamen & priuatim & corripitur nō
nunquam. ut cito: sero: modo. Dicitur
etiam uecessario & necesse. multo & mlt
tum: nimium & nimis. primum & priō
& prime. Parum pro paruum: dure du
riter: large largiter huane hūaniter: fir
me firmiter.

Apd ātiquos ēt īsaīter: scuerit: amicit̄ aua
riter & silia. dicit̄ ēt abūde & abudāter.
Sciēdū qd qdā aduerbia non plane ser
uant significatōem nominum a quibus
deriuantur: Vt sanus pro ualidus. ergo

sane pualde p syncopam. A rito uerbo
uel ritu rite pro recte: quia nihil tradi-
tur ritibus: quod non rectum esse cre-
ditur.

I n. i. primitiua: ut heri. Dicitur tamen &
here. & genitiuū pro aduerbiis: ut dictū
est domi ephesi belli: & datiui: ut uespe
ri sorti. Et significāt ī loco: sicut localia
ubi sicubi : alicubi : necubi .ibi & ex eo
ibidem.

I n. o. primitiua: ut quando. ex eo compo-
sita siquando: nequando: aliquando: q̄ ī
antepenultima habent accētum: ne due
partes diuise putentur: Et deriuatiua:
ut a cis citro: ultra ultro intro. Sunt etiā
composita: ut præsto profecto neutro.
Sunt etiam nomina & pronomina ad-
uerbialiter prolata: ut falso merito. & lo-
calia: ut quo: siquo: aliquo nequo. Eo ex
quo compositū eodem: q̄ ad locū signi-
ficant:

I n. u. pauca: ut diu. ex quo cōpositū intē
diu noctu. Nam astu nomen est indecli-
nabile:

In æ diphthongū gti casus loco aduerbii
ut Romæ: militia: ut supra diximus.

In c. unū primitiuū. ut donec: qd' ēt do-
nicū pferebat ab antiqs. & deriuatiua
pnōius: ut hic illic istic ī loco. huc: illuc
istuc ad locum: Hac: illac: istac per lo-
cum: quæ ultimā producūt excepto do-
nec. Composita quoq; iueniuntur: Vt
adhuc: abhinc: dehinc.

In l. pauca: ut semel & ædepol & uel etiā
pro ualde.

In am primitiā: ut clā: corā: deriuatiā: ul
cōposita: ut nequicq;: neutiq;. Præterea
q; p aduerbio similitudinis: uel compa-
rationis: siue electionis: & a fādo com-
posita: ut bifariā: trifariā: mltifariam.

In m. primitiua item: tandē. Composita
itidē: ibidem: identidem. indidem.

In im. & denominatiua iueiunt: ut parti-
ticipia: & uerbalia: ut raptim: & parti-
cipalia: ut saltim: cursim.

In u. primitiā iterū. sursū. Deriuatiā ul
cōpositiā: ut quorsū: & ex eo siquorsū ali-
quorsū: dextrorsū: sinistrorsū: leuorsū:

Antiqui etiam dextro uersuz dicebant
horsum: illorsum: deorsum localia sunt
& significāt locum uersus: sicut etiam
horsum: uersum: utroq; uersum. Actū-
tum deriuatū est ab actū. id est celerita-
te. Nomina etiam pro aduerbiis: ut tor-
uum clamat p̄ torue. sicut ē̄t ī. a. ut cre-
bra ferit pro crebro.

In en pauca: ut en forsan: forsitan.

In er primitiua ut per pro ualde. Deriua-
tiua uel a participiis: ut prudenter: dili-
genter: uel a nominibus: ut fortiter: uti-
liter: audaciter raro. Audacter uero fre-
quenter. Excipitur facile pro faciliter:
Difficiliter pro difficiliter. Et ab omni
omnino. A tribus ter. A quattuor quat
Nā Obiter compositum est: sicut tanti-
sper: parumper: paulisper: Aliter ab alis
huius alis pro alius: Memor pro memo-
riter: sicut sublime pro sublimiter.

In as denominatiuu3: ut alias: extrema:
circūflexa.

In es productam: ut fodes: hercules: qn
quies: sexies: & deinceps usq; ad mille.

In is correptā: ut nimis satis. Ex quo sati
us pro melius.

In us correptā ut penitus: cælitus: rur-
sus uel rursūm. Diuinitus Vel Diuine
humanitus uel humane. nullus etiam p
minime: sicut fors pro forte. Et compa
ratia omnia: ut clarius: prudētius otius

In ens: ut totiens: quotiens: aliquotiens.

In .t. ut sat dumtaxat compositum & for-
sit: sed forte & forsitan: & fortassis & fö
tasse. dicitur & fors etiam: quæ sūt dubi
tādi forte pro fortuitu: euentus est.

In .x. ut uix: mox: pax: quod significat
tantūmodo.

In .nc. ut hinc.

In .ps. ut deinceps.

M. Bene Cuius figuræ: D. Simplicis. Est
autem aduerbiorū figura uel simplex
ut diu uel composita: ut interdiu uel
decomposita secūdu quosdā: ut indocte.

M. Bene cuius significatōnis: D. q̄litas:
Quia qualitatem significat. Significa-
tio autem aduerbiorū diuersas species
habet.

Sunt enim Temporalia præteriti tantum Temporis: Vt Pridie: Nuper. Alia præsentis: ut nunc præsto. Alia paulo præteriti: ut modo quod etiam pro nunc accipitur & pro dumtaxat. Alia futuri: ut cras: perendie. Alia communia diuè forum temporum: Vt olim: dudum quondam: aliquando. Et omnia composita a quando quod ipsum quoque accipit per aliquando & pro quoniam.

Alia localia in loco. ut hic illic.

Ad locum: ut huc: illuc. Italiam uersus: siciliam uersus: quæ accētus ostendit eē composita: sicut dextrorsum: sinistrorsum.

De loco hinc: illinc.

Per locum hac: illac.

Alia cōia: ut peregre sum. peregre trāseo.

Quædam pro tēporalibz accipiunt: ut idē. per deinde. ubi per postquam. hic pro tunc.

Alia dehortatiua: Vt ne quod etiam per ne que accipitur: & pro ut non & pro ualde

Alia negatiua: ut non: haud: nihil.

Alia confirmatiua: ut profecto: quippe: scilicet: uidelicet: quidni: cur non: sic est

quidistic: p aduerbis ponuntur affir-
mandi.

Alia iuratiua: ut edepol: casto: sic quoq; &
per iuradi plerunq; sunt.

Alia optatiua: ut osi: utina: & ut putina;
quod etiam similitudinis e.

Alia hortatiua: ut eia: age: agite.

Alia remissiua: ut paulatim: sensim pede
tentim.

Alia qualitatis: ut bene: male.

Alia quantitatis: ut nimium modicum.

Alia dubitatiua: ut forsan: forsitan.

Alia congregatiua loci & temporis: ut si-
mul una.

Alia discretiua: ut seorsu: sepatiz secreto.

Alia similitudinis: ut quasi: ceu. uelut ue-
luti: ut & uti: quod etiam pro coniuncti-
one accipitur causali.

Alia ordinatiua: ut deinde continuo ptinus:

Alia intentiua: ut ualde nimiū profus.

Alia comparatiua: ut magis: minus.

Alia superlatiua: ut maxime: minime.

Alia diminutiua. ut clanculū: belle.

Sunt quæ ex duabus pibus oois cōstāt:

ut nullomodo: nullatenus:

Sunt quæ in una uoce multas habent significationes: ut ubi locale & temporale propositæ.

Similiter: quo: qua: quando: & infinita sunt & interrogatiua & relatiua.

Tandem temporale aduerbiū pro coniunctione et ponitur completiua:

O. quoque aduerbiū est uocandi & optandi.

Sunt e contrario quæ in diuersis uocibus unam significationem habent: ut quando: olim: dudum: celeriter. actutum.

DE INTERIECTIONE.

M. **P**ape quæ pars est. D. Interiectionis. Quia interiacet aliis partibus omnibus. Est autem significatiua gaudii: ut euax.

Doloris: ut hei. o. et & a. dolētis inueniunt

Timoris: ut at at.

Admiratōnis: ut pape.

Risus: ut ha. ha. he.

Aliorum quoque sonitū illitteratorum: ut phi au & heu. hoe.

Sunt igitur quedam dubia inter aduerbia

& interiectiones: ut. o. interiectione indignatis: dolentis admirantis: & aduerbiu oprandi & uocandi.

A quoque prepositio: ut a me & interiectione dolentis est.

Pro similiter prepositio: ut pro te: interiectione ut pro dolor.

Alia quoque partes per interiectione ponuntur: ut nauibus infandum amissis.

Propria uero interiectionum uoces primitiue sunt: ut pape: euax: hei: heu: hoc & filia.

DE CONIUNCTIONE.

M **E** T Quae pars est. D. Coniunctio est. Quia coniungit aliis partibus orationis: quibus simul coniungit uel ordinem demonstrans: Vim quoniam simul res aliquas esse significat: ut pius & fortis fuit aeneas: Ordinem quoniam consequentiam aliquarum rerum demonstrat: ut si uiuit spirat.

M. Quot accidunt coniunctioni. D. Trias: figura. species: uel potestas & ordo.

M. Et cuius figurae. D. Simplicis: Quia simpliciter profertur. Est autem duplex

figura: simplex: ut ita: Cōposita: ut itaq;
M. & cuius spetici: D. Copulatiue. Est enī
species quæ & potestas.

M. Quot sūt species siue potestates Con-
iuntionum: D. Quīdecim.

Copulatiua quæ uerba & sensum copulat
ut disertus & sapiēs fuit Cicero.

Cōtinuatia q̄ cōtinuatōem & cōsequētia;
reꝝ significat: ut si stertit dormit.

Sub cōtinuatia q̄ causā cōtinuatōis ostē
dit consequētē cū essētia reꝝ: ut qñ am-
bulat mouet: & cōtinuatiuas q̄dem &
subcōtinuatiuas & adiunctiuas & esse-
ctiuas inter casuales ponunt qd̄ pp̄ has
causā ostēdunt & continuationis: ut si
ambulat mouetur: & adiunctionis: ut
ambulat ut moueat: & effectiōis: ut mo-
uetur ambulat enī.

Adiunctiua est: quæ uerbis subiunctiuis
adiungit: ut si uenias faciam.

Effectiua est quæ adiunctiua uerbo signi-
ficat effectum pcedentem ex causa: Vt
doctus sum nam legi.

Approbatia quæ approbat rem: ut eqdē

merui.

Disiunctiua quæ quæuis uerba coniungat se
sum tam disiūgit & alteram rē esse alte
rā nō esse significat: ut aut dies est: aut
nox.

Subdisiūctiua quæ quæuis uoces hēat disiūctiua
rū tñ utrūq; esse significat uel simul: ut
Alexander: siue Paris uel discrete: ut to
ta die legit uel scribit.

Difertiua uel electiua ē quā diuersis ppositis
aliquid ex eis nos eligere ostēdiū: Vt bo
nus esse uolo quæ uideri.

Aduersatiua est quæ aduersum conueniē
ti significat: ut magis atque magis quā
secreta parentis. Anchise domus arbo
ribusque obiecta recessit Clarefcunt so
nitus.

Abnegatiua quæ ostēdit rē aliquā posse fieri:
sed ob aliquā impediri cā: ne fiat: ut gau
deat Priamus si audeat.

Collectiua uel rationalis uel illatiua quæ
per illationem colligit supradictū. id est
ratione confirmat: ut habes igitur quod
est accusatori maxime optandum: uel quæ

præpositis aliis infertur: vt Cicero solus
Catilinā domuit. solus igitur patriā ser-
uauit.

Dubitatiua quæ dubitationem significat: Vt
cloquar: an sileam?

Complectiua quæ ornatus causa uel me-
tri nulla significationis necessitate poni-
tur: ut enī uō Daue. inueniūtur tamen
uarias habētes ī una uoce significationes.

Quæ nūc copulatiua ē: ut arma uirūq; cano
nūc cōplectiua: ut dixitq; & prælia uoce
diremit.

Ac ponitur pro et: ut prodest ac delectat.

Et pro quæ quomodo etiam atq;: ut te dili-
go non secus ac filium æque atq; fratres
Sed atq; pro celeriter quoq; accipitur: ut
atq; illum ī præceps prono rapit alueus
amni.

Si siue sin seu coniuatiōe sūt ut si stetit dor-
mit hec ē casualis ē ut tua si tibi menala
curæ.

Vt adiunctiua est: Vt ambulat ut mouea-
tur. Et pro quod ponitur: ut hoc ut facias
iubeo.

Quoniaꝫ subcōtinuatīa ē. ut qm̄ ambulat
mouet: & causalis: ut qm̄ prodest lege.
Rurfus. si. cuꝫ. ut. dū. Quatinus oēs adie
ctīa sūt: ut si uenias faciā. & ut p̄sit tibi
facio & dū cōderet urbē. Et q̄tinus tibi
libenter faciat. & cum: faciam uitula. ex
his tam̄ quædam etiā causales: ut exer
ceo te: ut sis sanus. Eris doctus: si legas
Eadē quoq; approbatiua est: ut si cōces
sa peto. Siqua est cælo pietas. Et tunc in
dicatiuo coniungit̄ quomō equidem: q̄
semp̄ est approbatiua. Nam subiunctio
coniuncta abnegatiua est: ut facereꝫ si
possem. Hoc aut̄ distāt quod adiunctīa
cum dubitatione. Causales propriæ cuꝫ
affirmatione proferunt̄. Illud etiam sci
endum quod pro causalibus & nomina
accipiuntur. Qua gratia: qua causa: qua
propter: quamobrem. & pronomina: ut
eo: ideo.

Ne pro ut: non causalis est: sed pro neq;
Copulatiua ponitur. ut ne dici quidem
opus est. Est etiā prohibendi aduerbiū
ut ne feceris.

Verbū quoq; cū aduēbio p cōiūctiōne
Aduēfatiua ponitur: ut quīs sicut licet
& licebit.

Vel. aut. siue. seu. ue. disiūctiuae sunt: qñ
alteram rem esse: alteram nō esse signi-
ficant: quā modo indicatiuae ponūt: Vt
aut lux est: aut tenebrae. Nunc dubitati-
ua: ut aut prodest: aut nō prodest quā-
rere diuitias. Eadem subdisiūctiuae sūt
quādo utrūq; esse significant simul: Vt
ul' oculū excludito. Discretā: vt tota die
sedet uel ābulat ī diuersis scilicet horis
Hac tñ cōiūctio uel etiam diminutōe;
aliquādo significat: ut si nō illud ul' hoc
facito.

Quā. Discretiua est uel electiua: ut diues
uolo esse q̄ pauper. Est et similitudinis
aduēbiū: ut q̄ inique compatū est p ut
Et intentōnis: ut q̄ maxie. Duplicatum
uero pro aduēfatiua coniūctiōne po-
nit quāq;.

Tam: quāq;: quīs: si: etsi: saltē. Aduēfatiōe
sūt: s; ex his saltē et diminutiua est.

At quoq; p saltē iuenit: ut si non re at uer

bis adiua.

Ne quoq; in eadem significatōe inuenit:
ut non egit gratias ne dū referret: etia;
absq; dum: ut secundæ res sapientū ani
mos fatigant: ne illi corruptis moribus
uictoriæ tēperarent.

S imiliter nec & neq;: ut nec punctū quid
temporis.

I gitur: ergo: itaq; penltima acuta: Quin
alioquin. idest Immo: utiq;: atqui: proin
Collectiua sūt uel ratōales: Vt quin oc
cidit una sarpedon. Atqui ita opus est.
Proin tona eloquio. Ergo etiam pro cō
plectia inuenitur: ut mihine: tibi ergo
Hæ tam etiā illatiua dicuntur: ut supra
dictum est.

A nne correpta: necne dubitatiua sūt fre
quentissima & interrogatiue. ut pyrrhin
connubia seruas: Eadem quoque pro cē
te: Vt ne etiam Rex. idest certe etiam
Rex. Et pro etiam: ut Tāta ne me tenu
it uiuendi voluptas: idest etiam. & hæc
sola scilicet ne apostrophen apd latinos
accipit.

Vero: Quidem: autem: quoque: enim: nam
neque: & quecumque ornatus cā ponūt
uel metri: Complectiua sunt. ut uerum
enim uero is mihi demum uiuere & frui
aīa uidet: Vero adiungit ornatus causa
Pōt tamē esse & approbatiua uero pue-
re. Quod si dicas: Tu quidē legis. ille ve-
ro dormit. Complectiua est: Si r si dicas
Tu quidē legis: ille tamē dormit. Tamen
erit complectiua. Hæc eadem sapissime
pro complectiua accipit: Vt Sed tamen
iste deus qui sit da Tityre nobis. Et hic
tū hac mecū poteris requiescere nocte.
Similiter quoque: qñ pro & uel etiam po-
nitur copulatiua est: ut Tu quoque littori-
bus nostris. Quando autem superabū-
dat uel pro item accipitur. Complectiua
est: ut Multa quoque & bello passus. Enim
etiam cum sit causalis inuenit comple-
ctiua: ut Sed enim troiano a sanguine du-
ci. Et approbatiua cum præponitur: Vt
enim uero. Sicut etiam nam & comple-
ctiua est. ut nam quis te iuuenum confi-
dentissime. & affirmatiua: ut heu quā nā

tanti cinxerunt æthera nimbi.

M. Et cuius ordīs. D. Præpositiui: nisi pœ
tice postponatur: ut suspiciens altam lu
nam: & sic Voce præcatur. Nam dici
debet & suspiciens altam lunam. Sic eti
am atq; ut cu; me hortaretur parce fru
galiter atq; uiuere pro parce atque fru
galiter.

M. Quæ sunt coniunctiones præpositiui
ordinis. D. Hæ: ac: at: ast: et atq;: aut: uel
nec: neq;: si: quin: quatenus: sin: seu: si
ue: ni: nisi.

M. Quæ subiunctiui. D. Hæ: Que: ue: ne
quæ sunt encliticæ: Quidem: quoque:
autem: uero. aliæ pene omnes indifferēt
præponi & postponi possunt. Quæda;
uero aliis etiam coniunctionibus præ
ponuntur: ut atque equidem meminī:
& nam neq; erāt astrorum ignes.

FINIS.

AD PLENIOREM PVERORVM
INSTITVTIONEM SPECTARE

VIDETVR: VT CVM GRAM-
MATICAE REGVLIS ME-
TRI Q VOQ VE RA,
TIO IVNGATVR
ET EORVM
PRECIPVE
VERSVS
Q VI
DIG
NI
OR

est & usu frequentior. huius igitur scā-
dendi præceptionem & syllabaruz tem-
pora q̄ breuissime fieri potuit subscri-
psimus.

CLARISSIMI OMNIBONI LEO-
NICENI DE VINCENTIA LIBEL-
LVS DE ARTE METRICA.

Es in metro dicitur quod pedis
officio fungatur: Metra enim
per pedes quodammodo ince-
dunt. Pedes alii dicuntur legi-
timi. alii uō nothi. legitimi pedes metri

14
cuiusq; nominantur: ii qui sunt natura
les in uersibus. Nothi uero qui per cor
ruptelam solutionis accedunt. Solutio
autem dicitur in metro quotienscunq;
pro una longa ponimus duas breues.
Igitur heroici uersus de quo nonnihil
dicere statuimus: pes legitimus est spon
deus. Accedunt autem Dactilus atque
Trocheus: & trocheus par spondeo re
putatur: quia in fine tantum ponit: ubi
ultima semper in differens habetur. Da
ctilus uero quattuor tēpora syllabis cō
plet tribus. Et spondeus totidem cōple
ctitur duabus. Syllaba enī longa duo tē
pora habet. Breuis unū. & tantum duas
proferendo breues temporis consumit
quantum dum una longa profertur. cū
enī illa cursim: hæc tractim & cum qua
dam mora pronuntietur. Quocirca in
heroico uersu spondeus pes: ut dixi le
gitimus omnem sibi uēdicat locum: sic
etiam Dactilus qui spondem temporū
bus æquat. In quōto tamen loco spōdeū
raro. Dactilum frequentissime iuenies

Vt discedens clamydemq; auro dedit i
tertextā. hic enī quītū spōdeus locū pos
fidet. trocheus: vt dictū ē: nūq̄ nisi i sex
to locat. is enī uersus heroici postremo
ē locus: ubi ultīa syllaba fit. liberior. Ali
oqn uno foret tēpora minor: Nec tñ p
spōdeo. Dactilo tm̄mō ponit: vt. Arma
uirūq; cano troiæ q; primus ab oris: verū
ēt Anapestus nōnunq̄: vt Fluuioꝝ Rex
eridanus camposq; p oēs. Aliqñ p celeu
mathicus: vt Tenuia nec lanæ p cælum
vellerā ferri. Aīaduertēdū ē aut in scan
siōe. Syneresin plerūq; fieri p collisionē
S ineresis dicit quotiēscūq; duæ vocales in
unam coguntur syllabam: vt hic tamen
Ille urbem Patavi sedesq; locauit. & Dii
quibus impium hoc steterat. & folio tuꝝ
Iuppiter aureo.

Collisione aut fit cū sola vocalis abiicitur: ul
etiam consonans cuꝝ sua uocali sola vo
calis abiicitur: si dictio præcedens uoca
li terminetur: & sequens a uocali incipi
et: vt Carthago Italiam contra. Itidem
fit in his compositis aduerbiis. Deinde:

14
deinceps: dehinc: & proinde: vt Aeneas
quo deinde ruis. Et redde age quæ dein
ceps risisti. & eorum ad se zephyrum
que vocat: dehinc talia fatur. Et proinde
tona eloquio. Consonantes uero cum
sua uocali abiicitur: si dictio præcedens
desinat in .m. & sequens incipiat a uocali
vt Littora multum ille & terris iactatus
& alto. & Ter scopuli clamorē iter caua
saxa dedeñ: Eadē ratō ē uersus hipmetri
Hipermetrum appellamus uersum q̄ una
syllaba amplior est. Itaque sequens Ver
sus a uocali incipiat: necesse est: Vt pos
sit fieri collisio: seu uocalis excludit sola
vt Ecce furēs aīs aderat thirithius oēzq̄
accessū lustrās: seu cōsonās cum sua ex
pellit uocali: ut Aut dulcis musti vulca
no decoqt humorē: Aut foliis undā. est
ēt ubi .s. abiicit l̄ sola: ut Ponite spes sibi
q̄sq̄ suas: uel cū sua uocali: ut Inter se co
isse uiros & discernere ferro.

Illud quoq̄ admonendum uidetur. u. po
situm post .s. uocali sequente in eadem
syllaba uim amittere littere: Vt suadet

enī uesana fames:& Suaue rubens hia
cintus.& Quibus acer eris in pralia
fuetus.

Huic quoq̄ & cui monosyllaba sunt: Vt
Huic coniunx Sichæus erat.& Cui pat̄
intactam dederat primisq̄ iugarat. Nō
nunq̄ syllabæ dieresis fit: ut apud Orati
um. Nunc mare nunc syluæ. Est enim
Pentimemeris heroica: & syluæ trisylla
bum est. Ouidii quoq̄ tale est. Hæc quo
que te saluo persoluenda mihi. .Ae quo
que diphthongus latina in græcam ai
uersa diuiditur. vt Aulai in medio liba
bant pocula bacchi.& Diues opum di
ues pictai uestis & auri: p̄ aula & pictæ.

DE SILLABIS.

SEd quoniam pedes ex syllabis con
stant. Syllabæ autem uel breues uel
longæ uel communes sunt: quanam ra
tione queq̄ syllaba dignosci possit bre
uif diceūs. Syllaba dicta ē ex græco uo
cabulo συλλαβησ .i. ex acceptōe l̄ræ
Propria enī illa syllaba est quæ de pluri
bus constat: vt est: post: stirps. Quæ aut̄

14
de una uocali perficitur abusiue dicitur
syllaba: vt .e. a. Omnes autem syllabæ a
vocalibus suis incipiunt habere tractatum
atque exordium sumunt. Consonantes enim
quæ sequuntur ipsi syllabæ imputantur.
Præcedentes autem non ipsi: sed aut uo-
cabunt aut superiorem breues iuuabunt
ut puta glans. Ab. a. considerantes. n. &
.s. damus ipsi syllabæ. quia sequuntur uo-
calem. G. uero & .l. non ipsi imputamus
sed seruamus ad auxiliũ superioris bre-
uis: si forte præcedat: vt iuglandes. Con-
sonantes autem non hæ solum: quæ in
eadem syllaba sunt: sed etiam in sequen-
ti positæ iuuant præcedere uocalẽ: vt arma
DE BREVIBVS SYLLABIS.

Syllabæ breues quattuor modis con-
siderandæ sunt. Primo ut habeant
vocalẽ breuem. deinde ut non desinãt
in duas consonantes: aut in unam dupli-
cem aut in unã idest inter duas uocales
constitutã. quibus quattuor modis e contrario
animaduertis deprehenduntur longas: nam si sit
uocalis naturaliter producta syllaba longa

erit: Vt dos: si etiam duæ consonantes
secuntur breuem similiter longa erit: ut
ars: aut una duplex: Vt pix: uel si inter
duas uocales est. i. ut troia. Plane diph-
thongi syllabas longas faciunt. Sūt autē
quattuor. æ. ut Aeneas. œ. ut poema: sed
diuisa ē: Cōiūcta: ut mœtus: fœdus. Au-
t aurum. Eu: Vt eurus: Cæterum ei
apud antiquos tñmō deprēditur: ut et
tur: & in græcis nominibus diphthon-
gus ē vi: ut ἀπρῦα.

SED Q VONIAM DIFFICILIS EST
deprehensio circa syllabas naturalit̄ bre-
ues: aut longas: sic breuif̄ cōsideremus.

DE PRIMIS SYLLABIS.

Omnis syllaba uel primū uel mediū
uel ultimū locū tenet. quæ in primo lo-
co posita est octo deprehendimus mōis
Positōe: uocali añ alteram uocalē: deri-
uatione: Compositione: Præpositione.
diphthongo: Regula & exemplo.

P ositio ubiq; producit syllabam. Est autē
positio de qua supra diximus cum duæ
consonantes uocalem sequuntur: uel una

14
duplex: ut dux. uel si intra duas uocales
est. i. Tum enī p duplici cōsonante acci
piť: ut Pompeius.

Vocalis ante alteram uocalem in latinis
dictionibus semper breuiat: ut luo praeť
q̄ in hoc uerbo fio sis: Vbi produciť. i.
nisi post .e. sequatur .r. ut fierē fieri ī q
bus breuiat. i. Nā in grācis dictionibus
plerunq̄ produciťur: ut aer: dius dia diū
Chius chia chiū. Virgilius dia Camilla
& tūc sciat aerias alpes.

Deriuatio positiui naturā sapit: ut amor
corripit primam: q̄a deriuat ab amo: cu
ius prima syllaba corripitur: sed fallit in
plerisq̄: ut humo as: leges: uires: Reges
sedes: uoces: iocundus: staturus: pedor:
uomer: saeculū: nequam: laterna: regula
Italia: quā primam produciť cū a pri
mitiuis eandem corripientibus deriuē
tur. Littera autem & littus geminarunt
.tt. Nam quod nonnulli dicunt oppor
tunum deriuari ab oportet falsum est:
quos non scriptura tantum arguit: Sed
etiam significatio Verbi. Est Enim

opportunos ille qui est omnibus accomo-
datus: veluti portus. Non ergo deriuat
sed componitur ex ob & portus compo-
nitur opportunus. Econtrario corepta
sunt alia: quæ a productis deriuantur:
vt dux ducis: sopor: acerbus: dicax aru-
spex: arista: vadum: stabulum: stabilis.
omasus: arena: lacerna: nota: noto nato
fides: titulus. Et fides non ab eo Venit:
quod est fido: sed quia fiat quod est dictum
Idcirco nuncupata est fides: vt ait Cice-
ro. Titulus uero non a titane: vt isti uo-
lunt: sed a tutando dicitur: vt Varoni
placet: quod & scriptura antiquorum p-
bat. Tutulus enim in codicibus scribeba-
tur antiquis.

Compositio demonstrat accetum produ-
ci uel corripit primam syllabam simpli-
cis: quæ media fit compositi: vt amat. Si
componatur cum ad profertur adamat
media correpta: ut clamat: si compo-
natur cum in profertur inclamat me-
dia producta. Ita illius quidem Ver-
bi primam breuem huius uero inclamat

14
longam esse deprehendimus. Eadē ratō
est compositorū om̄ium: ut facit inficit
parem imparem: ducit inducit. Lotus il
lotus. Excipiunt ista quorū prima ī sim-
plicitate producta compositione cōripi-
tur. innuba: pronuba: deiero peiero cau-
fidicus: maledicus: cognitus: agnitus: in-
fio & suffio: semisopitus. Ecōtrario am-
bitus: comitiū mediā pducūt: cū simpli-
cia eorū primā corripiant.

P ræpositio quanta fuerit in appositione
tanta in compositione. Notatur aliqua
Ad. ab. ob. in. & sub: quæ cū iacio com-
positæ producuntur quæ per se positæ
corripiantur: sed ratio compositōis exi-
git: ut. a. in. i. uertatur. Prima. i. pro cō-
sonante seruata. & sicut facio officio di-
cimus. Sic iacio: obiicio dicamus. Sic igi-
tur ratiōabiliter ī reiicio Virgilius pro-
duxit re: ut atq; oculos rutulorum reii-
cit aruis. Sic alibi Reiiice ne maculis in-
fuset uellera pullis. Sed tamen ar-
gumentatur Seruius longam esse spe-
qua per Deriuationem in Præterito

longa est futura: ut reieci. Denique ^{εκτα}
σιρ factam esse dicit. Nam in re ibi cō-
ripitur: ut Tityre pascētes a flumīe reii-
ce capellas. Est enim procelemathicus.
De ubiq; producitur: ut deduco: nisi com-
ponatur cum dictione incipiēte a uoca-
li: ut deisco.

Præ etiam diphthongus correpta efficit:
si cum dictione incipiente a uocali cō-
ponat: ut prauo præibis.

Di quoq; ubiq; pducit: nisi ī dirimo & di-
fertus.

Re uero om̄ibus in locis breuiatur: nisi ī
reiicit: ut diximus & Refert cui; distare
significat: aut prodesse. Nam in reppu-
li: & rettuli: repperi cōsonātes gemināt

Pro quidem producitur: ut promere: Sed
pleraq; excipiuntur: ut proteruus pcel-
la: pronepos: profugus: profanum: pro-
fundum: propero: profiteor: professus:
proficiscor profecto. in quibus corripit-
tur pro. Et si componatur cum dictiōe
īcipiente a uocali: ut prohibeo: prophe-
ta uō græcū est. ^{προφητης} Propheta:

Sicuti σοφιστᾶ: sophista.

Diphthongus quidē semp: ut dictum est syllabam producit: nisi cum uocalis sequitur.

Regula primam syllabam docet hoc modo Omne präteritum bisyllabum producit primam: ut emi. präter pauca: bibi: fidi: scidi: steti: tuli: dedi. Et quæ uocalem habent ante alteram uocalem: ut nui: fui. In omnibus aliis quanta fuerit in præsenti tanta erit in präterito: Ut amo amaui. Excipiuntur genui & posui: quæ primam corripunt contra positionem suam. Pes etiam in nominatiuo pducitur: cum in obliquis correpta uideatur. Idem fieri etiam sine inflexione notauit: ut leuis tempus cum significatione mutauit. Nam si nitidus significat producit: Ut Virgilius. Ille iter uestes & læuia pectora lapsus. Tum læuis ocreas electro. Alioqn uo corripit. Neq; enī leue nom amata. & par læuib; uētis. quā diligēt attēdēdus ē usus poetarū. Necnō & geminata preterita primā corripunt

ut momordi:peperi:fefelli. Pari rōe oē
supinum bissyllabū producit primā: Vt
motum. Præter. itū quitum: titum: scitū
fatū: rutū ratum: litum: cum suis com-
positis.

Exemplū hoc est spectata Poetarū aucto-
ritas ualet ad monstrandā quātitatē syl-
labarū omīū primæ: ut uirum. Arma Vi-
rūq; cano. ui breuis est: Media: Vt laui-
niæ. Illo quæratu coniuæ Lauinia cam-
po. ui est longa. Vltiæ: ut daphni. Daph-
ni tuum pœnos etiā ingemuisse leones
ni breuis est. Proderit igitur plurimum
probatorū poetarū uersus tenuisse. Nam
quia regulis oīa cōplecti nō possunt: su-
perest: ut ad exempla curramus: q̄ apud
poetas per lectionē facile deprehende-
mus. Et hæc de primis syllabis dicta suf-
ficient.

DE MEDIIS SYLLABIS.

Quæ uero syllaba in medio constite-
rit isdem ferme comprehendetur
modis positōe: ut capillus. diphthōgo:
ut ptolomeus. Exēplo: ut supra dixiū:

14
Vocali ante alteram uocalem: vt Iulius
curia. Et ferme semper in latinis dictō
nibus breuiatur. uocalis ante alteraz uo
calem. in mediis quoq̄ breuiatur. Præ
q̄ in gr̄is terminantibus in ius: ut unius
ullius: ubi modo longa. i. mō breuis iue
nitur. Alius tam̄ semp̄ producitur. Alte
rius uero semp̄ breuiatur. Gr̄i quoq̄ &
dū quintæ declinatōis. e. purā ante. i. p
ducunt: ut spes spei: canities canitiei: di
es diei. unū etiam apud Statiū inuenies
.i. ante us produxisse licius: Vt templa
licia dabis. Nam apud gr̄acos aliquādo
fit hoc: ut lidius: sperchius: arius. Ei qui
dem diphtongū gr̄acā ante us uel. a. uel
um mō in. i. modo in. e. longam couerti
mus. In. i. vt: ἀργεία λάμπεϊα ρικομῆ
δεία argia: lāria: nicomedia: i. e. ut δη
οπέϊα καλλιωπέϊα deiopēia: calliopēia
μῆδεϊα πλατῆϊα: m̄dea platea & h̄m̄oi
possessiuus: ut ἀχιλλῆϊος: ἀλφειῶς:
achilleus: alpheus. Nam quod Virgili
us tiphœa. e. correptam protulit. Qui
tela: Tiphœa temnis. Doricum est. Illi

enim de ei diphthongo .i. abiciunt & e
sola breuis remanet tiphœa.

Regula mediam deprehendimus syllabã
& præcipue in deriuatiuis siue penultia
sit illa: siue antepenultima. Nã in primi
tiuis accentu facile cognoscit correpto:
ut dominus: Producto: ut caminus.

Idcirco debemus considerare etiã i deri
uatiuis q̄admodũ naturalit̄ profert: Vt
Victorinus. cto si nescis q̄ta sit agno
sces in genitio primitiui. qm̄ lōga ē. Ap
te eni pducitur: ut Victoris.

Deinde etiam i flexiones considerare de
bemus: ut tellus: si nescis quãta sit i ntō
agnosces in genitio: quia longa ē. Rur
sus sibilorũ: si nescis quanta sit: bi i plu
rali: agnosces in singulari. Quia breuis
est. sibilus enim facit. Sic relegerunt. le
ne dubites quanta sit singularis pronũ
tiatō significat relegit.

DE PENULTIMIS SYLLABIS.

Penultimam igit in Deriuatiuis:
hoc modo deprehendimus.

Ante la producitur. e. ut cautela: suadela.

14
A nte. na. similiter: ut cātilena: leena. ex-
cipitur aduena: conuena: quæ penulti-
mam corripunt a uerbis suis: sicut pro
fuga. asecla. Collega tam̄ producitur a
lego. Notant̄ etiam quæ a gigno deriuat̄
tur: Ut indigena: & alienigena. I. quoq̄
producitur ante nā: ut officina: tonstri-
nā. Excipitur mutina: pagina: fuscina:
trutina: sarcina. Sed hæc magis primiti-
ua sūt. Sucina uero est plurale.

A nte ra producitur. u. ut censura: prætu-
ra. Na; satura primitiuū ē. Purpura uō
a græco uenit πορφυρα.

A nte le pducit̄. i. ut monile. sedile.

A nte go penultima semp̄ producitur: ut
Carthago: uirago: caligo: erugo. Exci-
pitur unū bisyllabū ligo.

A nte do similiter: ut dulcedo: libido: for-
titudō: irudo.

Ante ar pducit̄: ut lacunar: lupanā nisi sit
uocalis ante alterā uocalē: ut laquear.

A nte nas: ut rauenas: Arpinas.

A nte ris uel re: ut militaris: uel militare.
Inuenalis. & Pegma & pueros inde ad

uelaria raptos.

A nte tis quoq; ut samnitis: & tiburtis Ve
stratis: quorū nominatiui nō in usu sūt
Excipiuntur ceretis: siue ceritis: in quo
nō modo pducitur: ut Qui ceretæ do-
mo qui sunt minoris in aruis: sed etiam
cōripitur. vt Est īgens gelidū lucus pro
pe ceritis amnem.

A nte nus producitur. a. vt romanus: tro-
ianus. Nam dardanus primitiuum est.
E. ut terrenus. I. ut iugurtinus. Excipit
diutinus: crastinus: ornotinus: ferotino
pristinus: mediestinus: oleaginus: fagi-
nus. Et fraxinus qd' primitiuū est.

A nte rus producitur. o. Vt decorus: So-
norus.

A nte sus quoque: Vt saxosus: mœticulo-
sus a mœtu.

A nte tum producitur. e. vt oliuetum myr-
retum. Excipit temetū.

A nte tas penltia corripit: vt bonitas inte-
gritas: nisi sit positō: ut libertas.

A nte dus quoque: Vt herbidus: floridus:
candidus. Pandus uero pandidus facere

14
debut.

Ante lus uel la uel lum in diminutiuis breuiatur: ut urceolus: unciola: luceolum.

Ante al seruat penultima primitiui pducta: ut ceruix cervical: tribunal correpta: ut aius animal.

Ante mem a prima & quarta coniugatione producitur: ut obletamen in ymmez

A secunda uero & tertia corripitur: Ut regimen monimem: nisi in uo desinat uerbum: tunc producitur: ut flumen: lumen: numen: Sed in compositis a cano seper corripitur: Ut tubicen: & fidicen.

Excipitur tibicen quod solum penultimam produxit pp^o syneresim duarum uocalium. Nam tibiicen debuit esse.

Ante lis in denominatiuis producitur: ut Martialis: fidelis: herilis. Excipitur æqilis: parilis: quod a paro deduci uidetur. Nam in Verbalibus semper corripitur ut fertilis: utilis Sterilis quoque & strigilis penultimam corripuit.

Ante tus in uerbalibus seruatur penultima participiorum: ut ornatus: territus:

In aliis uero producitur .a. vt Togatus
.I. ut auitus. V. ut cornutus. ueritus au
tem primitiuus magis est. At de penul
timis qdem sat.

DE ANTEPENULTIMIS SYLLA- BIS.

ANtepenultima uero ita digno
scitur. Ante bilis pducit .a. Vt
tractabilis.

A nte bundus: ut errabūds.

A nte bulum: ut cōciliabulum.

Ante cūds: ut iracundus.

A nte ceus: ut ordeaceus: siue eius Vt gal-
linacius.

A nte culum: ut miraculum.

A nte mentum: ut ornamentum.

A nte rius uel rium: ut sagittarius: armari-
um: salarium. Excipiūtur quæ a nume-
rorum nominibus deriuantur: ut dena-
rius.

A nte cula in diminutiuis producitur. E.
ut vulpecula diecula.

A nte mentum: ut incrementum.

A nte facio uero breuiatur: ut calefacio.

14
A nte bilis corripitur. i. ut sensibilis.

A nte bundus: ut ludibundus.

A nte cundus unum rubicundus alterni-
tatis causa. Nam rubicundus debuit cē.

A nte bulum: ut turribulum.

A nte cies: ut canicies. Virgilius: Canities
incolta iacet stant lumina flamma

A nte cius: ut tribunicius

A nte cia: ut pudicitia.

A nte culus cula uel culum in diminutiuis
ut igniculus: anicula: reticulum. Nota-
tur cuticula quod solum in hac forma
diminutiuiorum antepenultimam pro-
duxit Iuuenalis. Combibit aestiuum cō-
tracta cuticula solem. Nam periculum
seruat penultimam sui uerbi producta;
perior periris. Vnde experior experiris
periculum.

A nte lius quoque penultimam seruat sui
primitiui correptam: ut uirgulta Virgi-
lius. Productā: ut seruilis seruilis.

S imiliter ante mentum modo corripitur
si breuis fuerit penultima primitiui: Ut
monui monitus: monumentum modo

producitur: si e contrario longa sit: Vt
munio munitus munimentum. Incre-
mentum quoque eadem ratione antepen-
ultimam produxit: ut magnū Iouis in-
crementum. In iunctura uero compositi-
onis semper breuis ē: ut uersificor: belli
potens: quadriuges.

Ante nius modo producitur. o. modo bre-
uiatur secundum penultimam primitiui
productam: Vt Iuno iunonis: Iunoni-
us. Calidon calidonis calidoni-
us. Corrupta: Vt hemō hemonis: hemoni-
us: strimon strimonis strimonius: Inueniunt
tamen poetae in eiusmodi antepenultima licent
produxisse Virgilius. Obstupuit prius
aspectu sidonia dido: Sidonia profer-
tur producta: Quae alibi corripitur. Vt
sidoniaeque ostentat opes: & sidonio est
inuectus equo: Sed hoc metri necessita-
te fieri uidetur. In eiusmodi nominibus
si ultima producitur antepenultima cor-
rupta proferatur: Aliter in heroico uersu
stare non potest.

Ante rius uel rium similiter producitur

14
o. ut uxorius. pratorius pratorium. u.
uero antepenultima in omnibus a luen
do compositis corripitur: ut dilluuium:
illuuius: proluuius. sic et igluuius.

I n um præterea desinentia deriuatorum
siue etiam compositorum: præter supra
dictas formas diuersæ sunt aliæ: vt palla
dium: remedium: præsidium concubiū
conubium: solatium: suauium: officiu3
iudicium: consilium: exilium: conciliu3
augurium: municipium: conuiuium: re
migiū: fastigium: uestigiū: Quorum
antepenultima a primitiuis dignoscit:
vt a palladis palladium. a mederis reme
dium. a præsidis præsidium antepenulti
ma correpta. Rursus a nubis connubiū
a nestis uestigium: a fastidis fastidiū: &
fastigium antepenultima dignoscitur.
Nam quod Virgilius ait. Connubio iū
gam stabili propriamque dicabo: Sisso
lem fecit. Alibi secundum artem produ
cit. Cuique leges loci dedimus cōnubia
nostra reppulit.

DE MEDIIS DIXIMVS QVAE

NOBIS MEMORIAE OCCVR-
RERVNT : SIQVA PRAETE-
REA SVNT (MVLTA ETIAM
NONNEGAVERIM) IN EISIV-
VARE POTERVNT NOS EXĀ
PLA POETARVM . NEQVE
ENIM TAM BREVIBVS SPA-
CIIS IMMENSA VERBORVM
COPIA COMPREHENDI PO-
TVIT. QVARE DE VLTIMIS
iā dicere pergemus.

DE VLTIMIS SYLLABIS.

FInita casualia per rectos & accusati-
uos casus corripiuntur : ut syllaba
musa illo . per ablativos uero producun-
tur : ut a Syllaba musa : ab illa . Per uocati-
uos quoque si a græcis uenerint : as pro-
ducta; terminatibus : ut Aeneas o aenea
Sofias o sofia . Illud quoque sciendum ē
quod licet omnis uocatiuus in .a. desi-
nens corripiatur etiam si sit apud græ-
cos productus : ut Syria : Phrigia : In pau-

14
cis tamen græcis inueniuntur Poeta fer-
uasse morem græcum. Staius. Non te-
gea non ipse deo uacat alite fœlix. Cy-
lene. & alibi: Te plangeret argos. Tene
mea tibi lerna comas lariffaue supplex
poneret:

Numeralia uero in ginta finalem habēt
indifferentem: Vt triginta. Verba pro-
ducuntur: ut ara; memora; & monosylla-
ba: ut da.

Aduerbia quoque producuntur: Vt ultra
præter ita: puta; & quia coniunctio quæ
tamē fit aduerbiū. Virgilius heu q̄a nā
tātī cinxerūt æthera nimbi.

E terminata monosyllaba producuntur:
ut me: te: se. Excipiuntur que: ue: ne p̄
an & syllabica adiectō pte & suapte quæ
breuiantur. Pollisyllaba uero cōripiunt̄
Vt cubile & Prenefte: nisi sint a græcis
transformata: ut ελενη Hælene κυρι-
νη: Cyrene. Tunc uertitur. n. in. e. lon-
gam.

Vocatiuus quoque a græcis transforma-
tus in es uel in. e. longam desinentibus

similiter producuntur: ut ανχιση An-
chise: πηλειδη Pellide: πολυξερη Pol-
lixene.

Ablatiui etiam quita declinationis: ut die
cum suis compositis: Vt pridie. Tertia
quoque unus: vt fame. In graecis inueni-
tur. e. producta finire ablatiuus tam pri-
mae q̄ tertiae declinationis. primae: vt Lu-
canus. Signaque ab eufrate cu Crasso
capta sequentes. Tertiae similiter Vt de
mosthene: Sed datiuus magis graecus p̄
ablatiuo positus est latino: vt ευφρατη:
Eufrate: δημόσθερη: Demosthene: ei
diphthongo i: e: longa uersa.

In uerbis etiam imperatiui modi secun-
dae coniugationis numeri singularis p̄-
ducitur. e. vt mone: sede uale: nisi se q̄ns
dictio a uocali incipiat. Tunc enim cor-
ripitur aliquando syllaba longa. Virgi-
lius. Et longum formose uale uale inqt
lolla. Hoc enī in communibus syllabis
admonebimus.

In aduerbiis rursus producunt quae a da-
tiuis transfigurantur. vt a docto docte

4
fero fere: pulchro pulchre: Exceptis bene & male q̄ breuiantur.

I finita producitur: vt scripsi. Exceptis nisi & quasi & datiuus & uocatiuus græcis quorū nominatiuus in is correptam de finit: ut daphnis daphnidi daphni: amarillis amarilidi amarili: quæ breuiantur. Nam si ab alio sint nominatio non etiam in .i. uocatiuum mittunt: sed datiuū tantummodo: vt archas archadi. Pallas palladi. Si uō syneresis fiat uel diphthōgus apud græcos: tunc in i uertitur longam apud latinos: vt ορφεῖ Orphei. Virgilius. Orphei caliopeia lino formosus Apollo. Notantur etiam mihi: tibi: sibi: & ubi ibi q̄ indifferēt ponūt.

O terminata monosyllaba produciuntur: Vt do: sto. pollisyllaba indifferenter ponuntur: vt lego. Excipiuntur græca in .o. productam desinētia: vt μάντω manto: διδω dido σαπφω Sapho. Datiui quoque & ablatiui in .o. terminantes: vt populo lectō illo qui producuntur: Gerundia uero indifferenter ponuntur: vt legēdo

Aduerbia quoque modo producuntur ut
tanto subito: modo breuiantur: Vt cito
fero.

V finita producuntur: vt gelu: cornu to-
nitru.

L littera terminata corripuntur: latina
ac barbara: vt fal: animal: mel: pugil: ta-
naquil & exul. Excipiuntur duo latina
vt sol & nil: & barbara in el: vt daniel &
michael.

N littera finita latina & græca producunt
vt pean: titan: lien & ren. De græcis ex-
cipiuntur accusatiui terminantes in in
vt capin: parin: procrin. & in on neutra
vt illion pellion. Et accusatiui tam ma-
sculinorum q̄ foemininorum atque cō-
munium in os correptam desinentium
vt Menelaos Menelaon: epodos epodō
hiacintos hiacinton: eutrapelos eutra-
pelon. De latinis vero excipiuntur cor-
ripientia penultimam crescentis geni-
tium: vt nomen nominis. Præterea an fō
san fōsitā ī & tan cū suis cōpoitis & eis
mōi dictōes: q̄ p̄ apostrophen p̄ferunt

4
ut uiden:latin:egon:pro uidesne fatif-
ne:egone.

R. littera terminata corripit̃ur latina &
græca: ut Cæsar: nectar. De græcis exci-
piuntur in er desinentia: vt αἰθήρ ather
κράτηρ crater αἴρ aer. n. enin ut dixiūſ
ſemp in .e. longam uertit̃. De latinis uō
excipiunt̃ monosyllaba: ut lar: far: Par
cum ſuis compositis uer: cur: & fur.

A s syllaba finita producant̃ latina & græ-
ca: ut ciuitas ciuitatis. pallas pallātis. De
græcis excipiunt̃ mittentia genitiuum
in dis: vt archas archadis: pallas palladis
Accusatiui plurales nominuꝝ per os ſō
mantium genitiuum breuiantur: vt phi-
lis philidos philidas: tros troos troas.

E s syllaba finita producantur tam græ-
ca q̃ latina: vt chremes chremetis: uēres
uerris: hæres hæredis. De græcis excipi-
untur nominatiui plurales: ut illiades:
garamantes. De latinis uero corripien-
tia penultimam genitiui crescentis: Vt
Hebes hebetis: Teres teretis: Abies abi-
etis: tamen ceres & pes cuz ſuis cōpoſit̃is

producuntur.

I s syllaba terminata corripuntur græca & latina: vt Paris: collis: De græcis pariter & latinis excipiuntur producentia penultimā crescētis genitiui: vt delphis uel delphin delphinis: telchis telchī telchinis. Aris arinis: soteris soterinis: propria samnis samnitis. Rursus excipiunt de latinis accusatiui & datiui cum ablatiuis: vt dominis: omnis. Et uerba secundæ personæ quartæ coniugationis: Vt munis: & unum anomalum: vt uelis cū suis cōpositis: ut nolis & mauis: Monosyllaba etiam producuntur: vt dis vis cū suis cōpositis: ut quis. Notāt is mis tis quis bis: q̄ breuiantur.

O s syllaba finita producuntur græca atq; latina: ut Heros herois: nepos nepotis. De græcis excipiuntur neutra in os desinentia: ut ἀργός argos: κητός cetos: & masculina quæ per ου formant genitiuum: ut τυρός ου τυρός μέρος ου: De latinis autem unum os ossis. Notantur apud quosdam cōpos & impos.

4
V s syllaba finita latina tantum corripit̃
ut lepus leporis: digitus digiti: Excipiunt̃
monosyllaba: Vt Sus suis: Mus muris:
thus thuris. Denique omnia producen-
tia penultimam crescentis genitiui pro-
ducuntur: Vt virtus virtutis: tellus tel-
luris. Notatur palus quæ etiam corripit̃
apud Oratium. Regis opus sterilisq; diu
palus aptaq; remis. Genitiui quoq; quar-
tæ declinationis: nominatiui: accusatiui
uocatiui plurales eiusdeꝝ declinationis
pducuntur: vt huius manus o manũ: hæ
manus: has manus. Græca silt̃ pducunt̃
vt melampus: panthus.

C. littera terminata producuntur: vt Sic:
alec. Excipiuntur lac: donec: nec: quæ
breuiantur. Nam hic hæc hoc indiffe-
renter ponuntur: quibus corripit̃ magis de-
bere. Priscianus quodammodo ostendit
dicens: hocce uocali ablata per finalim
pham manentibus duabus .cc. solere p-
duci. Virgilius. Hocce erat alma parens
Nã si manentibus duabus .cc. pducit̃. igit̃
una remota corripit̃.

D. uero & t. lras terminata corripuntur:
ut aliud: caput: nisi diphthongo termi-
netur: ut haud: & aut: uel positione: Vt
legunt. Vel syncopa: ut fumat pro fu-
mauit:

Q VEMADMODVM BREVES SYL-
LABAE AVT LONGAE SEV Pri-
ma: seu media: seu postrema fuerint
deprehendant breui pscriptimus. Nunc quod
supereft de communibus deinceps di-
cemus.

DE COMMVNIBVS SYLLABIS. *

C Ommunes syllabae moeis sunt octo
Primus modus est si correpta uo-
calem duae consonantes sequuntur: qua-
rum prior muta est: & sequens liquida.
Et quidem est in hoc longa. Vasto cyclo-
pas in antro. Breuis in hoc. Vastoque a-
rupe cyclopas.

S econdus modus est cum correpta uoca-
lis in unam desinit consonantem sequen-
te. h. quae nota aspirationis est. Longa e-
nim in hoc terga fatigamus hasta. bre-
uis in hoc quisque honos tumuli.

4
Tertius modus est cum correptam uocalem duæ consonantes sequuntur: quarū prior: s. littera est. Est enī lōga ī hoc: vn de spissa coma. breuis ī hoc. ponite spes sibi quisq; suas.

Quartus modus est cum correpta uocalis partem terminat orationis quæ in una; definit consonantem. Est enim longa ī hoc. Nam tibi timbre caput euandrius abstulit ensis. Breuis in hoc. hic per caput o ciues . Hoc tamen Pentimemeri & eptimemeri datur: ut si pars oratōnis in breuem desinat produci possit. Est aut̄ pentimemeri post duos pedes & semis: ut in superiori exemplo. Nam tibi timbre caput euandrius abstulit ensis. Eptimemeri at̄ fit post tres pedes & semis. ut cū muros arcēq; pcul & rara domoꝝ. Nā etiam si in nullam desinat cōsonātem. Pentimemeri uel eptimemeri uidetur exemplo probari posse: Ut dona dehinc auro grauia sectoq; elephāto: sed sciendū est qđ breuis syllaba pōt p lōga poni: ut tunicaq; induitur artus.

ecōuerso longa pro breui: ut obstupui:
steteruntq; comæ.

Quintus modus est cum diphthongum
uocalis sequitur. Est enim longa in hoc
musæ aonides: breuis ī hoc īsulæ ionio
in magno.

Sextus modus est cū nudā uocalem uoca
lis sequitur. Est enī longa in hoc. o. ego
īfælix: breuis ī hoc sub Illo alto.

Septimus modus est cum pronom̄. c. litte
ra terminatū uocalis statim sequit̄. Est
enī longa in hoc. Hoc erat alma parens
Breuis in hoc. Solus hic inflexit sensus
sed hic p̄ duabus cōsonātibus ponit̄. C.
ut dixi: vñ ēt apd' antiquos ita scribebat̄
hocce erat.

O ctauus modus est: cum breuem uocalē
sequitur. z. Est enim in hoc longa. Me
zenti ducit exuuias. Breuis in hoc. Ne
morosa zacintos:

FINIS.

M. CCCC . LXXIII . DIE . XIII.
MENSIS IANVARII.
PATAVII.

causis longis
sternatque
Quintus modus est cum
necesse sequitur
nata remittit
in magis

Sextus modus est cum
in magis
nata remittit
in magis
nata remittit
in magis

